M I N I M U M

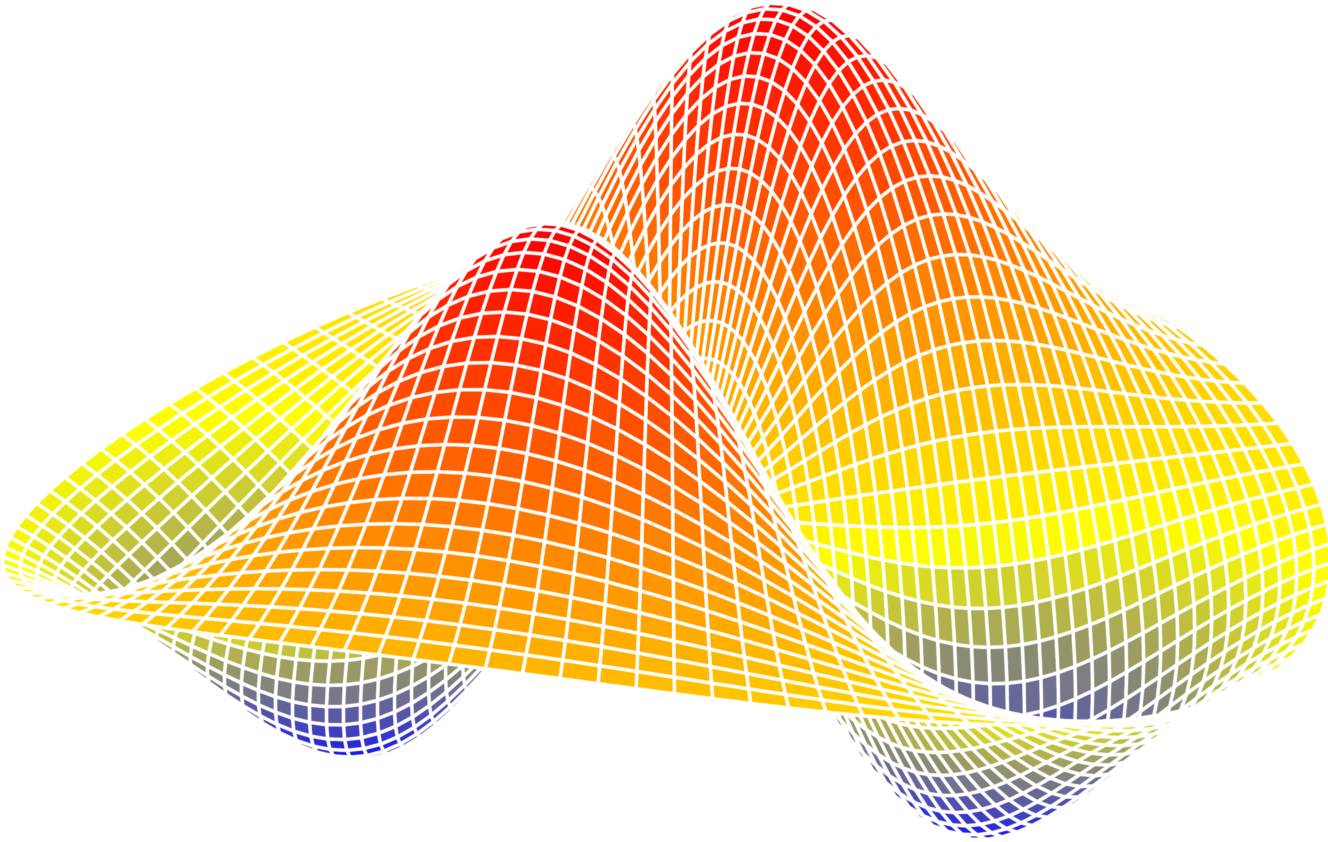

$(2x^2 - y^2)e^{-x^2-y^2}$

D . B . 2024

Obsah

Úvod . . . 6

1. Základní poznatky . . . 7
   Viètovy vzorce a Hornerovo schéma . . . 7
   Nerovnice . . . 7
   Komplexní čísla . . . 7
   Důkaz indukcí, Binomická věta . . . 7
   Reálná čísla . . . 7

2. Limita a derivace . . . 8
   Výpočet z definice . . . 8
   Aritmetika limit : Racionální a iracionální funkce . . . 8
   Aritmetika limit : Limity základních funkcí . . . 8
   Limity v nevlastním bodě . . . 8
   Nevlastní limity, limity vedoucí na dvoustranné ověřování . . . 8
   Záměna limity a spojité funkce, věta o substituci . . . 8
   Věta o sevření . . . 8
   Derivace a její aplikace, tečna, Leibnizova, Faà di Brunova a Lagrangeova formule . . . 9
   l'Hospitalovo pravidlo . . . 9
   Faà di Brunova formule . . . 9
   Taylorův rozvoj . . . 9

3. Primitivní funkce . . . 11
   Přímá, lineární a logaritmická integrace, lepení, master formule . . . 11
   Per partes . . . 11
   Parciální zlomky . . . 11
   Metoda Ostrogradského . . . 11
   Obecná substituce . . . 11
   Rekurzivní per partes . . . 11
   Goniometrické a hyperbolické substituce . . . 11
   Weierstrassova substituce . . . 12
   Eulerova substituce . . . 12
   Abelova substituce . . . 12
   Slobinova substituce . . . 12

4. Hlubší vlastnosti funkcí . . . 13
   Heineho věta . . . 13
   Hromadné body, Weierstrassova věta, Limita posloupnosti . . . 13
   Taylorova řada, Lagrangeův zbytek . . . 13
   Průběh funkce . . . 13
   Absolutní extrémy funkce jedné proměnné . . . 13

5. Integrál Riemannův a Newtonův . . . 14
   Konvergence a výpočet z definice Newtonova integrálu, integrál ve smyslu hlavní hodnoty . . . 14
   Aplikace určitého integrálu . . . 14
   Výpočet z definice Riemannova intrgálu . . . 15
   Integrace užitím symetrie . . . 15
   Limitní přechody v integrálech . . . 15

6. Obyčejné diferenciální rovnice . . . 16
   Separovatelné . . . 16
   Částečně integrovatelné . . . 16
   Lineární prvního řádu, variace konstant . . . 16
   Bernoulliovy, variace konstant . . . 16
   Homogenní . . . 16
   Lineární obecné, substituce známým řešením . . . 16
   Lineární s konstantními koeficienty a speciální pravou stranou . . . 17

Lineární s konstantními koeficienty a obecnou pravou stranou, Wronskián . . . 17
Eulerovy . . . 17
Autonomní . . . 17
Řešené derivací celé rovnice (implicitní, autonomní a jiné) . . . 17
Metoda integračního faktoru, ODR ve tvaru totálního diferenciálu . . . 17
Úlohy vedoucí na diferenciální rovnice . . . 17

7. Konvergence číselných a mocninných řad . . . 19
Nulita . . . 19
Integrální kritérium . . . 19
d'Alemberovo podílové kritérium . . . 19
Cauchyho odmocninové kritérium . . . 19
Gaussovo kritérium . . . 19
Srovnávací a rozvíjející kritéria . . . 19
Absolutní kritérium . . . 19
Leibnizovo . . . 19
Abelovo kritérium . . . 19
Dirichletovo kritérium . . . 19
Bolzano-Cauchyho kritérium . . . 20
Technika rozvoje na konvergentní a absolutně konvergentní/divergentní část . . . 20
Konvergece mocninné řady, analytické funkce . . . 20
Součet mocninné řady . . . 20

8. Metrické prostory . . . 21
Bodové množiny . . . 21
Banachova věta o kontrakci . . . 21

9. Diferenciální počet více proměnných . . . 22
Definiční obor . . . 22
Limita funkce více proměnných . . . 22
Parciální derivace a totální diferenciál . . . 22
Tečná rovina a Taylorův rozvoj . . . 22
Lokální extrémy funkcí více proměnných, Hessián . . . 23
Absolutní extrémy funkcí více proměnných na množině, řešené substitucí . . . 23
Absolutní extrémy funkcí více proměnných na množině, řešené Lagrangeovými multiplikátory . . . 23
Implicitní funkce . . . 24
Řetízkové pravidlo, Věta o regulárním zobrazení, Transformace proměnných . . . 25

10. Variační počet . . . 27
Gâteuxův diferenciál . . . 27
Extrémy funkcionálů, Euler–Lagrangeova rovnice, Jacobiho věta . . . 27
Vázané extrémy funkcionálů . . . 27

11. Stejnoměrná konvergence . . . 28
Stejnoměrná konvergence posloupnosti funkcí . . . 28
Stejnoměrná konvergence řad funkcí, Weierstrassovo kritérium . . . 28

12. Integrály závislé na parametru, Lebesgueův integrál . . . 29
Spojitost integrálů, věty Leviho a Lebesguova . . . 29
Feynmanova metoda . . . 29

13. Dvojný a trojný integrál, Fubiniho věta . . . 30
Fubiniho věta : Přímá parametrizace průměty a řezy . . . 30
Fubiniho věta II : Polární, cylindrická a sférická substituce a jejich Jakobiány . . . 30
Fubiniho věta III : Obecná substituce, Jakobián . . . 32

14. Křivkový a plošný integrál, integrální věty . . . 33
Křivkový integrál skalárního pole (I. druhu) . . . 33
Křivkový integrál vektorového pole (II. druhu) . . . 33
Nezávislost na integrační cestě, potenciálové pole . . . 34
Greenova věta . . . 34
Plošný integrál skalárního pole (I. druhu) . . . 34
Plošný integrál vektorového pole (II. druhu) . . . 35
Gauss–Ostrogradského věta . . . 35
Stokesova věta . . . 36

15. Vektorový a tenzorový počet . . . 37

Sklalární a vektorový součin vektorů a tenzorů . . . 37
Diferenciální operátory v kartézské bázi, obecná pravidla . . . 37
Cylindrická a sférická báze, gradienty základních polí . . . 37
Počítání se základními poli pomocí jejich gradientů a skládáním pravidel . . . 38
Integrace tenzorů . . . 38
Integrální věty (Gauss–Ostrogradského a Stokesova pro tenzory) . . . 38

16. Speciální funkce . . . 39
Gama . . . 39
Digama . . . 39
Polygama . . . 39
Polylogaritmy . . . 39

17. Fourierova řada . . . 40
Fourierova trigonometrická řada, Gibbsův jev . . . 40

18. Ortogonální systémy polynomů . . . 41
Čebyševovy polynomy I. druhu . . . 41
Čebyševovy polynomy II. druhu . . . 41
Laguerrovy polynomy . . . 41
Hermitovy polynomy . . . 41
Legenderovy polynomy . . . 42
Asociované Legenderovy polynomy . . . 42

19. Komplexní analýza . . . 43
Derivace, holomorfie a Cauchy–Riemannovy podmínky . . . 43
Řezy funkcí . . . 43
Komplexní integrál . . . 43
Cauchyho věta, ML lemma a Jordanův odhad . . . 43
Laurentova řada, klasifikace singularit a residuum . . . 44
Residuová věta . . . 44
Cauchyův vzorec . . . 45

20. Integrální transformace . . . 46
Fourierova transformace jedné proměnné . . . 46
Fourierova transformace více proměnných . . . 46
Fourierova transformace radiálně symetrických funkcí . . . 46
Laplaceova transformace . . . 47

21. Distribuce . . . 48
Vyčíslování a úpravy s distribucemi . . . 48
Obyčejné diferenciální rovnice s distribucemi . . . 48
Fourierova transformace distribucí . . . 48

Přehled vzorců . . . 50
Řecká písmena . . . 50
Základní poznatky . . . 50
Hyperbolické a hyperbolometrické funkce . . . 50
Duplicitiní, bisektivní a jiné formule . . . 50
Součtové vzorce . . . 50
Limita a derivace . . . 50
Taylorova řada . . . 50
Maclaurinovy rozvoje . . . 51
Primitivní funkce . . . 51
Definice integrálu, derivace a integrál . . . 51
Regularizace integrálu . . . 51
Substituce pro racionální funkce speciálního argumentu . . . 51
Speciální určité integrály a řady . . . 51
Diferenciální počet více proměnných . . . 52
Polární, cylindrická a sférická substituce a jejich Jakobiány . . . 52
Rovinné křivky . . . 52
Kvadriky a jiné prostorové plochy . . . 52
Obecná parametrizace křivek a ploch, transformace diferenciálů . . . 52
Trojný, křivkový a plošný integrál v prostoru . . . 53
Integrální věty v rovině a prostoru . . . 53
Vektorový a tenzorový počet v prostoru . . . 53

Ortogonální křivočaré souřadnice, základní souřadná pole v prostoru 54
Integrace ve vícedimensionálním prostoru 54
Rozšíření funkcí do komplexního oboru 55
Komplexní analýza 55
Chybová a komplementární chybová funkce 55
Gama funkce 55
Beta funkce 55
Zeta funkce 55
Digamma funkce 55
Polygamma funkce 56
Polylogaritmus 56
Besselovy funkce 56
Modifikované Besselovy funkce 56
Eliptické integrály prvního a druhého druhu 56
Legenderovy polynomy 57
Distribuce 57
Fourierova transformace 57
Radonova transformace 57
Souřadné systémy 58
Ortogonální systémy polynomů 58
Tabulky Fourierových transformací 58

Úvod

Tato sbírka obsahuje úlohy z různých oblastí matematiky, které byly zadávány jako domácí úkoly a jako testové úlohy cvičení Matematické analýzy pro fyziky I – IV. Důsledkem je i její členění, jedna kapitola typicky odpovídá jednomu početnímu příkladu u zkoušky. Cílem sbírky je poskytnout studentům širokou škálu úloh k procvičení. Symbolem * označuji úlohy, jejichž řešení typicky ukazuji na cvičení. Ostatní považujte za součást Vašeho Portfolia. Pro další úlohy vizte níže:

Limita a derivace
- Limita posloupnosti [Děm kap.I §2][Ber 245.–267.][Kop_I kap.2][Kuz §1.3 Z1.-6., Z20.]
- Limita funkce [Děm kap.I §5,7][Ber 268.–401.][Kop_I kap.3][Kuz §1.3 Z7.-20.]
- Derivace [Děm kap.II §1-5][Ber 466.–773., 1006.–1052.][Kop_I kap.4][Kuz §2.3 Z1.-14., Z17.-18., Z20.]
- Tečna, normála, aplikace derivace
- Derivace inverzní a parametrické fce
- l'Hospitalovo pravidlo [Děm kap.II §9][Ber 1324.–1370.][Kop_I kap.5]
- Taylorův rozvoj [Děm kap.II §10][Ber 1498.–1528.][Kop_I kap.5]

Primitivní funkce [Děm kap.III][Ber 1676.–2230.][Kop_I kap.7][HolKa kap. 1][Kuz §4.3 Z1., Z3., Z5.-7., Z13.]

Integrál
- Výpočet integrálu [Děm kap.IV §1-4][Ber 1592.–1675., 2231.–2346., 2366.–2454.][Kop_I kap.8][HolKa kap. 2][Kuz §4.3 Z2., Z4., Z8.-12.]
- Aplikace integrálu [Děm kap.IV §5-11][Ber 2455.–2726.][Kop_I kap.8][HolKa kap. 3][Kuz §4.3 Z14.-22.]

Hlubší vlastnosti funkcí
- Monotonie [Děm kap.II §6-8][Ber 1152.–1184., 1267.–1317.]
- Extrémy [Děm kap.II §11,13][Ber 1185.–1259.]
- Průběh funkce [Děm kap.II §12][Ber 1371.–1481.][Kop_I kap.6][Kuz §3.3]

Diferenciální rovnice
- Separabilní [Ber 3902, 3905]
- Homogenní [Ber 3938, 3940, 3985, 4025]
- Lineární na variaci [Ber 3955, 3957][Kuz 92/4/17, 92/4/24]
- Bernoulliova [Ber 4038, 4042, 4045][Kuz 93/6/2, 93/6/8]
- Autonomní [Ber 4192, 4194, 4195][Kuz 98/11/4, 98/11/24]
- Lineární s KK se speciální pravou stranou [Ber 4322, 4319, 4277]
- Lineární s KK na wronskián: [Ber 4281, 4282][Kuz 103/16/29]
- Eulerova: [Ber 4242, 4292]

Řady
- Nulita [Děm 2673]
- Srovnávací a limitní kritéria [Děm 2586, 2588, 2589.1, 2626][Ber 2747, 2753, 2770][Kuz 107/2/12, 108/3/1, 108/3/3, 109/3/21]
- Podílové/Odmocninové kritérium [Děm 2587, 2589, 2589.2][Kuz 110/4/31, 110/5/9]
- Integrální kritérium [Děm 2617, 2618, 2632]
- Gaussovo kritérium [Děm 2601, 2605, 2638, 2645]
- Absolutní konvergence [Děm 2595, 2596, 2664]
- Leibnitzovo, Dirichletovo a Abelovo kritérium [Děm 2667, 2668, 2690*][Kuz 114/7/30]
- Rozvoj O [Děm 2677, 2680, 2681]
- Mocninné řady [Děm 2816, 2819, 2826]

Diferenciální počet funkcí více proměnných
- Limita [Děm 3183.1., 3188, 3203][Ber 3004, 3005, 3006]
- Totální diferenciál [Děm 3238, 3241, 3243, 3251, 3252, 3253]
- Implicitní funkce [Děm 3399.1, 3402, 3405][Ber 3158, 3324]
- ODR ve tvaru tot. dif. [Ber 4050, 4059 $\mu = \mu(y)$, 4060 $\mu = \mu(x)$, 4061 $\mu = \mu(x)$, 4088 $\mu = \mu(x/y)$] (integryrujuščij množitel = integrační faktor)
- Lokální extrémy (Hessova matice) [Děm 3625, 3626, 3633, 3642][Ber 3268]

Absolutní extrémy funkcí více proměnných
- Jen parametrizace [Děm 3675][Ber 3281, 3283]
- Lagrangeovy multiplikátory [Děm 3676, 3678][Ber 3282]

Variační počet [Kop_II kap.4]

Stejnoměrná konvergence
- [Ber 2817.–2824.][Děm kap. V §4][HolKa kap. 13][Kop_II kap. 6]
- Záměna limity/řady/integrálu dle SK [Ber 2833.–2836.]

Integrální počet více proměnných
- Fubiniho věta [Ber 3466.–3769.][Čer kap.20][Děm kap.VIII §1-10][Kop_III kap.2]
- Lebesgueova a Leviho věta [Děm kap.VII §1-2][Kop_III kap. 1.3]
- Feynmanova metoda na integrály s parametrem [Čer kap.20][Děm kap.VII §3][Kop_III kap. 3]
- Křivkový integrál 1. druhu [Ber 3770.–3805.][Děm kap.VIII §11][Kop_III kap. 4]
- Křivkový integrál 2. druhu [Ber 3806. – 3844.][Děm kap.VIII §11-12][Kop_III kap. 4]
- Plošný integrál 1. druhu [Ber 3876. –3886.][Děm kap.VIII §14][Kop_III kap. 4]
- Plošný integrál 2. druhu [Ber 3887. – 3900.][Děm kap.VIII §14-17][Kop_III kap. 4]

Fourierovy řady a transformace
- Řady [Ber 4366. – 4395.][Čer kap. 20][Děm kap.V §6][HolKa kap. 15][Kop_IV kap. 1]
- Transfomace funkcí [Kop_V kap. 2 §2.C]
- Transfomace temperovaných distribucí [Kop_V kap. 2 §2.C]

Komplexní analýza [Kop_IV kap. 2][Bec]

Distribuce [Kop_V kap. 2 §2.B]

Speciální funkce [Kop_V kap. 2 §2.A][Děm kap.VII §4]

Z k r a t k y

[SPok] Sady Pokorného (pokrývají všechny semestry)
[Kop_I–V] KOPÁČEK A KOL., Příklady z matematiky nejen pro fyziky I – V
[Bec] BECK D., Brožura komplexních integrálů
[HolKa] HOLICKÝ & KALENDA, Metody řešení vybraných úloh z matematické analýzy
[Děm] DĚMIDOVIČ B., Sbírka úloh
[Ber] BERMAN G. N., Sbornik zadač po kursu matematičeskogo analyza
[Kuz] KUZNĚCOV L.A., Sbornik zadač po vyššej matematike
[Tol] TOLASO J. KOS, A Collection of Problems in Analysis

1

Základní poznatky

Vìètovy vzorce a Hornerovo schéma

Rozložte polynom na součin kořenových faktorů

(1)* $x^2 - x - 12$

(2)* $2x^2 - x - 1$

(3) $3x^2 + 11x - 4$

(4)* $x^5 - 4x^4 + 2x^3 + 2x^2 + x + 6$

(5) $x^3 + 11x + 30$

(6) $x^3 - 19x + 30$

(7) $2x^3 + 3x^2 - 11x - 6$

Nerovnice

(1) $|x-1| + |x+1| \geqslant 2$

(2) $\left|\dfrac{2}{x+4}\right| \geqslant 2$

(3) $\sqrt{8+2x-x^2} > 6 - 3x$

(4) $x^2 + 4x - 8 < |x+2|$

(5) $|x^2 + 3x + 2| \geqslant 1$

(6) $\dfrac{x^2 - 7|x| + 10}{x^2 - 6x + 9} \leqslant 0$

(7) $|x^2 - 5x + 1| \geqslant x^2 - x + 3$

(8)* $|x^3 - 2x^2 - 7x + 11| < x^3 - 4x^2 + 5x - 5$

(9) $|x^2 + 3x + 1| < x^2 + \sqrt{x+1}$

(10) $|x^2 + 3x - \sqrt{x+2}| \geqslant x^2 + x + \sqrt{x+2}$

Komplexní čísla

V následujícím předpokládáme $z = x + iy = r\angle\alpha \in \mathbb{C}$, kde $x, y \in \mathbb{R}$, $r > 0$, $\alpha \in [0, 2\pi)$, $n \in \mathbb{N} = \{1, 2, 3, 4, \ldots\}$

(1)* Dokažte, že pro součin komplexních čísel v polárním tvaru $r\angle\alpha = r(\cos\alpha + i\sin\alpha)$ platí

(a) $(r\angle\alpha)(s\angle\beta) = (rs)\angle(\alpha+\beta)$,

(b) $(r\angle\alpha)/(s\angle\beta) = (r/s)\angle(\alpha-\beta)$.

(2) Spočtěte: **(a)** $2/(1-3i)$ **(b)** $1 + i^{123}$ **(c)** $(2-i)^{10}$

(3)* Dokažte pro libovolné $j \in \{0, 1, 2, \ldots, n-1\}$

$$\sum_{k=0}^{n-1} \sin\frac{2\pi kj}{n} = 0, \quad \sum_{k=0}^{n-1} \cos\frac{2\pi kj}{n} = n\delta_{n0}$$

Hint: $z_j = \cos\frac{2\pi j}{n} + i\sin\frac{2\pi j}{n}$ je kořenem jisté rovnice.

(4)* Dokažte $\displaystyle\prod_{k=1}^{n-1}\left(1 - 2z\cos\tfrac{2\pi k}{n} + z^2\right) = \left(\frac{z^n - 1}{z - 1}\right)^2$

Hint: Na obou stranách jsou polynomy, čili stačí dokázat pro $z = x > 0$, kde užijete kosinovou větu.

(5) Upravte **(a)** $\displaystyle\prod_{k=1}^{n-1} \sin\frac{\pi k}{n}$ **(b)** $\displaystyle\prod_{k=0}^{n} \cos\frac{z}{2^k}$

Důkaz indukcí, Binomická věta

Užitím indukce dokažte pro libovolné $n \in \mathbb{N} = \{1, 2, 3, 4, \ldots\}$ (není-li uvedeno jinak)

(1) $3 \mid 4^n - 1$

(2)* $1^3 + 2^3 + \cdots + n^3 = (1 + 2 + \cdots + n)^2$

(3)* $\frac{1}{2}\frac{3}{4}\frac{5}{6}\frac{7}{8}\cdots\frac{2n-1}{2n} < \frac{1}{\sqrt{2n+1}}$

(4) $n^{n+1} > (n+1)^n, \quad n \geqslant 3$

(5) $\frac{1}{\sqrt{1}} + \frac{1}{\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{3}} + \cdots + \frac{1}{\sqrt{n}} \geqslant \sqrt{n}$

(6) $\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n < 3$

(7) $\sum_{k=0}^{n} \binom{n}{k} = 2^n$

(8) $\sum_{k=0}^{n} \binom{n}{k}^2 = \binom{2n}{n}$

(9) $\sum_{k=0}^{n} \binom{2k}{k}\binom{2n-2k}{n-k} = 4^n$

Reálná čísla

Nechť A, B, M_1, M_2 jsou reálné množiny.

(1)* Dokažte, $f(M_1) \setminus f(M_1) \subset f(M_1 \setminus M_2)$

(2)* Dokažte, když ϕ a ψ jsou prosté, pak $\psi \circ \phi$ je prostá.

(3) Nechť M je konečná množina. Dokažte, že pro počet prvků množiny všech jejích podmnožin platí vztah $|\exp M| = 2^{|M|}$

(4)* Dokažte, že $\sup A \leqslant \sup(A \cup B)$

(5) Definujme $A + B = \{x + y \mid x \in A, y \in B\}$. Dokažte $\sup(A+B) = \sup A + \sup B$.

(6) Nechť f, g jsou shora omezené reálné funkce na intervalu $(0,1) \subset D_f \cap D_g$. Nadto $\forall x \in (0,1) : f(x) \leqslant g(x)$. Dokažte, že pak

$$\sup_{(0,1)} f \leqslant \sup_{(0,1)} g.$$

2

Limita a derivace

V následujícím předpokládáme $\alpha \in \mathbb{R}$, $r > 0$

Výpočet z definice

Ukažte z ε-δ definice: **(1)*** $\lim\limits_{x\to 2} x^3 = 8$ **(2)*** $\lim\limits_{x\to 9} \sqrt{x} = 3$ **(3)** $\lim\limits_{x\to 1} \frac{1}{x} = 1$ **(4)** $\lim\limits_{x\to\infty} \frac{1}{x^2+1} = 0$

Aritmetika limit : Racionální a iracionální funkce

V následujícím předpokládáme $n, m \in \mathbb{N}$, $a, b \in \mathbb{R}$, $r \in \mathbb{R}_0^+$ (spočtěte bez užití l'Hospitalova pravidla či Taylorova rozvoje)

(1)* $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{x^2-1}{2x^2-x-1}$

(2)* $\lim\limits_{x\to 1} \dfrac{x^2-1}{2x^2-x-1}$

(3)* $\lim\limits_{x\to 1} \dfrac{x^{n+1}-(n+1)x+n}{(x-1)^2}$

(4)* $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\sqrt{x+1}-1}{x}$

(5)* $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\sqrt[3]{27+x}-\sqrt[3]{27-x}}{x+2\sqrt[3]{x^4}}$

(6) $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\sqrt{1+x}-\sqrt[3]{1-x}}{\sqrt[3]{1+x}-\sqrt{1-x}}$

(7) $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\sqrt[4]{16-x}-\sqrt{4+x}}{x}$

(8)* $\lim\limits_{x\to 8} \dfrac{\sqrt{9+2x}-5}{\sqrt[3]{x}-2}$

(9) $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\sqrt[m]{1+x}-\sqrt[n]{1+x}}{x}$

(10) $\lim\limits_{x\to r^+} \dfrac{\sqrt{x}-\sqrt{r}+\sqrt{x-r}}{\sqrt{x^2-r^2}}$

(11) $\lim\limits_{x\to 0} \frac{\sqrt[m]{1+ax}\,\sqrt[n]{1+bx}-1}{x}$

(12) $\lim\limits_{x\to 0} \frac{\sqrt{1+x+x^2}-\sqrt{1+x-x^2}}{\sqrt[3]{8-x^2}-2}$

Aritmetika limit : Limity základních funkcí

(1)* $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\operatorname{tg} x-\sin x}{x^3}$ **(2)** $\lim\limits_{x\to 0} \frac{1-\cos x\cos 2x\cos 3x}{x^2}$ **(3)** $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\sin(3x)-3\sin x}{x^3}$ **(4)** $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{x-\sin x}{x^3}$

Limity v nevlastním bodě

(1)* $\lim\limits_{x\to\infty} \dfrac{2x^2+1}{\sqrt{3x^4-6x^2+5}}$ **(2)** $\lim\limits_{x\to\infty} x\left(\sqrt{x^2+1}-\sqrt{x^2-1}\right)$ **(3)*** $\lim\limits_{x\to\infty} \dfrac{x^2-e^{1/x}}{1-3x^2}$ **(4)** $\lim\limits_{x\to\infty} \left(\dfrac{2x^2+1}{x^2+2}\right)^x$

Nevlastní limity, limity vedoucí na dvoustranné ověřování

(1) $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{|x|}{x}$ **(2)** $\lim\limits_{x\to 1} \dfrac{1}{\sqrt{x}}+\dfrac{1}{1-x}$ **(3)** $\lim\limits_{x\to\frac{\pi}{2}} \dfrac{\operatorname{tg} x}{x-\frac{\pi}{2}}$ **(4)** $\lim\limits_{x\to 1} \dfrac{1}{(1-x)\ln x}$

Záměna limity a spojité funkce, věta o substituci

Spočtěte bez užití l'Hospitalova pravidla nebo Taylorova rozvoje

(1)* $\lim\limits_{x\to 0^+} (1+x)^{1/x}$

(2)* $\lim\limits_{x\to\infty} \arcsin\sqrt{\dfrac{x}{1+2x}}$

(3)* $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\sin(\alpha x)}{x}$

(4)* $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{\operatorname{argsinh} x}{x}$

(5)* $\lim\limits_{x\to 0^+} \cos^{1/x}\sqrt{x}$

(6) $\lim\limits_{x\to 0} (\cos x^2)^{1/\operatorname{tg}^4 x}$

(7)* $\lim\limits_{x\to\pi/4} \frac{1-\operatorname{cotg}^3 x}{2-\operatorname{cotg} x-\operatorname{cotg}^3 x}$

(8)* $\lim\limits_{x\to 0^+} \dfrac{\arccos(1-x)}{\sqrt{x}}$

(9) $\lim\limits_{x\to 0} (2^{\cos x}-1)^{1/\arcsin^2 x}$

(10) $\lim\limits_{x\to 0} \left(\dfrac{1+3^x \operatorname{tg} x}{1+2^x \sin x}\right)^{\frac{\cos x}{\sin^2 x}}$

(11) $\lim\limits_{x\to 0} \frac{\ln(r+x)+\ln(r-x)-2\ln r}{x^2}$

(12) $\lim\limits_{x\to 0^+} \left[1+\ln\left(\dfrac{e^{\frac{\sin x}{\sqrt{x}}}+1}{2}\right)\right]^{\frac{\operatorname{tg} x}{\sqrt{\operatorname{argsinh}^3 x}}}$

(13) $\lim\limits_{x\to 0^+} \left(2e^{\frac{\sqrt{x}}{x+1}}-1\right)^{\frac{(x^2+1)(\cos\sqrt[4]{x}-1)}{x}}$

(14) $\lim\limits_{x\to 0^+} \dfrac{(e^{\frac{x-1}{x^2}}+1)\ln\cos\sqrt{x}\,(e^{\sqrt{x^2+x}}-1)}{\sqrt{1-\cos(2x)}\sqrt{x}}$

(15) $\lim\limits_{x\to 0} \dfrac{1-(\cos(\pi x))^{\sin(\pi x)}}{x\arcsin^2 x}$

(16) $\lim\limits_{x\to\infty} \frac{\cosh\sqrt{x^2+x}-\cosh\sqrt{x^2-x}}{\cosh\sqrt{x^2+x}+\cosh\sqrt{x^2-x}}$

(17) $\lim\limits_{x\to 0^+} (\cosh x)^{\frac{1}{\operatorname{argcosh}^4(1+x)}}$

(18) $\lim\limits_{x\to\infty} (\operatorname{tgh}\operatorname{argsinh} x)^{x^2}$

(19) $\lim\limits_{x\to 0} \left(\cosh\dfrac{x}{\sqrt{1-x^2}}\right)^{\operatorname{cotg}^2 x}$

(20) $\lim\limits_{x\to\infty} x^2\sin\dfrac{\pi x}{\sqrt{x^2+1}}$

Věta o sevření

(1) $\lim\limits_{x\to 0} x\sin\frac{1}{x}$ **(2)** $\lim\limits_{x\to\infty}\frac{x+\sin x}{x+1}$ **(3)*** $\lim\limits_{x\to\infty}\sin\sqrt{x+1}-\sin\sqrt{x}$

Derivace a její aplikace, tečna, Leibnizova, Faà di Brunova a Lagrangeova formule

(1) Na maximálním možném definičním oboru najděte první a druhou derivaci funkce $f(x)$

(a)* $\frac{2x}{1-x^2}$ **(b)*** $\sqrt[3]{\frac{1+x^3}{1-x^3}}$ **(c)*** $\operatorname{arctg}\frac{1+x}{1-x}$ **(d)*** $\ln(e^x+\sqrt{1+e^{2x}})$ **(e)*** x^x **(f)** $\sin\sin\sin x$ **(g)** $2^{\operatorname{tg}\frac{1}{x}}$ **(h)** $\frac{\sin^2 x}{\sin x^2}$ **(i)** $\ln\left(\operatorname{tg}x+\sqrt{1+\operatorname{tg}^2 x}\right)$

(2) Ukažte, že funkce splňují danou diferenicální rovnici a užijte Leibnizovu formuli k nalezení $y^{(n)}(0)$ těchto funkcí. *Hint:* Derivujte n-krát diferenciální rovnici

(a)* $y=\arcsin x,\ (1-x^2)y''=xy'$ **(b)** $y=\arcsin^2 x,\ (1-x^2)y''-xy'=2$

(3) Najděte první a druhou derivaci $\frac{dx}{dy}$ a $\frac{d^2x}{dy^2}$ v bodě $y=y_0=f(x_0)$ funkce $x=f^{-1}(y)$ zadané vztahem $y=f(x)$

(a)* $y=x-x^2, x_0=0$

(4) Najděte první a druhou derivaci $\frac{dy}{dx}$ a $\frac{d^2y}{dx^2}$ v bodě $x=x(t_0)$ funkce $y=y(x)$ zadané parametricky

(a)* $\begin{bmatrix} x=\ln t \\ y=t^2-1\end{bmatrix}, t_0=1$ **(b)** $\begin{bmatrix} x=\arcsin t \\ y=\ln(t^2-1)\end{bmatrix}, t_0=0$

(5) Určete rovnici tečny a normály funkce $y=f(x)$ v bodě $[x_0,y_0]$.

(a) $y=\ln x, x=1$ **(b)** XXX

l'Hospitalovo pravidlo

Spočtěte limity užitím l'Hospitalova pravidla

(1)* $\lim\limits_{x\to\pi/4}(\operatorname{tg}x)^{\operatorname{tg}2x}$ **(2)*** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{\operatorname{tg}x-x}{x-\sin x}$ **(3)*** $\lim\limits_{x\to 0}\left(\frac{\operatorname{cotg}x}{x}-\frac{1}{x^2}\right)$ **(4)*** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{1-\cos(\sinh x^2)}{\sinh^2 x\sin(\sinh x^2)}$ **(5)*** $\lim\limits_{x\to 1}\frac{1}{x-1-x\ln x}$ **(6)** $\lim\limits_{x\to 0}\left(\frac{1}{\sin x}-\frac{1}{\arcsin x}\right)$ **(7)** $\lim\limits_{x\to 0}\left(\frac{1}{x}-\frac{1}{e^x-1}\right)$ **(8)** $\lim\limits_{x\to 0}\left(\frac{\arcsin x}{\operatorname{argsinh}x}\right)^{1/x^2}$ **(9)** $\lim\limits_{x\to 1^-}\ln x\ln(1-x)$

Faà di Brunova formule

Spočtěte limity užitím vícenásobného l'Hospitalova pravidla a Faà di Brunovy formule

(1)* $\lim\limits_{x\to 0}\frac{\sinh(\sin x)-x}{\sin x+\sinh x-2x}$ **(2)** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{\operatorname{tgh}(\operatorname{tg}x)-x}{\operatorname{tgh}x+\operatorname{tg}x-2x}$ **(3)** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{e^{x-x^2}-\cos x-5\sin x+4x}{x^5}$

Taylorův rozvoj

(1) Určete Taylorův polynom šestého řádu $T_6(x)$ funce $f(x)$ v bodě $x=x_0$

(a)* $\sqrt{x},\ x_0=1$ **(b)*** $e^{2x-x^2},\ x_0=0$ **(c)*** $\frac{1}{\sqrt{1-x^2}},\ x_0=0$ **(d)*** $\cos^2 x,\ x_0=0$ **(e)*** $\arcsin x,\ x_0=0$ **(f)** $\operatorname{arctg}x,\ x_0=0$ **(g)** $\frac{\arcsin x}{\sqrt{1-x^2}},\ x_0=0$

(2) Spočtěte limity užitím Taylorova rozvoje, $\alpha,\beta\in\mathbb{R},\gamma>0$

(a)* $\lim\limits_{x\to 0}\frac{\sin x-\operatorname{tg}x}{x^3}$ **(b)*** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{\cos x-e^{-\frac{x^2}{2}}}{x^4}$ **(c)** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{(1+e^{x^2})\cos x-2}{x^4}$ **(d)** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{\sinh(\sin x)-x}{\sin x+\sinh x-2x}$ **(e)** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{\operatorname{tgh}(\operatorname{tg}x)-x}{\operatorname{tgh}x+\operatorname{tg}x-2x}$ **(f)*** $\lim\limits_{x\to 0}\left(\frac{\operatorname{cotg}x}{x}-\frac{1}{x^2}\right)$ **(g)** $\lim\limits_{x\to 0}\left(\frac{1}{x}-\frac{1}{e^x-1}\right)$ **(h)** $\lim\limits_{x\to 0}\left(\frac{1}{\sin^2 x}-\frac{1}{\sinh^2 x}\right)$ **(i)*** $\lim\limits_{x\to 0}\frac{\sqrt{e^x-\sin x}-\sqrt{1+\frac{1}{2}x^2}}{\arcsin x-\sin x}$

(j)* $\displaystyle\lim_{x\to 0} \frac{e^{x^2+x^3} - \frac{1}{1-x} + x\sqrt{1+x^3}}{x^6}$

(k) $\displaystyle\lim_{x\to 0} \frac{\operatorname{arctg}(xe^{x^2})-\operatorname{arctg}(xe^{-x^2})}{x-x\cos x}$

(l) $\displaystyle\lim_{x\to 0} \frac{\sqrt{9-8\cos^2 x}-\sqrt{2-\cos(4x)}}{\ln(1+x^4)}$

(m) $\displaystyle\lim_{x\to 0}\left(\sin^2\alpha x+\cos^2\beta x\right)^{\frac{1}{\ln^2(1+\gamma x)}}$

(n) $\displaystyle\lim_{x\to 0+} \frac{\arccos(x\operatorname{cotg} x)}{\operatorname{argtgh}(\sin x)}$

(o) $\displaystyle\lim_{x\to 0+} \frac{1}{x}\operatorname{argcosh}\frac{x}{\sin x}$

(p) $\displaystyle\lim_{x\to 0}\left(\frac{\sin x}{x}\right)^{\frac{\sin x}{x-\sin x}}$

(q) $\displaystyle\lim_{x\to 0}\left(\frac{x\operatorname{tg} x}{\sinh^2 x}\right)^{\operatorname{cotgh}^4 x}$

(r) $\displaystyle\lim_{x\to 0+} \frac{\ln\cosh\sqrt{e^x-\cos x}}{\operatorname{argsinh} x}$

(s) $\displaystyle\lim_{x\to 0}\left(\frac{\cosh\frac{x}{\sqrt{1-x^2}}}{\cosh\frac{x}{\sqrt{1+x^2}}}\right)^{\operatorname{cotg}^4 x}$

(3) Najděte Taylorův rozvoj 5. řádu funkce $f_{-1}(y)$ zadané vztahem $y = f(x)$ v bodě $y_0 = f(x_0)$, $\alpha \in (-1, 1)$ je parametr. *Hint:* Namísto Lagrangeovy formule lze vložit řadu s neznámými koeficienty a porovnat

(a)* $y = x - x^3, x_0 = 0$

(b) $y = x - x^3, x_0 = 1$

(c) $y = x - x^4, x_0 = 0$

(d) $y = x^{\frac{3}{2}} - x^2, x_0 = 1$

(e) $y = \arcsin x, x_0 = 0$

(f) $y = xe^x, x_0 = 0$

(g) $y = x - \alpha\sin x, x_0 = 0$

3

Primitivní funkce

Na maximálním možném intervalu určete primitivní funkce, $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$

Přímá, lineární a logaritmická integrace, lepení, master formule

(1)* $\int \left(\frac{1-x}{x}\right)^2 dx$ **(3)*** $\int \frac{dx}{5-3x}$ **(5)*** $\int e^{-|x|}\, dx$ **(7)*** $\int \cos^2 x\, dx$ **(9)** $\int \cosh^4 x\, dx$ **(11)*** $\int \frac{dx}{1+\cos x}$

(2)* $\int \operatorname{tg}^2 x\, dx$ **(4)*** $\int \frac{x\, dx}{x^2+1}$ **(6)*** $\int |1-x|-|1+x| dx$ **(8)** $\int \cos^4 x\, dx$ **(10)*** $\int \frac{dx}{x^2+x+1}$ **(12)** $\int \frac{dx}{\sqrt{x}+\sqrt{1+x}}$

Per partes

(1)* $\int x^2 \ln x\, dx$ **(3)*** $\int \frac{x}{\cos^2 x}\, dx$ **(5)*** $\int x^2 \arccos x\, dx$ **(7)*** $\int \frac{\sin^3 x}{\cos^4 x}\, dx$ **(9)** $\int \ln(x^2+\alpha^2) dx$ **(11)** $\int e^{-x} \cos^2 x\, dx$

(2)* $\int x^3 \cos x\, dx$ **(4)*** $\int x^3 \cos x dx$ **(6)*** $\int e^{-x} \cos x dx$ **(8)*** $\int \sqrt{1+x^2}\, dx$ **(10)** $\int \ln^4 x\, dx$ **(12)** $\int x^2 e^{-x} \cos x dx$

Parciální zlomky

(1)* $\int \frac{dx}{x^2(x^2-1)^2}$ **(3)*** $\int \frac{dx}{x(x+1)^2(x^2+x+1)}$ **(5)*** $\int \frac{dx}{x^4+1}$ **(8)** $\int \frac{dx}{x^4+x^2+1}$ **(10)** $\int \frac{(x^3-1)dx}{(x+1)^3(x^2+x+1)^2}$

(2)* $\int \frac{(x^3+1)\, dx}{x^3-5x^2+6x}$ **(4)*** $\int \frac{dx}{x^3+1}$ **(6)** $\int \frac{dx}{x^5+1}$ **(9)** $\int \operatorname{arccot}(x^2+x+1) dx$ **(11)** $\int \frac{x^2(x+1)dx}{(2x+1)^2(x^2+x+1)}$

(7) $\int \frac{dx}{x^6+1}$

Metoda Ostrogradského

(1)* $\int \frac{dx}{(x^2+1)^2}$ **(2)** $\int \frac{dx}{(x^2+1)^3}$ **(3)** $\int \frac{dx}{(x^3+1)^2}$ **(4)** $\int \frac{dx}{x^3(x^2+1)^2}$ **(5)** $\int \frac{(x^2+1)\, dx}{(x^2-2x+2)^3}$ **(6)** $\int \frac{dx}{(x^2+1)^4}$

Obecná substituce

(1)* $\int \frac{x\, dx}{(1+x^2)^2}$ **(4)*** $\int \frac{dx}{x^3(x^2+1)^2}$ *Hint:* $y=1/x^2$ **(6)*** $\int \sqrt{\operatorname{tg} x}\, dx$ **(9)** $\int \sqrt{\frac{1-x}{1+x}} dx$ **(11)** $\int \frac{\sqrt[3]{1+x}}{1+\sqrt{1+x}} dx$ **(13)** $\int \frac{dx}{x(1+2\sqrt{x}+\sqrt[3]{x})}$

(2)* $\int x e^{-x^2}\, dx$ **(5)*** $\int \frac{\sin^2 x\, dx}{1+\sin^2 x}$ **(7)*** $\int \sqrt[3]{\operatorname{tg} x}\, dx$ **(10)** $\int \frac{e^{5x}\, dx}{e^{2x}+1}$ **(12)** $\int \frac{\sin 3x\, dx}{3\sin x+\sin 3x}$ **(14)** $\int x^2 \sin^3 \ln x\, dx$

(3)* $\int \sin^5 x\, dx$ **(8)*** $\int \frac{dx}{x}\sqrt{\frac{1-x}{1+x}}$ **(15)** $\int \frac{dx}{\sqrt[4]{1+x^4}}$

Rekurzivní per partes

(1)* $\int \cos^4 x\, dx$ **(2)*** $\int \frac{dx}{(x^2+1)^3}$ **(3)*** $\int \frac{dx}{(1-x^2)^3}$ **(4)** $\int \frac{dx}{\cos^5 x}$ **(5)** $\int \cosh^6 x\, dx$ **(6)** $\int \frac{dx}{(x^2+1)^4}$ **(7)** $\int \frac{dx}{(x^3+1)^3}$

Goniometrické a hyperbolické substituce

(1)* $\int \sqrt{4-x^2}\, dx$ **(3)*** $\int \frac{dx}{(1+x-x^2)^{3/2}}$ **(5)** $\int \frac{dx}{(x^2-2x+2)^{5/2}}$ **(7)** $\int \sqrt{\alpha^2+x^2}\, dx$ **(9)*** $\int x\sqrt{x^2-2x+2}\, dx$

(2)* $\int \frac{dx}{(1+x^2)^3}$ **(4)*** $\int \frac{x\, dx}{(x^2-2x-2)^{3/2}}$ **(6)*** $\int \sqrt{x^2+2x+2}\, dx$ **(8)*** $\int \frac{dx}{(1-x^2)^3}$

Weierstrassova substituce

(1)* $\displaystyle\int\frac{dx}{2\sin x-\cos x+5}$ **(2)*** $\displaystyle\int\frac{dx}{\cosh x}$ **(3)** $\displaystyle\int\frac{(1+\operatorname{tg}x)\,dx}{(\sin 2x+1)^2}$ **(4)** $\displaystyle\int\cot(x-\alpha)\cot(x-\beta)\,dx$ **(5)** $\displaystyle\int\frac{\sin x\,dx}{2+\cos x-\sin x}$

Eulerova substituce

(1)* $\displaystyle\int\frac{dx}{x+\sqrt{x^2-x+1}}$ **(4)** $\displaystyle\int\frac{dx}{x+\sqrt{x^2+x}}$ **(7)** $\displaystyle\int\frac{dx}{x(x+1)\sqrt{x^2+x+1}}$ **(10)** $\displaystyle\int\frac{dx}{x^2\sqrt{x^2+x-1}}$

(2)* $\displaystyle\int\frac{\sqrt{1+x-2x^2}}{x}dx$ **(5)** $\displaystyle\int\frac{dx}{x+\sqrt{x^2+x+1}}$ **(8)** $\displaystyle\int\frac{dx}{x}\frac{x+1}{\sqrt{x^2+x+1}}$ **(11)*** $\displaystyle\int\frac{x-\sqrt{x^2+3x+2}}{x+\sqrt{x^2+3x+2}}\,dx$

(3) $\displaystyle\int x\sqrt{x^2-2x+2}\,dx$ **(6)** $\displaystyle\int\frac{dx}{(x+1)\sqrt{x^2+x+1}}$ **(9)** $\displaystyle\int\frac{x+\sqrt{1+x+x^2}}{1+x+\sqrt{1+x+x^2}}\,dx$

Abelova substituce

(1)* $\displaystyle\int\frac{dx}{(x^2+x+1)^{3/2}}$ **(2)** $\displaystyle\int\frac{dx}{x(x+1)\sqrt{x^2+x+1}}$ **(3)*** $\displaystyle\int\frac{dx}{3+2\sqrt{6x-x^2-5}}$

Slobinova substituce

(1)* $\displaystyle\int\frac{dx}{x^4+1}$ **(2)** $\displaystyle\int\frac{(1+x^2)\,dx}{(1-x^2)\sqrt{1+x^4}}$ **(3)** $\displaystyle\int\frac{x^2+1\,dx}{x\sqrt{x^4+x^2+1}}$ **(4)** $\displaystyle\int\frac{(x+1)^3(x-1)\,dx}{(x^2+1)^2\sqrt{x^4+x^2+1}}$

4

Hlubší vlastnosti funkcí

Heineho věta

(1)* Spočtěte $\lim_{n\to\infty} n \sin\frac{1}{n}$ **(2)*** Ukažte, že $\lim\limits_{x\to\infty} \sin x$ neexistuje

Hromadné body, Weierstrassova věta, Limita posloupnosti

(1) Určete (existují-li) maximum, minimum, supremum, infimum, limes superior a limes inferior posloupnosti $a : \mathbb{N} \to \mathbb{R}$, kde a_n je

(a)* $n(2+(-1)^n)$ **(b)*** $\frac{n+(-1)^n n}{\sqrt{n}}$ **(c)** $\cos\frac{\pi n}{3}$ **(d)*** $\frac{n-1}{n+1}\cos\frac{2n\pi}{3}$ **(e)** $\cos^n\frac{2\pi n}{3}$

(2) Dokažte, že daná posloupnost a_n má limitu

(a) $(1+\frac{1}{n})^n$ **(b)** $1+\frac{1}{2}+\frac{1}{3}+\cdots+\frac{1}{n}-\ln n$ **(c)** $\sqrt{n}\, n^n e^{-n}/n!$

(3) Určete $\lim_{n\to\infty} a_n$, kde

(a)* $a_{n+1} = \sqrt{a_n+2}$, $a_1 = 0$ **(b)** $a_{n+1} = \frac{1}{2}\left(a_n + \frac{1}{a_n}\right)$, $a_1 = 2$ **(c)** $a_{n+1} = \ln\left(1+a_n^2\right)$, $a_1 = 1$

Taylorova řada, Lagrangeův zbytek

(1) Vyjádřete jako Taylorovu řadu v bodě $x = 0$, určete konvergenci řady a odhadněte zbytek

(a) $\sin^2 x$ **(b)** $\arcsin x$ **(c)** $\arcsin^2 x$

Průběh funkce

Vyšetřete průběh funkce na maximálním možném definičním oboru

(1) $3x - x^3$

(2)* $\dfrac{x^2+1}{x^2+2x+3}$

(3) $\dfrac{x^2-1}{x^2-5x+6}$

(4) $\sqrt{8x^2-x^4}$

(5) $x - \sqrt{x^2-1}$

(6) $\sqrt[3]{x^3-x}$

(7) $x\sqrt{1-x^2}$

(8)* $x^3\sqrt{1-x^2}$

(9) $\sqrt[3]{x}\sqrt[3]{(1-x)^2}$

(10) $\sqrt[3]{(x+1)^2}+\sqrt[3]{(x-1)^2}$

(11) $\sqrt[3]{\dfrac{x}{x^3-1}}$

(12) $\dfrac{x}{\sqrt[3]{x^2-1}}$

(13) $|x^2+x|\sqrt[3]{x}$

(14) $|x+1|/\sqrt[3]{x}$

(15) $\dfrac{\cos x}{\cos 2x}$

(16) $\ln(1+x^2)$

(17) $x^2 \ln x$

(18)* $x - \ln(1+x^2)$

(19) $x\,|x^2-6x+8|$

(20) $\ln(1+|x^2-x-20|)$

(21)* $|x|^x$

(22) $(x^2-|x|)e^x$

(23) $(x^2-x)e^{|x|}$

(24) $(x^2-2x)e^x$

(25) e^{2x-x^2}

(26) $(2x+1)e^{\frac{1}{2x-1}}$

(27) $e^{-2x}\sin^2 x$

(28)* $e^{-x}\sqrt[3]{x^2}$

(29) $x\exp\left(-\left|\frac{x+1}{x}\right|\right)$

(30) $\operatorname{arctg} e^x$

(31) $\operatorname{arctg}\frac{x-1}{x}$

(32) $\frac{\arcsin|x|}{\sqrt{1-x^2}}$

(33) $\arccos\frac{2x}{x^2+1}$

(34) $|x-2|+2\operatorname{arctg}(x-1)$

(35) $\frac{x+2}{x^2+1}+\operatorname{arctg} x$

(36) $e^{-\operatorname{arctg}\frac{1}{x^2-1}}$

(37) $\frac{x^3}{(x-1)^2}e^{\frac{2x}{x-1}}$

(38) $e^{\sin x}\cos x$

Absolutní extrémy funkce jedné proměnné

(1) Najděte minimum, maxium, infimum a supremum (existují-li) funkce $f(x)$ na množině M, $\alpha \in \mathbb{R}$

(a)* x^2-4x+6, $M = (-3, 10)$ **(c)*** $x + \frac{\alpha}{2}(1-x^2)$, $M = [-1, 1]$ **(e)** $e^{-x^2}(|x|-\frac{1}{2})-7$, $M = \mathbb{R}$

(b)* $2x^3+3x^2-12x+8$, $M = [-1,\infty)$ **(d)** $(x^2-4)\operatorname{sgn} x - 3|x+1|$, $M = \mathbb{R}$ **(f)** $|4\cos^2 x - 1| - \sin x$, $M = (0, 2\pi)$

(2) Najděte všechna $\alpha \geqslant 0$ taková, pro něž $\forall x \in (0,\infty)$: **(a)** $e^x > \alpha x$ **(b)** $\left(1+\frac{\alpha}{x}\right)^x < e$

(3) Dokažte pro $\forall x \in [0,\infty)$: **(a)** $x-\frac{x^2}{2} \leqslant \ln(1+x) \leqslant x-\frac{x^2}{2}+\frac{x^3}{3}$ **(b)** $\sin x \leqslant x - \frac{x^3}{6} + \frac{x^5}{120}$

5

Integrál Riemannův a Newtonův

"Vyšetřování existence určitého integrálu se provádí proto, že mimo nám dosud známých metod počítání integrálů existují i metody pokročilé, které jsou aplikovatelné jen v případě existence počítaného integrálu. Důkaz existence je tedy jen prvním krokem procesu, který skončí výpočtem jeho přesné hodnoty."
— Pokorný & Černý, MAF I

Konvergence a výpočet z definice Newtonova integrálu, integrál ve smyslu hlavní hodnoty

(1) Rozhodněte o konvergeci integrálu

(a)* $\int_0^1 \ln x \sin\frac{1}{x}\,dx$ **(b)*** $\int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{-\ln x}}$ **(c)*** $\int_0^\infty \frac{\sin x}{x}\,dx$ **(d)*** $\int_0^\infty \cos x\,dx$ **(e)*** $\int_0^\infty \cos x^2\,dx$ **(f)** $\int_{-1}^1 \frac{e^x-1}{x}\,dx$ **(g)** $\int_0^\infty \frac{x^3 dx}{e^x-1}$

(2) Určete konvergenci a spočtěte

(a)* $\int_{-1}^1 \frac{dx}{x^2}$ **(b)*** $\int_0^1 \ln x\,dx$ **(c)*** $\int_0^1 \frac{\ln(1-x)}{\sqrt{x}}\,dx$ **(d)*** $\int_0^\infty \frac{dx}{1+x^3}$ **(e)*** $\int_0^\infty \frac{dx}{1+x^4}$ **(f)*** $\fint_0^\infty \frac{dx}{1-x^3}$ **(g)*** $\int_0^{8\pi} \frac{dx}{1+\sin^4 x}$

(h) $\int_0^1 \ln^4 x\,dx$ **(i)** $\int_0^\pi \sin x \ln \sin x\,dx$, *Hint:* $t=\cos x$ **(j)** $\int_0^\infty x e^{-x}\cos x\,dx$, *Hint:* $e^{-x}\cos x = \mathrm{Re}\left[e^{x(i-1)}\right]$ **(k)** $\int_0^{\pi/2} \frac{3\sin^2 x + 2\cos^3 x - 2}{\sin^4 x}\,dx$

(l) $\int_0^{\pi/2} (\sin(\frac{x}{2}) + \cos(\frac{x}{2}))/\sqrt{\sin x}\,dx$

(3) Určete konvergenci v závislosti na parametrech $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ a spočtěte

(a)* $\int_0^1 x^{\alpha-1}\,dx$ **(c)** $\int_0^1 \frac{dx}{(x^2+\alpha^2)(x^2+\beta^2)}$ **(d)*** $\int_0^{2\pi} \frac{dx}{\alpha^2+\cos^2 x}$ **(f)*** $\fint_0^\pi \frac{dx}{\cos x - \alpha}$

(b)* $\int_0^1 \frac{dx}{x^2+\alpha^2}$ **(e)*** $\int_1^\infty \frac{dx}{(x^2-\alpha^2)\sqrt{x^2-1}}$ **(g)** $\int_0^1 \frac{\alpha\,dx}{(1-\alpha x)\sqrt{1-x}}$

(4) Odvoďte pomocí integrace per partes ($n \in \mathbb{N}_0$)

(a)* $L_n = \int_0^{\pi/2} \sin^{2n-1} x\,dx = \frac{(2n)!!}{(2n+1)!!}$ **(c)*** $G_n = \int_0^\infty x^n e^{-x}\,dx = n!$

(b) $S_n = \int_0^{\pi/2} \sin^{2n} x\,dx = \frac{\pi}{2}\frac{(2n-1)!!}{(2n)!!}$ **(d)** $D_n = \int_0^{\pi/2} \frac{\sin((2n+1)x)}{\sin x}\,dx = \frac{\pi}{2}$ *Hint:* $D_n - D_{n-1}$

(5) Ověřte

(a)* $\int_0^\infty \frac{dx}{x^2+2x\cos\alpha+1} = \begin{cases} \frac{\alpha}{\sin\alpha} & , \alpha \in (-\pi,\pi)/\{0\} + 2\pi k \\ 1 & , \alpha = 2\pi k. \end{cases}$, $k \in \mathbb{Z}$ *Hint:* Master formule

(b) $\int_0^\infty \frac{dx}{x^2+2x\cosh\alpha+1} = \begin{cases} \frac{\alpha}{\sinh\alpha} & , \alpha \in \mathbb{R}/\{0\} \\ 1 & , \alpha = 0. \end{cases}$ *Hint:* Parciální zlomky

(c) $\int_a^b \frac{\sqrt{(x-a)(b-x)}}{x}\,dx = \pi\left(\frac{a+b}{2} - \sqrt{ab}\right)$, $0 < a < b$ *Hint:* Substituce $x = a\cos^2 t + b\sin^2 t$

(d) $\int_{-1}^1 \frac{dx}{\sqrt{1-2tx+t^2}\sqrt{1-2sx+s^2}} = \begin{cases} (2/\sqrt{ts})\,\mathrm{argtgh}\sqrt{ts}, & ts > 0 \\ (2/\sqrt{-ts})\,\mathrm{arctg}\sqrt{-ts}, & ts < 0\,, \\ 2, & ts = 0 \end{cases}$ $t \in (-1,1), s \in (-1,1)$

Aplikace určitého integrálu

(1) Cykloida je křivka popsaná parametricky $x(t) = a(t - \sin t)$, $y(t) = a(1-\cos t)$, $t \in [0, 2\pi]$, $a > 0$. Spočtěte

(a)* Její délku **(b)** Těžiště (homogenní) křivky **(c)*** Obsah oblasti pod křivkou

(2) Asteroida je křivka zadaná vztahem $x^{2/3} + y^{2/3} = a^{2/3}$, $a > 0$. Spočtěte

(a)* Její délku **(b)** Obsah oblasti, jež vymezuje **(c)*** Těžiště (homogenní) horní poloviny

(3) Protáhlý sféroid je těleso vzniklé rotací elipsy $x^2/a^2 + y^2/b^2 = 1$ kolem osy x mající poloosy $0 < b < a$ a numerickou excentricitiu ε danou vztahem $\varepsilon^2 = 1 - b^2/a^2$. Ověřte, že pro jeho povrch platí $P = 2\pi ab\left(\sqrt{1-\varepsilon^2} + \frac{1}{\varepsilon}\arcsin\varepsilon\right)$.

(4) Spočtěte konvoluce $x \in \mathbb{R}$, $\alpha > 0$: **(a)*** $x^2 * e^{-\alpha|x|}$ **(b)** $\theta(x) * \theta(x)$ **(c)** $\sin x_+ * \sin x_+$ **(d)** $\frac{1}{\sqrt{x_+}} * \frac{1}{\sqrt{x_+}}$

Výpočet z definice Riemannova intrgálu

Spočtěte z definice Riemannova integrálu ($\alpha \in \mathbb{R}$)

(1) **(a)** $\int_0^1 x\,dx$ **(b)*** $\int_0^1 x^2 dx$ **(c)** $\int_0^1 x^3 dx$

(2)* $\int_0^1 x^\alpha\, dx$, $\alpha > -1$,
Hint: Dělení $x_k = q^k$, $q \to 1^-$

(3) $\int_0^\pi \ln\sin x\, dx$

(4) $\int_0^{2\pi} \ln(1 - 2\alpha\cos x + \alpha^2)\, dx$,
Hint: Dělení $x_k = 2\pi k/n$

(5)* $\lim\limits_{n\to\infty} \sum\limits_{k=1}^{n} \frac{n}{n^2+k^2}$

(6) $\lim\limits_{n\to\infty} \sum\limits_{k=1}^{n} \arcsin\frac{1}{\sqrt{n^2+k}}$

(7) $\lim\limits_{n\to\infty} \frac{1}{n}\sum\limits_{k=1}^{n} \frac{k+n}{n+2\sqrt{n^2+n+k}}$

(8) $\lim\limits_{n\to\infty} \frac{1}{n}\sum\limits_{k=1}^{n} \frac{\operatorname{arctg}\frac{k}{n}}{1+2\sqrt{1+\frac{1}{n}\operatorname{arctg}\frac{k}{n}}}$

Integrace užitím symetrie

(1) Určete konvergenci a spočtěte užitím symetrie ($\alpha, \beta \in \mathbb{R}$)

(a)* $\displaystyle\int_0^{\pi/2} \sin^2 x\, dx$

(b)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x}{1+x^2}\, dx$

(c)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x}{x}\, dx$

(d)* $\displaystyle\fint_0^\infty \frac{dx}{1-x^2}$

(e)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{1+x^3}$

(f)* $\displaystyle\fint_0^\infty \frac{dx}{1-x^3}$

(g)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{(1+x^2)^2}$

(h)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{1+x^6}$

(i)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{1+x^4}$

(j)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\operatorname{arctg} x}{1+x^2}\, dx$

(k)* $\displaystyle\int_0^{2\pi} \ln\sin x\, dx$
H: subst. $x = 2y$

(l) $\displaystyle\fint_{-\infty}^\infty \frac{dx}{x^3-1}$

(m) $\int_0^\infty \frac{\ln x\, dx}{x^2+\alpha^2}$
H: subs. $x = \alpha y$

(n) $\int_0^\infty \frac{\ln x\, dx}{(x^2+\alpha^2)(x^2+\beta^2)}$
H: parc. zlomky

(o) $\int_0^\infty \frac{\operatorname{arctg} x\, dx}{x^2+2x\cos\alpha+1}$
H: subs. $x = 1/y$

(p) $\int_{-\infty}^\infty \frac{dx}{(1+x^2)(x^2+e^x)}$
H: subst. $x = -y$

(q) $\int_0^\pi \frac{x\sin x}{1+\cos^2 x}\, dx$
H: subs. $x = \pi - y$

(r) $\int_{-\infty}^\infty \frac{x\, dx}{\cosh x - \alpha\sinh x}$
H: subst. $y = e^x$

(s) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x\, dx}{x^2+2\alpha x+1}$

(t) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\operatorname{arctg} x}{1+x^3}\sqrt{x}\, dx$

(u) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{1+x^5}$

(v) $\displaystyle\int_0^1 \frac{\arcsin x}{x}\, dx$

(2) Dokažte Cauchy–Schlömlichovu formuli ($a, b \in \mathbb{R}^+$) $\int_0^\infty f\left(ax - \frac{b}{x}\right)\, dx = \frac{1}{2a}\int_{-\infty}^\infty f(x)\, dx$. *Hint:* $x = b/(ay)$.

Limitní přechody v integrálech

V následujícím označujeme $J_n = \displaystyle\int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{n(1-x^{1/n})}}$, $\begin{bmatrix} A_n \\ B_n \\ C_n \end{bmatrix} = \displaystyle\int_0^{\pi/2} \begin{bmatrix} 1 \\ x^2 \\ x^4 \end{bmatrix} \cos^{2n} x\, dx$, $\beta_n = \dfrac{B_n}{A_n}, \gamma_n = \dfrac{C_n}{A_n}$.

(1) Rozhodněte o platnosti záměny limity a integrálu odhadem integrálu a spočtěte
(a)* $\lim\limits_{n\to\infty}\int_0^\infty \frac{dx}{1+x^n}$ **(b)*** $\lim\limits_{n\to\infty}\int_0^1 nx^n dx$ **(c)*** $\lim\limits_{n\to\infty}\int_0^\infty \frac{n\, dx}{x^2+n^2}$
(d) $\lim\limits_{n\to\infty}\int_0^1 \frac{x^n dx}{\sqrt{1-x}}$ **(e)** $\lim\limits_{n\to\infty}\int_0^1 \frac{nx\, dx}{1+n^2x^2}$

(2) Pomocí parciálních zlomků se BÚNO pro $0 < a < b$ odvodí formule
$$I(a,b) = \int_0^\infty \frac{dx}{(x^2+a^2)(x^2+b^2)} = \frac{\pi}{ab(a+b)}.$$
Ověřte její platnost i pro $0 < a = b$ pomocí limitního přechodu výše uvedeného vztahu, tj. dle limitního přechodu bez počítání integrálu dokažte, že
$$I = \int_0^\infty \frac{dx}{(x^2+a^2)^2} = \frac{\pi}{2a^3}, \qquad 0 < a.$$
Hint: Volme $b_n = a(1 + 1/n)$ a
$I_n := I(a, b_n) = \int_0^\infty \frac{dx}{(x^2+a^2)(x^2+a^2(1+\frac{1}{n})^2)} = \frac{\pi}{a^3(2+\frac{1}{n})}$,
poté ukažte, že $\lim_{n\to\infty} I_n = I$ dvěma způsoby.

(3)* Spočtěte $\lim_{n\to\infty} L_n/S_n$ odhadem integrálů a odvoďte Wallisovu formuli

(4)* Ukažte platnost záměny limity a integrálu $\lim_{n\to\infty} J_n$ odhadem a odvoďte Gaussův integrál

(5)* Ukažte platnost limitního přechodu v $\lim_{n\to\infty} D_n$ a odvoďte Dirichletův integrál

(6) Pomocí hodnoty Dirichletova integrálu ukažte
(a) $\int_0^\infty \frac{\sin^2 x}{x^2}\, dx = \frac{\pi}{2}$ **(b)** $\int_0^\infty \frac{\sin x \sin 2x \sin 3x}{x^3}\, dx = \pi$

(7)* Spočtěte $\lim\limits_{n\to\infty} \beta_n$ a odvoďte $\zeta(2) = \sum_{n=1} \frac{1}{n^2} = \frac{\pi^2}{6}$.

(8) Spočtěte $\lim\limits_{n\to\infty} \gamma_n$ odhadem integrálů a získejte
$$\zeta(4) = \lim_{n\to\infty}\sum_{k=1}^{n} \frac{1}{n^4} = \frac{\pi^4}{90}.$$
Hint: Napište mi mail. Řešení je ale tady.

6

Obyčejné diferenciální rovnice

Na maximálním možném intervalu najděte řešení obyčejné diferenciální rovnice:

Separovatelné

(1) $y' = |y|$

(2)* $y' = -2\sqrt{y},\ y(0) = 1$

(3)* $y' = 4x\sqrt{y}$

(4)* $yy' = \frac{1}{x}$

(5)* $y' = \sqrt{1-y^2}$

(6) $y' = \frac{\sqrt{1-y^2}}{x}$

(7)* $y' = \frac{y^2+1}{xy}$

(8)* $yy' = 2x\sqrt{1-y^2}$

(9) $yy' = -2x\sqrt{1-y^2}$

(10)* $x^2y'' = y'^2$

(11) $y' = (x+1)\sqrt[3]{y}$

(12) $y' = \frac{2x\sqrt{\sin y}}{\cos y}$

(13) $yy' = \sqrt[3]{1-y^2}$

(14) $xyy' = \sqrt{y^2+1}$

(15) $y'\sin x = y\ln y$

(16) $y'\cos y = x+1$

(17) $y' = 2e^x\sqrt{|y|}$

(18)* $y' = \frac{2xy^2}{1-x^2};\ y(0) = 1$

(19) $3(1-x^2)^2y' = 5(1+x^2)y^{\frac{3}{2}}, y(0) = 1$

Částečně integrovatelné

(1) $xy' + y = \ln x + 1$

(2) $y^3y'' = 1$

(3)* $y'' = 2y^3;\quad y(-1) = y'(-1) = 1$

(4) $2y'' = 3y^2; y(-2) = 1, y'(-2) = -1$

(5) $y'' = e^y;\ y(0) = 0, y'(0) = 1$

(6)* $y''' = 3yy';\ y(0) = y'(0) = 1, y''(0) = \frac{3}{2}$

(7)* $y^3y'' = -1;\quad y(1) = y'(1) = -1$

(8) $2y^2y'' = -1;\quad y(0) = y'(0) = 1$

(9) $y^3y'' = 4(y^4-1);\ y(0) = y'(0) = \sqrt{2}$

(10)* $yy'' + y'^2 = 1;\ y(0) = 1, y'(0) = 0$

(11)* $yy'' - y'^2 = y^2y'';\ y(0) = 1, y'(0) = 2$

(12) $yy'y'' = y^3 + y'^3;\ y(0) = y'(0) = 1$

Lineární prvního řádu, variace konstant

(1)* $y' + \dfrac{2}{x}y = \dfrac{\ln x}{x}$

(2) $y' + 2xy = 2xe^{-x^2}$

(3) $y'\sin(2x) - 2y = 2\cos x$

(4) $y' + \frac{xy}{1+x^2} = \frac{1}{x(x^2+1)}$

(5) $y'' - y' = e^{2x}\sqrt{1-e^{2x}}$

(6) $y' - y\,\mathrm{tg}\,x = \sin x,\quad y(0) = 3$

Bernoulliovy, variace konstant

(1)* $y' = \dfrac{y}{x} - \dfrac{x}{y}$

(2) $y' - \dfrac{y}{x} = \dfrac{1}{2y}$

(3) $xy' + y = xy^2\ln x$

(4)* $xy' - 2x^2\sqrt{y} = 4y$

(5) $xy' - x^2y^2 = y,\quad y(1) = 1$

(6) $xy' = y + \sqrt{xy}$

(7) $xy' = |y| + x\sqrt{y}$

(8) $y' - xy + xy^2 = 0$

(9) $x^2y' + \sqrt{y} + y = 0$

(10) $y' + 2y/x^2 + 2\sqrt{y}/x^2 = 0$

(11) $2y' - 6y\,\mathrm{tg}\,x + 3\sqrt[3]{y}\sin x = 0$

(12) $3y' + 2xy = 2xy^{-2}e^{-2x^2}$

(13) $3y' + 2y/(x\ln x) + 2/(x\sqrt{y}) = 0$

(14) $4y' + 3y/(\sqrt{x}) + 3/(\sqrt{x}\sqrt[3]{y}) = 0$

(15) $x - y^2 + 2xyy' = 0$

(16) $y' + 2xy = 4x/y$

(17) $y' = (y^2 - x^2 + 1)/(2xy)$

(18)* $xy' + y = y^2\ln x;\ y(1) = 1$

(19) $y' - y/x = -y^3/x;\quad y(1) = \frac{1}{2}$

(20) $y' + y\cot g\,x = -\frac{\cos x}{2y},\ y(\frac{\pi}{2}) = \frac{2}{\sqrt{3}}$

(21) $y' + y/x^2 = y^3/x^2,\ y(1) = \frac{1}{2}$

(22) $y' - 9x^2y = (x^5 + x^2)y^{\frac{2}{3}};\ y(0) = 0$

Homogenní

(1)* $y' = \frac{y}{x} - \frac{x}{y}$

(2) $y' = \frac{y-x}{y+x}$

(3)* $y'(x+y) + x - y = 0$

(4) $(x^2 - y^2)y' = 2xy$

(5) $(x^2 + y^2)y' = 2xy$

(6) $xy' = y + \sqrt{xy}$

(7) $y' = \frac{y}{x - \sqrt{x^2+y^2}}$

(8)* $(x + y - 2)y' = 1$

(9)* $y'x + y\ln y = y\ln x$

(10) $y' = \dfrac{xy + y^2}{2x^2 + xy};\ y(1) = 1$

(11) $y'x^2 = x^2 + xy + y^2;\ y(0) = 1$

(12) $xy' - y = \sqrt{x^2 - y^2};\ y(2) = 0$

(13) $xy' = \frac{y(y-x)^2}{x^2+y^2};\ y(1) = 1$

Lineární obecné, substituce známým řešením

(1)* $(x+1)xy''+(x+2)y'-y=x+\dfrac{1}{x};\quad y_1=x+2$

(2) $xy''+2y'-xy=0;\quad y_1=\dfrac{e^x}{x}$

(3) $(2x+1)y''+(2x-1)y'-2y=x^2+x.$ *(Hint: $y=y_1$ je polynom)*

Lineární s konstantními koeficienty a speciální pravou stranou

(1)* $y''-2y'-3y=e^{4x}$

(2) $y'''-3y'+2y=e^x$

(3) $y'''+y'=x\cos x$

(4) $y''-4y=x^2e^{2x}$

(5) $y''-3y'+2y=2\sin^2 x$

(6)* $y''+4y'-5y=2e^x\sin^2 x$

(7) $y''-2y'+y=2xe^x+e^x\sin 2x$

(8)* $y'''-3y''-4y'=x^3+xe^x$

(9) $y'''+y''+y'+y=\cos x+e^x$

(10) $y'''+4y'=x\cos^2 x$

(11) $y^{(4)}-5y''+4y=e^{2x}+e^{3x}$

(12) $y^{(4)}-y=\sin^3 x$

(13) $y^{(5)}+y^{(3)}=x\sin x;\quad y(0)=1,\ y^{(k)}(0)=0,\ k\in\{1,2,3,4\}.$

(14) $y'''-y''+4y'-4y=20\cos 2x+16xe^{2x};\ y(0)=-1, y'(0)=-3, y''(0)=-11$

Lineární s konstantními koeficienty a obecnou pravou stranou, Wronskián

(1)* $y''+3y'+2y=\frac{1}{e^x+1}$

(2)* $y''-2y'+y=\frac{e^x}{x};\quad y(1)=y'(1)=0$

(3) $y''+2y'+y=\frac{e^{-x}}{x^2};\quad y(1)=y'(1)=0$

(4) $y''+y=\frac{1}{\cos x};\ y(0)=1, y'(0)=0$

(5) $y''+4y=\frac{16}{\cos 4x};\ y(0)=3, y'(0)=0$

(6) $y''+16y=\frac{16}{\cos 4x};\ y(0)=3, y'(0)=0$

(7) $y'''+y'=\frac{\sin x}{\cos^2 x};\ y(0)=y'(0)=1, y''(0)=0$

(8) $y'''-3y'+2y=\frac{e^{2x}}{(1+e^x)^2}$

Eulerovy

(1) $x^2y''-2y=0$

(2) $x^2y''-3xy'+4y=0$

(3) $x^2y'''=2y'$

(4) $x^2y''+xy'+4y=10x$

(5) $x^2y''+xy'-y=2\sqrt{x}$

(6) $x^3y'''+xy'-y=6x;\ y(1)=y''(1)=1, y'(1)=0$

(7)* $x^2y''-2xy'+2y=\frac{x^2}{1+x^2}$

(8) $x^2y''+xy'-y=\frac{1}{1+x^2}$

(9) $x^2y''-xy'+y=\frac{x^3}{(1+x^2)^2}$

(10) $x^2y''+3xy'+y=\frac{3\sqrt{\ln x+1}}{x}$

Autonomní

(1) $2yy''=y^2+y'^2$

(2)* $1+y'^2=2yy'';\quad y(0)=y'(0)=1$

(3) $yy''=y'^3-y'^2;\ y(0)=1, y'(0)=-1$

(4) $yy''=y'^2+y^3y';\ y(0)=y'(0)=1$

(5) $yy''+y'^2=y'^3y-y'/y,\quad y(0)=1,\quad y'(0)=-1$

(6) $\left(1-\frac{1}{y'^2}\right)\frac{y''}{y'}=1-\frac{1}{y^2},\quad y(0)=y'(0)=1$

(7) $y'^4=4y^2(y''^2-y'''y');\ y(0)=1, y'(0)=-2, y''(0)=2$

Řešené derivací celé rovnice (implicitní, autonomní a jiné)

(1)* $y'=2\sqrt{y},\quad y(0)=1$

(2) $1+y'^2=2yy'';\quad y(0)=y'(0)=1$

(3)* $2y=2x^2+4xy'+y'^2$

(4) $y-xy'=y'^2$

(5) $\dfrac{1}{y'}-\dfrac{1}{y}=e^x,\quad y(0)=1$

Metoda integračního faktoru, ODR ve tvaru totálního diferenciálu

(1) Integrační faktor $\mu=\mu(x)$ nebo $\mu=\mu(y)$

(a)* $2xy+(x^2-y^2)y'=0$ **(b)** $x^2-y^2+(y^3-2xy)y'=0$ **(c)*** $x^2+y-xy'=0$ **(d)** $2xy^2-y+(y^2+x+y)y'=0$ **(e)** $y'(y^3-\ln x)+\frac{y}{x}=0$ **(f)** $\frac{1}{x}+(y^2+\frac{\ln x}{y})y'=0$ **(g)** $(x^2+y^2)(xy'-y)=(\frac{1}{2}+x)x^{10}$ **(h)** $3x^2y+y^3-(2x^3+5y)y'=0$ **(i)** $2x^{10}y+(x^{11}-x^9y)y'=0$ **(j)** $xe^{-y}-(2xy+x^2e^{-y})y'=0$

(2) Integrační faktor $\mu=\mu(xy)$ **(a)*** $x^2y^3+y+(x^3y^2-x)y'=0$ **(b)** $xy^2+(x^2y-x)y'=0$ **(c)** $2x^3y^2-y+(2x^2y^3-x)y'=0$

(3) Integrační faktor $\mu=\mu(x/y)$

(a)* $1+\left(1+\frac{y}{x}\right)\ln x-y'\ln x=0$ **(b)** $\frac{2x^3}{y^2}-\frac{\sin^2 y}{y^2}+(\frac{2x^2}{y}+\frac{x\sin(2y)}{y^2})y'=0$ **(c)** $\frac{y}{x}+\frac{2}{y^2}+(\frac{1}{xy}-\frac{3x}{y^3})y'=0$

(4) Integrační faktor $\mu=\mu(x+y)$ **(a)*** $\cos(x+y^3)-\sin(x+y^3)+(\cos(x+y^3)-3y^2\sin(x+y^3))y'=0$

Úlohy vedoucí na diferenciální rovnice

(1) Uvažujme soustavu parabol $y = x^2 + C$ v rovině. Najděte soustavu křivek, která je v každém bodě kolmá na ze zmíněné soustavy tu parabolu procházející tímto bodem. *Hint:* Sestavte si ODR problému a vyřešte.

(2) Uvažujme balíček nekonečně tenkých karet, které za sebe jako na výšku pokládané domino skládáme do řady tak, aby se jedna opírala o druhou. Budeme-li zmenšovat vzdálenosti mezi kartami, bude množina vrcholů karet (viděno zboku) opisovat křivku. Najděte její rovnici.

(3) Jaký je tvar ideální čočky? Uvažujme čočku na jedné straně vypouklou a na druhé straně plochou. Jaký je tvar vypouklé části, aby se všechny navzájem rovnoběžné paprsky vstupující do čočky na její ploché straně kolmo sbíhaly na druhé straně v jednom jediném bodě?

(4) Uvažujme soustavu všech elips v rovině sdílející společná ohniska $[\pm 1, 0]$ (tzv. konfokální elipsy). Sestavte si ODR popisující soustavu křivek kolmou na předchozí soustavu v každém bodě a ukažte, že tuto ODR řeší soustava konfokálních hyperbol s týmiž ohnisky.

(5) Řešete diferenciální rovnici $y'' + \sin y = 0$ s počátečními podmínkami $y(0) = 0, y'(0) = 2$ (jediné netriviální exaktní řešení matem. kyvadla).

(6) Najděte kolmou soustavu křivek k soustavě všech kružnic mající společný dotyk v počátku a střed na ose x. *Hint:* Sestavte si ODR a vyřešte.

7

Konvergence číselných a mocninných řad

Rozhodněte o absolutní a neabsolutní konvergenci číselných řad (popř. v závoslosti na parametrech $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$):

Nulita

(1) $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^n}{(n+1)^n}$ **(2)*** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^{n+\frac{1}{n}}}{\left(n+\frac{1}{n}\right)^n}$ **(3)*** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n\left(1+\frac{1}{n}\right)^{n^2}}{e^n}$

Integrální kritérium

(1)* $\displaystyle\sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{n(\ln n)^{\alpha}}$ **(2)*** $\displaystyle\sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{(\ln n)^{\ln n}}$ **(3)*** $\displaystyle\sum_{n=0}^{\infty} e^{-\sqrt[3]{n}}$ **(4)** $\displaystyle\sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{(\ln n)^{\ln \ln n}}$

d'Alemberovo podílové kritérium

(1)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n!)^2}{2^{n^2}}$ **(2)*** $\displaystyle\sum_{n=2}^{\infty} \frac{n!}{(n-1)^n}$ **(3)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2^n(2n)!}{(3n+1)!}$ **(4)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n!)^2}{(2n)!}$

Cauchyho odmocninové kritérium

(1) $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{n}{n+3}\right)^{n^2}$

Gaussovo kritérium

(1) $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{4^n(n!)^2}{n^{\alpha}(2n)!}$ **(2)*** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\alpha(\alpha+2)\cdots(\alpha+2n-2)}{(2n)!!(n+1)^{\beta}}$ **(3)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(2n+1)!}{n^{\alpha}(2n)!}$ **(4)*** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!\,e^n}{n^{n+\alpha}}$ **(5)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^n}{(n+1)^{n+\alpha}}$

Srovnávací a rozvíjející kritéria

(1)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^2}{n^3+1}$ **(3)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \left(n+\frac{1}{2}\right)\ln\left(1+\frac{1}{n}\right) - 1$ **(5)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} e - \left(1+\frac{1}{n}\right)^n$ **(7)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\ln n - \ln(n+1)}{\sqrt{n}}$ **(9)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \sin\frac{1}{n} \ln\frac{n+1}{n}$

(2)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sqrt{n+1}-\sqrt{n-1}}{n}$ **(4)*** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} n^{\frac{1}{n^2+1}} - 1$ **(6)*** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{n^3(2+\sin n)}}$ **(8)** $\displaystyle\sum_{n=2}^{\infty} \frac{n!}{(n+\sin n)^n}$ **(10)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\operatorname{arctg}\frac{1}{n^{\alpha}}}{\ln\left(1+\frac{1}{\operatorname{arctg}\frac{1}{n^{\beta}}}\right)}$

Absolutní kritérium

(1)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} 2^n \sin\frac{\alpha}{3^n}$ **(2)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \ln\left(1+\frac{1}{n^2}\right)$ **(3)*** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \sin\left(\frac{1}{n^3}+\frac{\cos n}{n^2}\right)$

Leibnizovo

(1) $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n(\sqrt{n+1}-\sqrt{n})$

Abelovo kritérium

(1)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n^{\alpha+\frac{1}{n}}}$ **(2)** $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{n-1}{n+1} \frac{1}{\sqrt[100]{n}}$

Dirichletovo kritérium

(1)* $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin(n\alpha)}{n^\beta}$, *Hint:* $|\sin n\alpha| \geqslant \sin^2 n\alpha$

(2)* $\sum_{n=1}^{\infty} \sin n \operatorname{arctg} \frac{1}{n}$

(3) $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{\sin n}{n}(3+(-1)^n)$

(4) $\sum_{n=1}^{\infty} \sin n \sin\left(\frac{1}{n}+\frac{1}{\sqrt{n}}\right)$

(5)* $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{\sin^2 n}{n}$

(6) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin\sqrt{n^2+n}-\sin\sqrt{n^2-n}}{\sqrt{n}}$ *Hint:* Teleskopie

(7) $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \left(\frac{(2n-1)!!}{(2n)!!}\right)^\alpha$

(8) $\sum_{n=2}^{\infty} \sin n \frac{\ln n}{n}$

(9) $\sum_{n=10}^{\infty} \frac{\cos(\frac{\pi}{2}n)(-1)^n \sqrt[n]{n}}{\ln\ln\ln n}$

(10) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sqrt{1+n^2}\cos(n\alpha)}{n^2\ln(n^2+1)}$

(11) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos(n\alpha)}{(n^2+1)^\beta\sqrt{\ln(n+1)}}$

Bolzano-Cauchyho kritérium

(1)* $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin\sqrt{n}}{\sqrt{n}}$

(2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{\lfloor n \rfloor}}{\sqrt{n}}$

Technika rozvoje na konvergentní a absolutně konvergentní/divergentní část

(1)* $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n+(-1)^n}$

(2)* $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-1)^n}{\sqrt{n}+(-1)^n}$

(3) $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-1)^n\sqrt{n}}{n+(-1)^n}$

(4) $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{(-1)^n\sqrt[4]{n}}{\sqrt{n}+(-1)^n}$

(5)* $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{\ln^2 n}\cos\frac{\pi n^2}{n+1}$

(6)* $\sum_{n=0}^{\infty} \sin\pi\sqrt{n^2+\alpha^2}$

(7) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos\pi\sqrt{n^2+n}}{n^\alpha}$

(8)* $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{\sin\left(n+\frac{1}{n}\right)}{\ln\ln n}$

(9) $\sum_{n=3}^{\infty} \frac{\cos\left(\left(n+\frac{1}{n}\right)\alpha\right)}{\ln\ln n}$

(10) $\sum_{n=1}^{\infty} \sin\frac{\pi n^2\ln n}{n\ln n-1}$

(11) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin\frac{\pi n}{4}}{\sin\frac{\pi n}{4}+n^\alpha}$

(12) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos\sqrt{n^2+n}-\cos\sqrt{n^2-n}}{n^\alpha}$

(13) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin n}{n^\alpha}\sin\frac{(-1)^n}{n}$

(14) $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{\cos\frac{n^3\pi}{n^2+1}}{\ln(\sqrt{n}+1)}$

(15) $\sum_{n=1}^{\infty} \sqrt{n}\,\frac{n-1}{n+1}\sin\frac{n^2\pi}{n+1}$

Konvergece mocninné řady, analytické funkce

V závoslosti na reálném parametru α vyšetřete konvergenci mocninné řady $z \in \mathbb{C}$

(1) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(z-2)^n}{2^n n}$

(2) $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{z^n}{n^2-1}$

(3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{z^n}{n^\alpha}$

(4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{z^n}{2^n+(-1)^n}$

(5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{(2n-1)!!}{(2n)!!}\right)^\alpha z^n$

(6) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{2^n n!}{(2n+1)!!}\right)^\alpha z^n$

(7) $\sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{(n!)^3}{(3n)!}\right)^\alpha z^n$

(8) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n n^n z^n}{(n+1)^{n+\alpha}}$

(9) $\sum_{n=1}^{\infty} \ln\left(1+\frac{1}{n^\alpha}\right) z^n$

(10) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin n}{n} z^n$

(11) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{z^n \operatorname{arctg}\frac{(-1)^n}{n^\alpha}}{\ln^2(1+n^2)}$

Součet mocninné řady

Zjistěte poloměr konvergence a sečtěte řady pro reálná x

(1) $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{kx^k}{k+1}$ **(2)*** $\sum_{k=1}^{\infty} x^k k^2$ **(3)*** $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{k^2}{k!}x^k$ **(4)** $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{kx^k}{(2k+1)!}$ **(5)*** $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{(2k+1)}$ **(6)** $\sum_{k=2}^{\infty} \frac{x^k}{k^2-1}$

Pomocí úprav vhodné známé mocninné řady sečtěte číselnou řadu ($n \in \mathbb{N}$ je fixní)

(1)* $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{2^{-k}}{k}$

(2)* $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{k^2}{2^k}$

(3)* $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{k^2}{k!}$

(4) $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k k}{(2k+1)!}$

(5)* $\sum_{k=0}^{n} k^2\binom{n}{k}$

(6)* $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k}{(2k+1)4^k}$

(7) $\sum_{k=0}^{\infty} \binom{n+k-1}{k}\frac{k^2}{2^k}$

(8) $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{(-1)^k}{k(k+1)}$

(9) $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k}{2k+1}$

(10) $\sum_{k=2}^{\infty} \frac{1}{k^2-1}$

(11) $\sum_{k=2}^{\infty} \frac{(-1)^k}{k^2-1}$

(12)* $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{2^{-k}}{k^2}$

8

Metrické prostory

Bodové množiny

(1) Ukažte, že l_∞ prostor se supremovou metrikou všech posloupností s omezenou supremovou normou je metrický prostor. Jest tedy

$$l_\infty = (\{x \in \mathbb{R}^{\mathbb{N}} \mid \sup_{i\in\mathbb{N}} |x_i|\}, \rho_\infty).$$

(2)* Najděte $\operatorname{int} A, \operatorname{ext} A, \partial A, \overline{A}, A^i, A'$, kde A je množina

- **(a)** $\mathbb{Q} \cap (0,1)$
- **(b)** $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2+y^2 < 1, y \geqslant 0\}$
- **(c)** $\{(x,y,z) \in \mathbb{R}^3 \mid |z| < x^2+y^2 \leqslant 1\}$
- **(d)** $\mathbb{R} \setminus \{\frac{1}{n} \mid n \in \mathbb{N}\}$
- **(e)** $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2 \mid\}$
- **(f)** $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2+y^2 \leqslant 1\} \setminus \left[-\frac{1}{2}, \frac{1}{2}\right]$

(3)* Dokažte omezenost množin:

- **(a)** $\{(x,y,z) \in \mathbb{R}^3 \mid 2 \leqslant xyz < 4\}$
- **(b)** $\{(x,y) \in [0,\infty)^2 \mid x^3+y^3-2xy = 0\}$

(4)* Označme si A^i množinu všech izolovaných bodů a symbolem $\sqcup$ značme *disjunktní* sjednocení (množin), pak v libovolném metrickém prostoru (P,ρ) pro libovolnou množinu A platí (ukažte)

- **(a)** $\partial A = \overline{A} \cap \overline{A^C}$
- **(b)** $P = \operatorname{int} A \sqcup \partial A \sqcup \operatorname{ext} A$
- **(c)** $\overline{A} = A^i \sqcup A'$.

(5)* Ukažte, že v obecném metrickém prostoru a pro libovolné množiny A, B a libovolnou otevřenou množinu F platí, že

- **(a)** $A \subset B \Rightarrow \operatorname{int} A \subset \operatorname{int} B$
- **(b)** $F \subset A \Rightarrow F \subset \operatorname{int} A$
- **(c)** $\operatorname{int}\operatorname{int} A = \operatorname{int} A$
- **(d)** $\operatorname{int}(A \cap B) = \operatorname{int} A \cap \operatorname{int} B$
- **(e)** $\overline{A} = (\operatorname{ext} A)^C$
- **(f)** $\operatorname{ext} \overline{A} = \operatorname{ext} A$
- **(g)** $\overline{\overline{A}} = \overline{A}$
- **(h)** $A \subset B \Rightarrow \overline{A} \subset \overline{B}$
- **(i)** $A \subset \overline{A}$
- **(j)** $\overline{A \cup B} = \overline{A} \cup \overline{B}$

Banachova věta o kontrakci

(1)* Dokažte, že posloupnost $a_{n+1} = a_n - \frac{1}{2}\left(a_n^2 - x\right)$, $a_0 = 0$ konverguje k $\sqrt{x}$ pro libovolné $x \in [0,1]$

(2) Pomocí Newtonovy metody určete s přesností 6 desetinných míst

- **(a)*** Řešení rovnice $2x + \sin x = 1$
- **(b)** první 4 kořeny Besselovy funkce (na kladné části reálné osy) definované mocninnou řadou

$$J_0(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n!^2} \left(\frac{x}{2}\right)^{2n}.$$

(3) Pomocí Banachovy věty o kontrakci určtete numericky hodnotu $y(1)$, jež je řešením rovnice

- **(a)*** $y(x) = x + \frac{1}{2}\int_0^1 x^2 s y(s) ds$
- **(b)** $y'(x) = y(x), \quad y(0) = 1$
- **(c)** $y'(x) = \frac{1}{2} + y(y(x)), \quad y(0) = 0$

Hint: Rovnice **(b)**, **(c)** lze přepsat jako integrální Volterrovy, z nichž poté vytvoříme iterační schémata

$$y_{n+1}(x) = 1 + \int_0^x y_n(s)ds, \quad y_0(x) = 0 \qquad\qquad y_{n+1}(x) = \frac{x}{2} + \int_0^x y_n(y_n(s))ds, \quad y_0(x) = 0.$$

9

Diferenciální počet více proměnných

Definiční obor

Určete definiční obor funkce $f:\mathbb{R}^2 \to \mathbb{R}$, zakreslete do roviny xy

(1)* $\sqrt{1-x^2-y^2}$

(2) $\frac{\ln(x^2y)}{\sqrt{y-x}}$

(3) $\arcsin\frac{y-1}{x}$

(4)* $\frac{1}{\ln(1-x-y)}$

(5) $\frac{\sqrt{x-y^2}}{\ln(1-x^2-y^2)}$

(6) $\sqrt{\ln\frac{16}{x^2+y^2}}$

(7)* $\ln(|x|+|y|-1)$

(8) $\frac{1}{\sqrt{1-|x|-|y|}}$

(9) $\sqrt{1-xy}$

Limita funkce více proměnných

Spočtěte limitu (nebo ukažte, že neexistuje)

(1)* $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2+y^2}{\sqrt{x^2+y^2+1}-1}$

(2) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2-y^2}{|x|+|y|}$

(3) $\lim\limits_{[x,y]\to[1,1]}\frac{x^3-y^3}{x^4-y^4}$

(4) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{\sin(x^2+y^2)}{x^2+y^2}$

(5) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{\ln(1+x^2+y^2)}{\sqrt[3]{x^2+y^2}}$

(6)* $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}(x+y)\sin\frac{1}{x}\sin\frac{1}{y}$

(7)* $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{|xy|}{\sqrt{x^2+y^2}}$

(8) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2}{|x|+|y|}$

(9) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2y^2}{x^2+y^2}$

(10) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{xy^2}{x^2+y^2}$

(11) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{xy^2}{x^4+y^2}$

(12) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^3+y^3}{x^2+y^2}$

(13) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^5+y^4}{x^4+y^2}$

(14)* $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2-y^2}{2x^2+y^2}$

(15) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2}{x^2+y^2}$

(16)* $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2y^2}{x^4+y^4}$

(17) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{xy}{x^2+y^2}$

(18)* $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{\sqrt[3]{xy}}{\sqrt{x^2+y^2}}$

(19) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2y^2}{x^2y^2+(x-y)^2}$

(20) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{x^2y^4-x^4y^2}{(x^2+y^2)^3}$

(21) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\operatorname{arctg}\frac{x}{|y|}$

(22) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{|x+y|}{1-e^{x^2+y^2}}$

(23) $\lim\limits_{[x,y]\to(1,1)}\frac{x^2-y^2}{x^2+y^2-2}$

(24)* $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{xy^3}{2x^3+y^6}$

(25) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{y^2}{x^4+y^2}$

(26) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}\frac{xy}{x^4+y^2}$

(27)* $\lim\limits_{[x,y,z]\to[0,0,0]}\frac{xz^2+2y^2}{x^2+2y^2+z^4}$

(28)* $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}(x^2+y^2)^{x^2y^2}$

(29) $\lim\limits_{[x,y]\to[0,0]}(x^2+y^2)^{xy}$

(30)* $\lim\limits_{\|[x,y]\|\to\infty}\frac{x+y}{x^2-xy+y^2}$

(31) $\lim\limits_{\|[x,y]\|\to\infty}\frac{x^2+y^2}{x^4+y^4}$

(32) $\lim\limits_{\|[x,y]\|\to\infty}\frac{x^2+y^4}{x^4+y^2}$

Parciální derivace a totální diferenciál

(1) Určete směrový gradient $\nabla_{\vec{v}}f(P)$, *Hint:* $\nabla_{\vec{v}}f(P) = \vec{v}/\|\vec{v}\| \cdot \nabla f(P)$

(a) x^2-y^2, $P=[1,1]$, $\vec{v}=\frac{1}{2}(1,\sqrt{3})$ **(b)** $4-\frac{x^2}{4}-\frac{y^2}{9}$, $P=[3,1]$, $\vec{v}=(-1,1)$ **(c)** $(2x+1)^y+\sin(x^2+y^2-1)$, $P=[0,1]$, $\vec{v}=(1,4)$

(2) Určete, ve kterých bodech definičního oboru existují parciální derivace a ve kterých totální diferenciál df zadané funkce. Lze funkci $f(x,y)$ dodefinovat v počátku tak, aby i zde měla totální diferenciál $df([0,0])$?

(a)* $|x||y|$

(b) $\sqrt[3]{xy}$

(c) $x^{\frac{2}{3}}y^{\frac{2}{3}}$

(d) $\frac{\ln(1+x^2+y^2)}{x^2+y^2}$

(e) $xy\sin\frac{1}{x^2+y^2}$

(f) $(x^2+y^2)\sin\frac{1}{x^2+y^2}$

(g) $\sqrt[3]{x^3+y^3}$

(h) $xy\frac{x^2-y^2}{x^2+y^2}$

(i) $\exp\left(-\frac{1}{x^2+y^2}\right)$

(j) $e^{x|y|+y|x|}$

(k) $\frac{xy}{\sqrt{x^2+y^2}}$

(l) $\frac{xy^3}{(x^2+y^2)^{3/2}}$

(3) Spočtěte d^3f: **(a)** $f(x,y)=x^3y^2$ **(b)** $f(x,y)=x^3-y^3-xy+y^2$ **(c)** $f(x,y)=\frac{y}{x}-\frac{x}{y}$ **(d)** $f(x,y,z)=xyz$

Tečná rovina a Taylorův rozvoj

(1) Spočtěte Tylorův rozvoj třetího řádu $T_3(x,y)$ v bodě $[x_0,y_0]$ funkcí

(a) xe^{x^2y}, $[0,0]$ **(c)** $\sin(x+y^2)$, $[0,0]$ **(e)** $\ln\frac{y-x}{y+x}+2^{\sin(x^2y)}+y\arcsin(2x)$, $[0,1]$

(b) $3x+\sqrt{2x+4y+1}$, $[0,0]$ **(d)** $2^{xy-x}+\operatorname{arctg}(2y)+\frac{\operatorname{tg}(xy)}{x}$, $[1,0]$ **(f)** $e^{x^2y}+\operatorname{arctg}(2y)+\frac{y}{2x}$, $[2,0]$

Hint: Z jednoznačnosti Taylorova rozvoje lze získat výsledek i postupným rozvojem jednotlivých funkcí.

(2) Určete přibližně **(a)** $1.003^{2.01}$ **(b)** $\sqrt{1+0.002+0.03^2}$ **(c)** $\sqrt{1.01^4+2.02^3}$ **(d)** $\ln(\sqrt{9.01}-\sqrt{0.99}-1)$

Lokální extrémy funkcí více proměnných, Hessián

(1) Nalezněte lokální extrémy funkce $f(x,y)$ na $\mathbb{R}^2$ a klasifikujte je

(a)* $2x^3+xy^2+5x^2+y^2$
(b) y^4+32x^2-32xy
(c) $2x^3+xy^2+5x^2+y^2$
(d)* $x^3+y^3+3x^2y+$ $+3xy^2+6x^2+3y^2$
(e) $x^3-9x^2+15x-y^2+2y$
(f) $y^3+\frac{3}{2}y^2-18y+x-x^2$
(g) $xy+x^2+y^2-3x-4y$
(h) $2xy-x^2-2y^2-x-2y$
(i) $x^2-4xy+2y^2-3x+y$
(j) $x^4+x^3+4x^2+12xy+9y^2$
(k) $x^3+3xy+y^3$
(l) $e^{2x+3y}(8x^2-6xy+3y^2)$
(m) $e^{x^2-y}(5-2x+y)$
(n) $e^{-(x^2+y^2)}(x+y+\frac{3}{2})$
(o) $e^{-x^2-y^2}(2+x-y)$
(p) $e^{x^2+2y^2}(x+y)$
(q) $e^{-x^2-y^2}(x^2+10y-5)$
(r) $\ln(x+1)-xy^2$
(s) $e^{x^2+(y+2)^2}+x^2$
(t) $x-y^2-e^{x-2y}$
(u) $\sin x\cos y$
(v) $\cosh x\sin y$

(2) Nalezněte lokální extrémy funkce $f(x,y,z)$ na $\mathbb{R}^3$ a klasifikujte je

(a)* $x^3+y^2+z^2+12xy+2z$
(b)* $x^3-2x^2+y^2+z^2-2xy+xz-yz+3z$
(c) $x^2+y^2+z^2+2x+4y-6z$
(d) $2xy^2-4xy+x^2+z^2-2z$
(e) $xy-2xz+3yz+7x-15y+3z$
(f) $2x^2-xy+2xz-y+y^3+z^2$
(g) $x^2+y^2-z^2+xy-yz+xz$
(h) $x^2+y^2+z^2+2xy-2yz-2xz$
(i) $x^2+2y^2+3z^2-2xy+2yz+2z-6x$
(j) $\dfrac{y^2}{4x}+\dfrac{z^2}{y}+\dfrac{2}{z}+x$

Absolutní extrémy funkcí více proměnných na množině, řešené substitucí

(1) Najděte minimum, maxium, infimum a supremum (existují-li) funkce $f(x,y)$ na množině $M\subset\mathbb{R}^2$

(a)* $x^2-2xy-y^2-4x$, úsečka $[0,-5][2,3]$
(b) x^2+2x+y^2+2y, $[-2,2]^2$ (čtverec)
(c) x^2+y, trojúh. $[0,0][0,1][1,0]$
(d) $x+1$, $0\leqslant y\leqslant 1, 0\leqslant x\leqslant 1-\frac{y}{2}$
(e) x^2-y^2, $|x|\leqslant 1+y^2, |y|\leqslant 1$
(f) $y^2-2xy+x^3$, $|y|\leqslant x^2, |x|\leqslant 1$
(g) $x^3-3xy+y^3$, trojú. $[1,1][0,-1][-1,0]$
(h)* $xy-2x^2$, $|x|+|y|\leqslant 1$
(i) x^2-xy+y^2, $M: |x|+|y|\leqslant 1$
(j) $2x-y$, $M: x^2+2y\leqslant 18$
(k) $6y-x^2-16x, 3x\leqslant y\leqslant 8-\frac{x^2}{2}, y\geqslant 0$
(l) $2x^3-xy+y^2-4y-x, 2x^2-1\leqslant y\leqslant x+1$
(m) $2y^2+x^2$, $|x|\leqslant 1-y^2, |y|\leqslant 2$
(n) x^2+y^4, $-1-y^2\leqslant x\leqslant 1, |y|\leqslant 2$
(o) $x+y$, $M: x+xy\in(1,2), x>0$
(p)* $(x+y)e^{-2x-3y}$, $M=[0,\infty)^2$
(q) $x^2-8x+8y, 1-x\leqslant y\leqslant \ln x, 1\leqslant x\leqslant 4$
(r)* $x-y^2$, $x^2+y^2\leqslant 4, x\geqslant 0, y\geqslant -x$
(s) $1+x+y^2$, $x^2+2y^2\leqslant 4$
(t) x^2+y^4, $x^2+y^2\leqslant 4, |x|\leqslant 1$
(u) x^2+y^2, $x^2+4y^2=1$
(v) x^2+2y, $y\geqslant x^2-4, x^2+y^2\leqslant 4$
(w) $x^2-y^2+\frac{4}{3}x^3, x^2+y^2\leqslant 4, x\leqslant 0$
(x) $(x^2+7y^2)e^{-2x^2-y^2}, x^2+4y^2\leqslant 1$
(y) $xy\sqrt{1-x^2-y^2}$, $x^2+y^2<1$
(z)* $(x^2+y^2)e^{-x^2-y^2}$, $M=\mathbb{R}^2$

(2) Najděte minimum, maxium, infimum a supremum (existují-li) funkce $f(x,y,z)$ na množině $M\subset\mathbb{R}^3$

(a) $(x+y)^2+(x-y)^2+z$, $M=[-1,1]^3$ **(b)** $x^2+y^2+z^2+2x+4y-6z$, $M=\mathbb{R}^3$

Absolutní extrémy funkcí více proměnných na množině, řešené Lagrangeovými multiplikátory

(1) Najděte minimum, maxium, infimum a supremum (existují-li) funkce $f(x,y)$ na množině $M\subset\mathbb{R}^2$

(a)* $x^2+y^2-12x+16y, x^2+y^2\leqslant 25, y>x$
(b) $x+y$, $x^2+y^2=1$
(c) $1+x+y$, $x^2+2x+y^2\leqslant 0$
(d)* $2x+(x-2)y$, $x^2+y^2=1$
(e) xy^3, $x^2+y^2\leqslant 4, x<1$
(f) $x^2+2y, x\geqslant 0, y\geqslant -x, x^2+y^2\leqslant 17$
(g)* $|x|+|y|$, $\frac{x^2}{16}+\frac{y^2}{9}\leqslant 1$
(h) $\frac{1}{x}+\frac{1}{y}$, $M: \frac{1}{x^2}+\frac{4}{y^2}=1,\ xy\neq 0$
(i) $\operatorname{arctg}x+\operatorname{arctg}y, x^2+y^2\leqslant 1, x\geqslant 1$
(j) e^x, $x^2+2y^2=1$
(k) $x+y, x^3+y^3-2xy=0, x\geqslant 0, y\geqslant 0$
(l) y, $(x^2+y^2)^2-2(x^2-y^2)=0$
(m) x^2+y, $4y^3-4y+x^2=0, y\geqslant 0$
(n) x^4y, $x^4+y^4\leqslant 16, x\geqslant -1$
(o) $2x+4y$, $\sqrt[4]{x}+\sqrt[4]{y}\leqslant 1, x\geqslant 0, y\geqslant 0$

(2) Najděte minimum, maxium, infimum a supremum (existují-li) funkce $f(x,y,z)$ na množině $M \subset \mathbb{R}^3$, $a > 0$

(a) $1+z+x+y^2,\ x^2+y^2+z^2 \leqslant 4$

(b)* $x+y+z,\ 0 \leqslant z \leqslant x^2+y^2 \leqslant 1$

(c) $x^2+2y^2-3z^2,\ 3x^2+2y^2+z^2 \leqslant 1$

(d) $x^2+y^2+z^2,\ 2x^2+y^2+3z^2 \leqslant 6$

(e) $xyz,\ x^2+y^2+z^2 = 3$

(f) $x^6y^6z^6,\ x^2+2y^2+3z^2 \leqslant 1$

(g) $z^2,\ x^2+y^2+z^2 = 1, (x-\frac{1}{2})^2+y^2 \leqslant \frac{1}{16}$

(h) $x^3+y^3+z^3,\ x^2+y^2+z^2 \leqslant 1$

(i) $xyz+\frac{4}{x}+\frac{2}{y}+\frac{2}{z},\ xyz \neq 0$

(j) $\sin x \sin y \sin z,\quad x+y+z = \frac{\pi}{2}, x>0, y>0, z>0$

(k) $xy^2z^3, x+2y+3z = a, x>0, y>0, z>0$

(l) $e^{-z^2}(x^2+xy+y^2),\ x^2+y^2 = 1, |z| \leqslant 1$

(m)* $xy+yz, x^2+y^2+z^2 = 1, x+y+z = 1$

(n) $x^2+y^2+z^2, x+y+2z = 2, z = x^2+y^2$

(o) $x-2y+3z, x^2+y^2 = 1, x^2+y^2+z^2 = 2$

(p) $x-3y+2z, x^2+y^2+z^2 = \frac{59}{4}, x+y+z = \frac{3}{2}$

(q) $4x-y,\ y^2+z^2 = 40,\ x^2+z^2 = 100$

(r) $x^2+2xz+y^2+z, x^2+y^2+z^2 = 1, x = y^2+z^2$

(s) $z+e^{xy},\ x^2+y^2+z^2 = 1, x^2+y^2 = z^2$

Implicitní funkce

(1) Rozhodněte, zda je možné ze vztahu $F(x,y) = 0$ na okolí bodu $[x_0, y_0]$ vyjádřit $y(x)$ jako implicitní funkci, spočtěte $y'(x_0), y''(x_0)$ a rozhodněte o povaze lokálního extrému, pokud se v tomto bodě nachází.

(a)* $x^3+y^3-2xy = 0,\quad [1,1]$

(b) $x^2+2xy^2+y^4-y^5 = 0,\quad [0,1]$

(c) $2x^4y+x^3+y^3+xy = 1,\quad [1,0]$

(d) $e^x+2xy^2+y^4-y^5 = 0,\quad [0,1]$

(e) $\ln(x+y)+2x+y = 0,\quad [-1,2]$

(f) $y^2+x^4+\sin y+\cos x = 1,\quad [0,0]$

(g) $e^{xy}+\sin y+y^2 = 1,\quad [2,0]$

(h) $\sin(xy)+\cos(xy) = 1,\quad [\pi, 0]$

(i) $\frac{\cos x \sin y}{1+xy}+\frac{x}{y} = 1,\quad [\pi,\pi]$

(j) $(x^2+y^2)^2 = y^2-x^2,\quad [0,1]$

(k) $x^y+y^x = 2y,\quad [1,1]$

(l) $y^3x^2+y^2x^2+\sin y = 0,\quad [0,0]$

(m) $e^{\sin x^2}+e^{xy} = 2y+2,\quad [0,0]$

(n) $\frac{\pi}{2}+\arcsin(x+y^2) = \arccos(y+x^2), [0,0]$

(o)* $\ln(x^2+y^2+\cos(xy))+y = 0, [0,0]$
Hint: Nejdřív upravte $F = 0$

(p) $\ln(x+\operatorname{arctg} y+1)+xy = 0, [0,0]$

(2) Vyšetřete lokální extrémy funkce $y(x)$ zadanou implicitní rovnicí $F(x,y) = 0$,

(a)* $x^2+y^2-4x+2y = 0$

(b) $x^4+y^4-2x^2-2y^2 = 0$

(c) $(x^2+y^2)^2+2y^2-2x^2 = 0$

(d) $2y^2+x^2-2yx-5-4y$

(e) $x^4-2x^2+y^2-1$

(f) $x^2+y^2+6x+2y = 0$

(g) $x^2+2xy-y^2+8 = 0$

(3) Dokažte, že vztahem $F(x,y,z) = 0$ na okolí bodu $[x_0, y_0, z_0]$ je definována hladká funkce $z(x,y)$ a rozhodněte o povaze lokálního extrému, pokud se v tomto bodě $[x_0, y_0]$ nachází. Pokud se extrém v $[x_0, y_0]$ nenachází, napište rovnici tečné roviny v plochy $z = z(x,y)$ bodě $[x_0, y_0, z_0]$.

(a)* $z^3-xz+y = 0,\quad [3,-2,2]$

(b) $x^2+2y^2+3z^2+xy-z-9 = 0,\quad [1,-2,1]$

(c) $x^2+y^2+z^2-3xyz = 0,\quad [1,1,1]$

(d) $z^3+3x^2z-2xy = 0,\quad [-1,-2,1]$

(e) $\ln z+x^2yz+8 = 0,\quad [2,-2,1]$

(f) $xy+z+e^{x+y+z} = 0,\quad [1,1,-2]$

(g) $\frac{x}{z} = \ln\frac{z}{y},\quad [0,1,1]$

(h) $z^3+(x-1)e^z+\sin\left(\frac{\pi x}{2}\right)-zy\ln y = 0,\quad [1,1,-1]$

(i) $x+y+z-3\sin\frac{1}{xyz} = \frac{1}{\pi},\quad [1/\pi, 2, 1]$

(j) $\exp(\ln z-\cos z)-\frac{x}{1+y} = 0,\quad [\pi, e-1, \pi]$

(k) $x-z+\operatorname{arctg}\frac{y}{z-x} = 0,\quad [1,0,1]$

(l) $\sin\left(\frac{\pi}{6}(x+y+z)\right)+\ln(x^2+y^2-z^2) = 1,\quad [1,1,1]$

(m) $\arcsin(x^2-y^2-z^2)+x^2z+y^2+\sqrt[3]{2z+1}+xyz = 2, [-1,-1,0]$

(n) $\arcsin(x^4-y^2+z^4)+\sqrt[5]{(x^2y^2-1)^6}+xyz = 0, [1,1,0]$

(4) Vyšetřete lokální extrémy funkce $z(x,y)$ zadanou implicitní rovnicí $F(x,y,z) = 0$,

(a) $x^2+y^2+z^2-4x+6y-2z+13 = 0$

(b) $x^2+xy-z^2+z+y+5 = 0$

(c) $\sqrt{1-2xyz}-\frac{z^3}{1-x^2} = y^2$

(5) Ukažte, že uvedená soustava rovnic $F_1(x,y,z) = 0$ a $F_2(x,y,z) = 0$ určuje v jistém okolí daného bodu $[x_0, y_0, z_0]$ implicitně zadané funkce $y(x)$ a $z(x)$. Spočtěte jejich derivace do druhého řádu a napište rovnici tečny křivky $[x, y(x), z(x)]$ v bodě $[x_0, y_0, z_0]$.

(a)* $\begin{bmatrix} x^2+y^2+z^2-3 = 0 \\ z-y^2 \qquad = 0 \end{bmatrix},\quad [1,1,1]$

(b) $\begin{bmatrix} x^2+y^2+z^2-1 = 0 \\ z-x^2 \qquad = 0 \end{bmatrix},\quad [0,1,0]$

(c) $\begin{bmatrix} xy+e^z-\cos y = 0 \\ y+z-\frac{x}{1+y}+\cos y = 1 \end{bmatrix},\quad [0,0,0]$

(d) $\begin{bmatrix} x+y+z = \sin y \\ \cos(x+z) = e^{y+z} \end{bmatrix},\quad [0,0,0]$

(e) $\begin{bmatrix} x^2+y^2+z^2 = 2 \\ x+y+z = 0 \end{bmatrix},\quad [-1,0,1]$

(f) $\begin{bmatrix} 2x^2+3y^2+z^2 = 47 \\ x^2+2y^2 = z \end{bmatrix},\quad [-2,1,6]$

(d) $\begin{bmatrix} \sin\left(\frac{\pi}{2}(x+y+z)\right)+\ln(xyz) = -1 \\ x^3+y^3+z^3-\frac{8}{\pi}\operatorname{arctg}\frac{x+2y-z}{2} = 1 \end{bmatrix},\quad [1,1,1]$

(e) $\begin{bmatrix} \ln^2(xyz)+\operatorname{arctg}\frac{2x+y+z}{x^2+y^2+2z^2} = \frac{\pi}{4} \\ x^2+2z+\ln\frac{x^2+1}{z^2+1}-3\sin\left(\frac{\pi}{6}(x+y+z)\right) = 0 \end{bmatrix},\quad [1,1,1]$

(6) Ukažte, že uvedená soustava rovnic $F_1(t,x,y,z)=0, F_2(t,x,y,z)=0$ a $F_3(t,x,y,z)=0$ určuje v jistém okolí daného bodu $[t_0,x_0,y_0,z_0]$ implicitně zadané funkce $x(t), y(t)$ a $z(t)$. Spočtěte jejich derivace do druhého řádu a rozhodněte o povaze lokálního extrému, nachází-li se v t_0.

(a) $\begin{bmatrix} xyzt+yzt+zt &=3\\ x-y+z-t &=0\\ x^4-x^2+x &=1\end{bmatrix}$, $[1,1,1,1]$

(b) $\begin{bmatrix} \sin x+\cos y+\sin z+\cos t &=2\\ \cos x+\sin y+\cos z+\sin t &=-2\\ \sin x+\sin y-\sin z+\sin t &=0\end{bmatrix}$, $[0,\pi,0,-\pi]$

(7) Ukažte, že uvedená soustava rovnic určuje v jistém okolí daného bodu $[x_0,y_0,u_0,v_0]$ implicitně zadané funkce $u(x,y)$ a $v(x,y)$. Spočtěte obě parciální derivace prvního řádu těchto funkcí v bodě $[x_0,y_0]$.

(a) $\begin{bmatrix} x=u\cos(v/u)\\ y=u\sin(v/u)\end{bmatrix}$, $[1,0,1,0]$

(b) $\begin{bmatrix} x=e^u+u\sin v\\ y=e^u-u\cos v\end{bmatrix}$, $[e+1,e,1,\frac{\pi}{2}]$

(c) $\begin{bmatrix} u+v=x+y\\ \sin u/\sin v=x/y\end{bmatrix}$, $[0,1,0,1]$

(d)* $\begin{bmatrix} xe^{u+v}+2uv=1\\ ye^{u-v}-\frac{u}{1+v}=2x\end{bmatrix}$, $[1,2,0,0]$

(e) $\begin{bmatrix} x^2e^{u+v}+2u^2v^2=1\\ y^2e^{u-v}-\frac{u}{(1+v)^2}=4x\end{bmatrix}$, $[1,2,0,0]$

(f) $\begin{bmatrix} e^{\frac{x}{y}}\cos\frac{v}{u}=\frac{x}{\sqrt{2}}\\ e^{\frac{x}{y}}\sin\frac{v}{u}=\frac{y}{\sqrt{2}}\end{bmatrix}$, $[1,1,1,\frac{\pi}{4}]$

(g) $\begin{bmatrix} u=x^2+y^2\\ v=x^2-y^2\end{bmatrix}$, $[-1,-2,5,-3]$

(8) Ukažte, že uvedená soustava rovnic určuje v jistém okolí daného bodu $[x_0,y_0,z_0,u_0,v_0]$ implicitně zadané funkce $u(x,y,z)$ a $v(x,y,z)$. Spočtěte obě parciální derivace prvního řádu těchto funkcí v bodě $[x_0,y_0,z_0]$.

(a) $\begin{bmatrix} 2e^u+vx-4y+2=0\\ v\cos u-6u+2x-z=0\end{bmatrix}$, $[0,1,1,?,?]$

(9) Ukažte, že uvedená soustava rovnic určuje v jistém okolí daného bodu $[x_0,y_0,z_0,u_0,v_0,w_0]$ implicitně zadané funkce $u(x,y,z), v(x,y,z)$ a $w(x,y,z)$. Spočtěte obě parciální derivace prvního řádu těchto funkcí v bodě $[x_0,y_0,z_0]$.

(a) $\begin{bmatrix} x=u\cos v\sin w\\ y=u\sin v\cos w\\ z=u\sin w\end{bmatrix}$, $[1,\frac{\pi}{2},0,0,1,0]$

Řetízkové pravidlo, Věta o regulárním zobrazení, Transformace proměnných

(1) Vyjádřete diferenciální rovnici v $y(x)$ jako rovnici $y(t)$ nové nezávisle proměnné t

(a) $(1-x^2)y''-xy'+y=0, x=\cos t$

(b) $(1+x^2)^2y''+2x(1+x^2)y'+y=0, x=\operatorname{tg} t$

(c) $x^2y''+xy'-4y=x\ln x, x=e^t$ [Eulerova ODR]

(2) Vyjádřete diferenciální rovnici/vztah $y(x)$ v proměnných $x(t), y(t)$ závislých na společném parametru t

(a) $y''=\sqrt{1+y'^2}, \quad y'=\operatorname{tg} t$

(b)* $y''/(1+y'^2)^{3/2}, \quad y'=\operatorname{tg} t$ [Křivost]

(c)* $y''/(1+y'^2)^{3/2}, \quad x=r(t)\cos t,\ y=r(t)\sin t$

(3) Vyjádřete diferenciální rovnici v $y(x)$ pomocí $x(y)$ závislé na y (prohození závisle a nezávisle proměnné)

(a) $\left(\frac{y'}{y}\right)^2-\frac{y''}{y}=x\left(\frac{y'}{y}\right)^3$; $y(1)=1,\ y'(1)=-1/3$

(4) Spočtěte parciální derivace $\frac{\partial z}{\partial u}, \frac{\partial z}{\partial v}, \frac{\partial^2 z}{\partial u^2}, \frac{\partial^2 z}{\partial u\partial v}, \frac{\partial^2 z}{\partial v^2}$ pomocí řetízkového pravidla

(a) $z=x^2-y^2, x=u\cos v, y=u\sin v$ **(b)** $z=e^x\ln y, x=u\cos v, y=u\sin v$ **(c)** $z=xy^2, x=u\ln v, y=v\ln u$

(5) Vyjádřete diferenciální výraz $f(x,y)$ v nových nezávisle proměnných u,v, tj. jako vztah $f(u,v)$ (poznámka: $f(u,v)$ je jiná funkce než $f(x,y)$, formálně $f(u,v)=f(x(u,v),y(u,v))$)

(a) $f_{,x}-f_{,y}=0, \quad u=x+y,\ v=x-y$

(b) $yf_{,x}-xf_{,y}=0, \quad u=x,\ v=x^2+y^2$

(c) $xf_{,x}+yf_{,y}=0, \quad u=x/y,\ v=y$

(d)* $x^2f_{,xx}-(x^2+y^2)f_{,xy}+y^2f_{,yy}=0,\ u=x+y,\ v=\frac{1}{x}+\frac{1}{y}$

(e) $xf_{,x}+f_{,y}\sqrt{y^2+1}=xy,\ u=\ln x,\ v=\ln(1+\sqrt{1+y^2})$

(f) $2f_{,xx}-2yf_{,yy}=f_{,y}, \quad u=x-2\sqrt{y},\ v=x+2\sqrt{y}$

(g) $f_{,xy}=(1+f_{,y})^3, \quad u=x+y,\ v=\frac{1}{x}+\frac{1}{y}$

(h) $(x+y)f_{,x}-(x-y)f_{,y},\ u=\ln\sqrt{x^2+y^2},\ v=\operatorname{arctg}\frac{y}{x}$

(i)* $f_{,x}^2+f_{,y}^2, \quad x=uv,\ y=\frac{1}{2}(u^2-v^2)$

(j) $f_{,x}^2+f_{,y}^2, \quad x=u\cos v,\ y=u\sin v$

(k)* $f_{,xx}+f_{,yy}, \quad x=u\cos v,\ y=u\sin v$

(l) $xf_{,x}+yf_{,y}=f_{,xx}+\frac{2y}{x}f_{,xy}, \quad x=u,\ y=uv$

(m) $4xyf_{,xy} - 2yf_{,y}$, $\quad x = uv,\ y = \frac{u}{v}$

(n) $xf_{,xx} - yf_{,yy}$, $\quad x = (u+v)^2,\ y = (u-v)^2$

(o)* $xf_{,x} + yf_{,y} = x/f$, $\quad x = \frac{1}{2}(u + f(u,v)^2),\ y = vf(u,v)$

(6) Vyjádřete diferenciální výraz $f(x,y,z)$ v nových nezávisle proměnných u, v, w, tj. jako $f(u,v,w)$

(a) $f_{,x}^2 + f_{,y}^2 + f_{,z}^2$, $x = u \sin v \cos w$, $y = u \sin v \sin w$, $z = u \cos v$

(b) $xyf_{,xy} + yzf_{,yz} + zxf_{,zx}$, $x = uv$, $y = vw$, $z = wu$

(7) Transformujte diferenciální výraz $z(x,y)$ na výraz v nové závisle proměnné $w(u,v)$

(a)* $x^2 z_{,x} + y^2 z_{,y} = z^2$, $\quad u = x,\ v = \frac{1}{y} - \frac{1}{x},\ w = \frac{1}{z} - \frac{1}{x}$

(b)* $yz_{,yy} + 2z_{,y} = 2/x$, $\quad u = x/y,\ v = x,\ w = xz - y$

(c)* $z_{,y}^2 z_{,xx} - 2z_{,x} z_{,y} z_{,xy} + z_{,x}^2 z_{,yy} = 0$, $\quad u = y,\ v = z,\ w = x$

(d)* $z_{,x}^2 + z_{,y}^2$, $\quad u = xz,\ v = yz,\ w = x$

10

Variační počet

Gâteuxův diferenciál

(1) Spočtěte první a druhý Gâteuxův diferenciál funkcionálu na množinách funkcí

(a)* $\Phi[y] = \int_a^b y^2 + y'^2 \, dx, \qquad C^1[a,b], a < b$

(b)* $\Phi[y] = \int_0^1 x^2(y^4 - y'^2) \, dx, \qquad C^1[0,1]$

(c)* $\Phi[y_1, y_2] = \int_0^1 x y_1^2 + y_1'^2 y_2'^2 + y_2'^6 dx, \ C^1[0,1] \times C^1[0,1]$

(d) $\Phi[y] = \int_0^1 x^2 \sin(\pi y) + y'^3 + y'' y''' + y e^{-y''^2} dx, \ C^3[0,1]$

Extrémy funkcionálů, Euler–Lagrangeova rovnice, Jacobiho věta

(1)* **[SPok MAF3/1: Úloha 8]** Nechť $\Phi[y] = \int_0^1 y^2(x^n - y)dx$ pro n přirozené dostatečně velké číslo a nechť $M = \{y \in C^1[0,1]; y(0) = y(1) = 0\}$.

(a) Ukažte, že jediným řešením Euler–Lagrangeovy rovnice ležícím v množině M je $y_0 = 0$.

(b) Ukažte, že $D^2\Phi(y_0; h, h) > 0$ pro $h \in M$, $h \neq 0$.

(c) Ukažte, že y_0 není bodem extrému funkcionálu, tj. v libovolném okolí bodu y_0 (v metrice $C^1[0,1]$) existují body y_1, $y_2 \in M$ tak, že $\Phi(y_1) < \Phi(y_0) = 0 < \Phi(y_2)$.

(2) Ukažte, že funkcionál $\Phi[y]$ nemá na množině $M = \{y \in C^1[a,b]; y(a) = y_0, y(b) = y_1\}$ minimum.

(a)* $\Phi[y] = \int_{-1}^1 x^2 y'^2 dx, \qquad y(-1) = -1, y(1) = 1$

(b) $\Phi[y] = \int_{-1}^1 x^{\frac{2}{5}} (y')^2 dx, \qquad y(-1) = -1, y(1) = 1$

(3) Nalezněte všechny extremály funkcionálu Φ na množině spojitě diferencovatelných funkcí $M = \{y \in C^1([a,b]) \mid y(a) = y_0, y(b) = y_1\}$ a rozlište o jaký typ lokálního extrému se jedná (kupř. dle Jacobiho věty)

(a)* $\Phi[y] = \int_0^{2\pi} y'^2 - y^2 \, dx, \quad y(0) = y(2\pi) = 1$

(b)* $\Phi[y] = \int_0^1 (y' + y)^2 \, dx, \quad y(0) = 0, y(1) = 1$

(c) $\Phi[y] = \int_1^2 y^3 y'^3 \, dx, \quad y(1) = 2, y(2) = 2\sqrt{2}$

(d) $\Phi[y] = \int_0^1 \frac{y'^3}{y^3} \, dx, \quad y(0) = 1, y(1) = e$

(e) $\Phi[y] = \int_0^1 y'^3 + 3y'^2 + y' \, dx, \quad y(0) = 0, y(1) = 1$

(f) $\Phi[y] = \int_0^1 y(y')^2 \, dx, \quad y(0) = p > 0, y(1) = q > 0$

(g) $\Phi[y] = \int_1^2 x^2 y'^3 \, dx, \quad y(1) = 0, y(2) = \ln 2$

(h) $\Phi[y] = \int_2^3 3yy' - 2xy'^6 \, dx, \quad y(2) = 2, y(3) = 3$

(i)* $\Phi[y] = \int_1^2 xy'^4 - 2yy'^3 \, dx, \quad y(1) = 0, y(2) = 1$

(j)* $\Phi[y] = \int_0^1 y'^2 + x^2 \, dx, \quad y(0) = -1, y(1) = 1$

(k) $\Phi[y] = \int_0^1 x^2 y' + 2xy \, dx, \quad y(0) = 0, y(1) = 1$

(l) $\Phi[y] = \int_1^2 2yy' + x^2 y'^2 \, dx, \quad y(1) = 2, y(2) = 3/2$

(m) $\Phi[y] = \int_1^2 xy'^4 - 2yy'^3 \, dx, \quad y(1) = 0, y(2) = 1$

(n) $\Phi[y] = \int_1^3 2y - yy' + xy'^2 \, dx, \quad y(1) = 1, y(3) = 4$

(o) $\Phi[y] = \int_1^2 (xy' + y)^2 \, dx, \quad y(1) = 1, y(2) = 1/2$

(p) $\Phi[y] = \int_1^2 (y'^2 - y^2) e^{-2x} dx, \ y(1) = e, y(2) = e^2$

(q) $\Phi[y] = \int_{\pi/4}^{\pi/2} (y - \frac{1}{2} y'^2) \sin x dx, \ y(\frac{\pi}{4}) = -\ln\sqrt{2}, y(\frac{\pi}{2}) = 0$

(r) $\Phi[y] = \int_0^\pi y'^2 - \frac{16}{9} y^2 + 2y \sin x dx, \ y(0) = 0, y(\pi) = -\frac{\sqrt{3}}{2}$

(s) $\Phi[y] = \int_0^{\pi/2} y'^2 + 2ye^x \cos x + y^2 dx, y(0) = -\frac{1}{5}, y(\frac{\pi}{2}) = \frac{2}{5} e^{\frac{\pi}{2}}$

(t) $\Phi[y] = \int_0^{\pi/2} y^2 + y'^2 - 2y \sin x \, dx, y(0) = 0, y(\frac{\pi}{2}) = 1$

(u) $\Phi[y] = \int_1^4 x^2 y'^2 + y \ln x dx, y(1) = 0, y(4) = 1 + \ln^2 2 - \ln 2$

(v) $\Phi[y] = \int_0^1 y^2 + y'^2 + 2xy'e^x dx, y(0) = \frac{3}{2}, y(1) = \frac{1}{e}$

(w) $\Phi[y] = \int_0^\pi y'^2 - \frac{25}{9} y^2 + 68ye^x dx, \ y(0) = 0, y(\pi) = 9e^\pi$

(x)* $\Phi[y] = \int_0^b 1 - e^{-y'^2} \, dx, \quad y(0) = 0, y(b) = y_1, b > 0$

Vázané extrémy funkcionálů

Nalezněte všechny lokální extrémy funkcionálu Φ na množině spojitě diferencovatelných funkcí $M = \{y \in C^1([a,b]) \mid y(a) = y_0, y(b) = y_1\}$ s vazbou $\int_a^b g(y) \, dx = G$ a rozlište typ extrému

(1) $\Phi[y] = \int_0^1 y^2 + y'^2 \, dx, \ y(0) = y(1) = 0, \int_0^1 y \, dx = 1$

(2) $\Phi[y] = \int_0^1 y'^2 \, dx, \quad y(0) = 1. y(1) = 6, \int_0^1 y \, dx = 3$

(3) $\Phi[y] = \int_0^\pi y'^2 \, dx, \quad y(0) = y(\pi) = 0, \int_0^\pi y^2 \, dx = 1$

(4) $\Phi[y] = \int_0^\pi y^2 \, dx, \quad y(0) = y(\pi) = 0, \int_0^\pi y'^2 \, dx = \pi/2$

11

Stejnoměrná konvergence

Stejnoměrná konvergence posloupnosti funkcí

(1) Na daných intervalech vyšetřete charakter konvergence (tj. bodová daná limitou $\varphi(x) = \lim_{n\to\infty} \varphi_n(x)$, stejnoměrná, lokálně stejnoměrná) posloupnosti funkcí $\varphi_n(x)$ (příp. v závislosti na param. $\alpha \in \mathbb{R}$, $\varepsilon > 0$):

(a)* $x^n - x^{n+1}$, $[0,1]$

(b)* $\dfrac{nx}{1+n^2x^2}$, $[0,\infty)$

(c) $\dfrac{n^2x^2}{1+n^2x^2}$, $[0,\infty)$

(d) $\dfrac{n}{n^3+x^2}$, $\mathbb{R}$

(e) $\dfrac{nx}{\sqrt{1+n^2x^2}}$, $[0,\infty)$ resp. $(0,\infty)$

(f) $(1+x^{2n})^{\frac{2}{n}}$, $[0,\infty)$ resp. $(0,\infty)$

(g) $\left(1+\dfrac{x}{n}\right)^n$, $[0,\infty)$

(h) $n\ln\left(1+\dfrac{x}{n}\right)$, $[0,\infty)$

(i) $\sqrt[n]{1+x^n}$, $[0,\infty)$

(j) $\dfrac{1+x^{n+1}}{1+x^n}$, $[0,\infty)$

(k) $(1+x^{4n})^{2/n}$, $\mathbb{R}$

(l) $(2\sin x)^n/(1+(2\sin x)^n)$, $\mathbb{R}$

(m) $(x^n - x^{n+3})\operatorname{arctg}(n^2x)$, $(0,1)$, resp. $[0,1]$

(n) $x\ln\left(x+\frac{n}{n+1}\right)$, $[0,\infty)$

(o) $n^\alpha x e^{-nx^2}$, $[0,\infty)$, resp. $(0,\infty)$

(p) $n^\alpha x e^{-n^2x}$, $[0,\infty)$, resp. $(0,\infty)$

(q) $\dfrac{x}{n}\ln\left(\dfrac{x}{n}\right)$ na $(0,\varepsilon)$, resp. (ε,∞)

(r) $\dfrac{\operatorname{arctg}(nx)}{nx}$, $(0,\infty)$

(s) $\dfrac{\ln(nx)}{nx}$, $(0,\infty)$

(t) $\sin(\pi x^n)$, $[0,1]$

(u) $n\left(\sin(x+\frac{1}{n})-\sin x\right)$, $\mathbb{R}$

(v) $\dfrac{e^x}{\sqrt{n}}\prod_{k=1}^{n}\sin(kx)$, $\mathbb{R}$

(2) **[Děm 2804.]** Ukažte, že posloupnost $f_n(x) = nx(1-x)^n$, kde $n \in \mathbb{N}$, konverguje, ale nikoli stejnoměrně, na uzavřeném intervalu $[0,1]$, a přesto $\lim_{n\to\infty}\int_0^1 f_n(x)\,dx = \int_0^1 \lim_{n\to\infty} f_n(x)\,dx$.

Stejnoměrná konvergence řad funkcí, Weierstrassovo kritérium

Vyšetřete charakter kovergence řady funkcí $\sum \varphi_n(x)$ (bodová, stejnoměrná, lokálně stejnoměrná) na daných intervalech (případně v závislosti na parametrech $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$, $\varepsilon > 0$):

(1)* $\sum_{n=1}^{\infty} x^n(1-x^n)$, $[0,1]$

(2) $\sum_{n=0}^{\infty} x^n e^{-nx}$, $[0,\infty)$

(3) $\sum_{n=1}^{\infty} x^\alpha e^{-nx}$ **(a)** $[0,\infty)$ **(b)** $[0,1]$

(4) $\sum_{n=0}^{\infty} n^\alpha x e^{-n^2x}$, $[0,\infty)$

(5) $\sum_{n=1}^{\infty} \sin^2 x\cos^n x$, $[0,\pi]$

(6)* $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{x^n}{1+x^{2n}}$, $[0,1]$

(7) $\sum_{n=1}^{\infty} \ln\left(1+\dfrac{x^2}{n\ln^2 n}\right)$, $[-1,1]$

(8) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{nx}{n^2+x^n}\operatorname{arctg}\dfrac{x}{n}$, $[0,\infty)$

(9) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{nx^{n-1}}{1+x^n}\sin\dfrac{\pi x}{n}$, $[0,1]$

(10) $\sum_{n=1}^{\infty} \sin(\pi\sqrt{x^2+\alpha^2})\sqrt[n]{\frac{x^2}{1+x^2}}$, $\mathbb{R}$

(11)* $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{n^4x}{1+n^\alpha x^2}$, $(0,\infty)$

(12) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{n^2x^3}{1+n^4x^4}$, $(0,1]$

(13) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{x}{1+n^2x^2}$, **(a)** $[0,1]$ **(b)** $(0,1]$

(14) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{n^\alpha x}{1+n^2x^2}$, **(a)** $[0,1]$ **(b)** $[0,\infty)$

(15) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{n^\alpha x}{1+n^2x^4}$, **(a)** $[0,\infty)$ **(b)** $(0,\infty)$

(16) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{(-1)^n}{\sqrt{n}}\sqrt[n]{x^2}$ **(a)** $[0,\varepsilon]$ **(b)** $[0,\infty)$

(17) $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n\dfrac{xn}{1+x^2n^2}$, $[0,\infty)$

(18) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{(-1)^n}{nx^2+1}$, $\mathbb{R}$

(19) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{(-1)^n}{\sqrt{n^2+x^2}}$, $\mathbb{R}$

(20) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{(-1)^n}{\sqrt{n}}(1+\operatorname{tgh}(nx))$, $\mathbb{R}$

(21) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{(-1)^n x^n}{n^{3/2}(1+x^n)}$, $[0,1]$

(22)* $\sum_{n=2}^{\infty} \dfrac{\sin(nx)}{n^\alpha\ln^\beta n}$, **(a)** $[0,2\pi)$, **(b)** $(0,2\pi)$

(23)* $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n\dfrac{\sin^2(nx)}{n^\alpha}$, $[-\frac{\pi}{2},\frac{\pi}{2}]$

(24) $\sum_{n=0}^{\infty} e^{-nx}\sin(nx^2)$, $[0,\infty)$

(25) $\sum_{n=1}^{\infty} \dfrac{\sin x\sin(nx)}{\sqrt{x^2+n^2}}$, $[0,\infty)$

(26) $\sum_{n=0}^{\infty} \dfrac{x\sin(nx)}{\ln(n^2+2)}$, $[0,\pi]$

(27) $\sum_{n=1}^{\infty} \cos(nx)\ln(1+\frac{1}{n^\alpha})\operatorname{arctg}\frac{1}{n^\beta}$, $(0,\pi)$

12

Integrály závislé na parametru, Lebesgueův integrál

Spojitost integrálů, věty Leviho a Lebesguova

(1) Spočtěte záměnou limity a integrálu pomocí vět Leviho nebo Lebesgueovy (předpokládáme $\alpha, \gamma > 0$)

(a) $\displaystyle\lim_{n\to\infty}\int_0^\infty e^{-x^n}\,dx$

(b) $\displaystyle\lim_{n\to\infty}\int_0^2 \frac{nx}{1+n^2x^2}\,dx$

(c) $\displaystyle\lim_{n\to\infty}\int_0^\infty \frac{dx}{1+x+\frac{x^2}{n^2}}$

(d) $\displaystyle\lim_{n\to\infty}\int_0^\infty \frac{\operatorname{arctg}(nx)}{1+x^3}\,dx$

(e) $\displaystyle\lim_{n\to\infty}\int_0^\infty \frac{\ln(x+n)}{n\,e^x}\cos x\,dx$

(f)* $\displaystyle\lim_{n\to\infty}\int_0^\infty \frac{x^n}{1+x^{2n}}\,dx$

(g)* $\displaystyle\lim_{n\to\infty}\frac{e^{-x/n}}{\sqrt{1+x^2}}\,dx$

(h)* $\displaystyle\sum_{n=0}^{\infty}\int_0^\infty x^n(1-x)^n\,dx$

(i) $\displaystyle\lim_{\alpha\to\infty}\int_0^\infty \frac{\sin x}{x}e^{-\alpha x}\,dx$

(j) $\displaystyle\lim_{\alpha\to 0^+}\int_0^\infty \frac{\alpha e^{-x}\,dx}{(x+\alpha^2)^{3/2}}$

(k) $\displaystyle\lim_{\alpha\to 0^+}\int_0^\infty \frac{x^2 e^{-\gamma(x-1)}\sin\alpha}{(x^2-\cos^2\alpha)^{3/2}}dx$

(2) Vyšetřete konvergenci a spojitost následujících Lebesgueových integrálů jako funkcí parametru $\alpha \in \mathbb{R}$

(a)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{e^{-\alpha x}}{1+x^3}\,dx$

(b) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{x\,dx}{1+x^\alpha}$

(c) $\displaystyle\int_0^\pi \frac{\sin x}{x^\alpha(\pi-x)^\alpha}\,dx$

(d) $\displaystyle\int_{-1}^1 \sqrt{x^2+\alpha^2}\,dx$

(e) $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln(x^2+2x\cos\alpha+1)}{x}dx$

(f) $\displaystyle\int_1^\infty \frac{\sin\frac{1}{x}}{x(\alpha+x)^2}\,dx$

(g)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\sin x}{x}e^{-\alpha x}\,dx$
Hint: Per partes majoranta

(3) Derivujte dle parametru $\alpha > 0$ funkce zadané integrálem

(a)* $\displaystyle\int_{\alpha^2}^{\alpha^3} \ln x\,dx$ **(b)** $\displaystyle\int_{1/\alpha}^{\sqrt{\alpha}} \sin x^2\,dx$ **(c)** $\displaystyle\int_{\alpha}^{\ln\alpha} e^{x^2}\,dx$

Feynmanova metoda

(1) Určete, pro které hodnoty parametrů $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ konverguje Lebesgueův integrál a pak jej spočtěte Feynmanovou metodou (derivací dle parametru),

(a) $\int_0^1 \ln(x^2+\alpha^2)\,dx$

(b) $\displaystyle\int_0^1 \frac{x^\alpha-1}{\ln x}\,dx$

(c) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{e^{-\alpha x^2}-e^{-\beta x^2}}{x}\,dx$

(d) $\int_0^\infty e^{-\alpha x^2}\cosh(\beta x)\,dx$

(e) $\displaystyle\int_0^\infty e^{-\alpha x}\frac{1-\cosh(\beta x)}{x^2}\,dx$

(f) $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln(1-\alpha x^2)}{x^2\sqrt{1-x^2}}\,dx$

(g) $\displaystyle\int_0^1 \frac{\operatorname{arctg}(\alpha x)}{x\sqrt{1-x^2}}\,dx$

(h) $\displaystyle\int_0^{\pi/2} \frac{\ln(1+\alpha\sin^2 x)}{\sin^2 x}\,dx$

(i) $\displaystyle\int_0^\pi \frac{\ln(1+\alpha\cos x)}{\cos x}\,dx$

(j) $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln(1+\alpha x^2)}{x^2}\,dx$

(k) $\int_0^{\pi/2} \ln(1+\alpha^2\operatorname{tg}^2 x^2)dx$

(l)* $\displaystyle\int_0^\infty \exp\left(-\frac{\alpha^2}{x^2}-x^2\right)dx$

(m)* $\int_0^\infty e^{-\beta x^2}\cos(\alpha x)dx$
Hint: Uvažte β fixní

(n)* $\displaystyle\int_{-\infty}^\infty \frac{\cos(\beta x)}{1+x^2}\,dx$
Hint: Vložte $e^{-\alpha x^2}$

(o) $\displaystyle\int_\alpha^1 \frac{\arccos x}{\sqrt{x^2-\alpha^2}}\,dx$
Hint: subs. $x=\cos\theta$

(p) $\displaystyle\int_0^\alpha \frac{x\,dx}{\sin x\sqrt{\sin^2\alpha-\sin^2 x}}$

(2) Spočtěte integrály zavedením vhodného parametru a poté Feynmanovou metodou,

(a)* $\displaystyle\int_0^1 \ln^4 x\,dx$
Hint: $I(\alpha)=\int_0^1 x^{\alpha-1}dx$

(b) $\displaystyle\int_0^\infty x^6 e^{-x^2}\,dx$

(c)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\operatorname{arctg} x}{x(1+x^2)}\,dx$
Hint: $I(\alpha)=\int_0^\infty \frac{\operatorname{arctg}(\alpha x)}{x(1+x^2)}dx$

(d)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\sin x}{x}\,dx$
Hint: Vložte $e^{-\alpha x}$

(e) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{1-\cos x}{x^2}\,dx$
Hint: Vložte $e^{-\alpha x}$

(f)* $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln(1+x)}{x}\,dx$
H: $\int_0^\infty \frac{\ln(1+2x\cos\alpha+x^2)}{2x}dx$

(g) $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln(1-x)}{x}\,dx$

(h)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x}{1+x^2}\,dx$
Hint: $\int_0^\infty \frac{\ln(\alpha^2+x^2)}{2(1+x^2)}dx$

(i)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x}{1+x^4}\,dx$
Hint: $\int_0^\infty \frac{\ln(\alpha^4+x^4)}{4(1+x^4)}dx$

(j) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{x\ln x}{1+x^3}\,dx$
Hint: $\int_0^\infty \frac{x\ln(\alpha^3+x^3)}{3(1+x^3)}dx$

(k)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln^2 x}{1+x^2}\,dx$
Hint: $\int_0^\infty \frac{\ln^2(\alpha^2+x^2)}{4(1+x^2)}dx$

(l) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln^2 x}{1+x^3}\,dx$
Hint: $\int_0^\infty \frac{\ln^2(\alpha^3+x^3)}{9(1+x^3)}dx$

(m) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln^2 x}{1+x^4}\,dx$
Hint: $\int_0^\infty \frac{\ln^2(\alpha^4+x^4)}{16(1+x^4)}dx$

13

Dvojný a trojný integrál, Fubiniho věta

Fubiniho věta : Přímá parametrizace průměty a řezy

(1) Spočtěte dvojné integrály na příslušné množině $M \subset \mathbb{R}^2$ její vhodnou parametrizací

(a)* $\iint_M \frac{dxdy}{x^2+2xy+y^2}$, $M=(0,1)\times(1,2)$

(b) $\iint_M \frac{x^2}{y^2} dxdy, xy>1, 0<x<3, y<4x$

(c)* $\iint_M \frac{dxdy}{x^2+1}, M: -x<y<2x-x^2$

(d) $\iint_M x+y\ dxdy, y^2-x^2 \leqslant 1, y>0, |x|<2$

(e) $\iint_M 1+x dxdy, -3x>y>x^2-4, x<0$

(f) $\iint_M \frac{dxdy}{1+x}, M: \frac{1}{2}y^2<x<y+4$

(g) $\iint_M x^2+y\ dxdy, 0<y<1-x, y+x^2<1$

(h) $\iint_M e^{-xy} dxdy, M: 0<x, 0<xy<1$

(i) $\iint_M xy dxdy$, trojúh.$[0,0][1,2][4,2]$

(j) $\iint_M x^2\sqrt{1+y}+\cos y\ dxdy$, trojúhelník. $[0,0][1,2][2,1]$

(k) $\iint_M xy\sqrt{1+x^2+y^2} dxdy, M=(0,1)^2$

(l)* $\iint_M \frac{dxdy}{1+x+y}, x>0, y>0, 1<x+y<2$

(m)* $\iint_M xy\ dxdy, \quad M: 4x^2+y^2 \leqslant 4$

(2) Spočtěte obsah rovinného obrazce ohraničeného křivkami

(a) $y=x^2, x+2y=3, y=0$

(b) $xy=1, xy=4, y=x, x=8$

(c) $x=y^2.8x=y^2, y=5$

(d) $y=x^2, x-y+2=0, x=0, x=1$

(e) $x=y^2, xy=1, x=4y$

(f) $y=\ln x, x-y=1, y=-1$

(3) Určete polohu těžiště homogenního rovinného obrazce ohraničeného křivkami (příp. splňujícího nerovnosti)

(a)* $y=2x-3x^2, y=-x$

(b) $y=\sin x, y=0, x\in[0,\pi]$

(c) $y^2=4x+4, y^2=4-2x$

(d) $1<xy<2, x<y<2x$

(4) Spočtěte trojné integrály na příslušné množině $M \subset \mathbb{R}^3$ její vhodnou parametrizací

(a) $\iiint_M x^2+y^2+z^2\ dxdydz$, $M: 0<z<x+y, 0<y<3, 0<x<2$

(b) $\iiint_M z^3 y\sin x\ dxdydz$, $0<z<\sin x, 0<y<\sin^2 x, 0<x<\frac{\pi}{2}$

(c)* $\iiint_M \frac{dxdydz}{(1+3z)^3}$, tetraedr$[0,0,0][6,0,0][0,3,0][0,0,2]$

(d) $\iiint_M \frac{dxdydz}{1+x+y+z}$, tetraedr$[0,0,0][1,0,0][0,1,0][0,0,1]$

(e) $\iiint_M y\cos(x+z)\ dxdydz$, $M: 0<\sqrt{x}<y, 0<z<\frac{\pi}{2}-x$

(f) $\iiint_M xz\ dxdydz$, $0<x, 0<y, x+y<1, 0<z<x^2+y^2+1$

(g) $\iiint_M xy^2z^2\ dxdydz$, $M: 0<z<xy, 0<y<x<1$

(5) Spočtěte objem tělesa ohraničeného plochami ($\alpha>\beta>0$)

(a) $y=x, y=1, z=xy, z=0$

(b) $z=x^2+y^2, z=2(x^2+y^2), y=x, y=x^2$

(c) $xy=1, xy=2, y=x, y=2x, z^2=xy$

(d) $z=x^2+y^2+4, x-y=2, x=0, y=0, z=0$

(e) $z=xy, z=x+y, x=0, y=0, x+y=1$

(f) $z=0, y+z=1, y=\ln x, y=\ln^2 x$

(g) $(x+y)^2+2z=1, x=0, y=0, z=0,$

(h) $|z|=xy, x+y=\alpha, x+y=\beta$

(i) $z^2=xy, x+y=\alpha, x+y=\beta$

(6) Určete polohu těžiště homogenního tělesa ohraničeného plochami

(a) $x+y+z=1, x=0, y=0, z=0$

Fubiniho věta II : Polární, cylindrická a sférická substituce a jejich Jakobiány

(1) Spočtěte dvojné integrály převodem do polárních souřadnic na množinách $M \subset \mathbb{R}^2$ bodů $[x,y]$

(a)* $\iint_M \frac{dxdy}{(1+x^2+y^2)^2}, \quad M=\mathbb{R}^2$ **(d)** $\iint_M \frac{dxdy}{\sqrt{x^2+y^2}}, \; M: x^2+y^2 \leqslant 2x$ **(h)** $\iint_M x^2 dxdy, M: (x^2+y^2)^2 < 8|xy|$

(b)* $\iint_M \sqrt{x^2+y^2} dxdy, M: x^2+y^2 \leqslant x$ **(e)** $\iint_M \operatorname{arctg}\frac{y}{x} dxdy, x^2+y^2<1, y>0$ **(i)** $\iint_M \frac{dxdy}{\sqrt{x^2+y^2}}, \; M: 0<2y<1-x^2$

(c) $\iint_M \frac{\ln(x^2+y^2)}{x^2+y^2} dxdy, M: x^2+y^2<1$ **(f)** $\iint_M xy\, dxdy, M: 4x^2+y^2 \leqslant 4$ **(j)** $\iint_M \sqrt{1+x^2+y^2}\, dxdy, \; M=[0,1]^2$

(g) $\iint_M (x^2+4y^2)e^{x^2+4y^2} dxdy, \; x^2+4y^2<1$

(2) Spočtěte plošný obsah rovinného útvaru ohraničeného křivkami, užijte polární souřadnice

(a) $(x^2+y^2)^2 = 8xy$ **(c)*** $(x^2+y^2)^2 = x^2-y^2$ [Lemniskáta] **(d)** $x^3+y^3=xy$ [Descartův list]

(b) $(x^3+y^3)^2 = x^2+y^2$ **(e)** $x^4+y^4 = x^2+y^2$

(3) Určete polohu těžiště homogenního rovinného obrazce ohraničeného křivkami, užijte polární souřadnice

(a)* $x^2+y^2=4x, x^2+y^2=4x$ **(b)*** $\rho = 1-\cos\varphi$ [Kardioida]

(4) Spočtěte trojné integrály převodem do cylindrických souřadnic na množinách $M \subset \mathbb{R}^3$ bodů $[x,y,z]$

(a)* $\iiint_M x^2+y^2\, dxdydz,$
$M: x^2+y^2 \leqslant z \leqslant 1, x>0$

(b) $\iiint_M \sqrt{x^2+y^2}\, dxdydz,$
$M: \sqrt{x^2+y^2} \leqslant z \leqslant 6-x^2-y^2$

(c) $\iiint_M x^2+y^2+z^2\, dxdydz,$
$M: x^2-2x+y^2<0, |z|<1$

(d) $\iiint_M xy\, dxdydz,$
$0<x^2+z^2<4, 0<y<4-x^2-z^2$

(5) Spočtěte objem tělesa omezeného plochami, případně definovaného nerovnostmi, užijte cylindrické souřadnice, $\alpha>0$

(a) $z=\alpha^2-x^2, z=0, x^2+y^2=\alpha^2$

(b) $z=6-x^2-y^2, z=\sqrt{x^2+y^2}$

(c) $z=2(x^2+y^2), z^2=16(x^2+y^2)$

(d) $z^2=1+x^2+y^2, z+x^2+y^2=5$

(e)* $z=x^2+y^2, x^2+y^2=x, x^2+y^2=2x, z=0$

(f) $z=(x^2+y^2)^3, x^2+y^2=x, x^2+y^2=4x, z=0$

(g) $z=x^2+y^2, z=x+y$

(h) $z=0, z=x^2+y^2, (x^2+y^2)^2=x^2-y^2$

(i) $x^2+y^2 \leqslant 4, (x^2+y^2)^2 \geqslant 4(x^2-y^2), x\geqslant 0, y\geqslant 0, 0\leqslant z\leqslant xy$

(6) Určete polohu těžiště homogenního tělesa omezeného plochami, případně definovaného nerovnostmi, užijte cylindrické souřadnice. $\alpha>0$

(a) $z=x^2+y^2, z=2$ **(c)** $0<z<x^2+y^2, x+y\leqslant 5, x\geqslant 0, y\geqslant 0$ **(e)** $x+y\leqslant\alpha, 0\leqslant z\leqslant x^2+y^2, x\geqslant 0, y\geqslant 0$

(b) $z=4-\sqrt{x^2+y^2}, z=0$ **(d)** $2z>x^2+y^2, x^2+y^2+z^2<3$ **(f)** $(x^2+y^2)^3<4\alpha^2x^2y^2, 0<z<1+x^2+y^2$

(7) Spočtěte moment setrvačnosti homogenního tělesa o jednotkové hustotě kolem osy z, užijte cylindrické souřadnice, $a>b>0$

(a) $(\sqrt{x^2+y^2}-a)^2+z^2=b^2$ [Torus]

(8) Spočtěte trojné integrály převodem do sférických souřadnic na množinách $M\subset\mathbb{R}^3$ bodů $[x,y,z]$

(a) $\iiint_M \sqrt{x^2+y^2+z^2}\, dxdydz,$
$M: x^2+y^2+z^2 \leqslant 9, x>0, y<0$

(b) $\iiint_M xyz\, dxdydz,$
$M: 1<x^2+y^2+z^2<2, xyz>0$

(c)* $\iiint_M \sqrt{x^2+y^2+z^2}\, dxdydz,$
$M: x^2+y^2+z^2 \leqslant z$

(d) $\iiint_M x^2+y^2\, dxdydz,$
$M: 1<x^2+y^2+z^2 \leqslant 9, y>0, z<0,$

(e) $\iiint_M \frac{xyz\, dxdydz}{\sqrt{x^2+4y^2+8z^2}},$
$M: x^2+y^2+z^2<1, x>0, y>0, z>0$

(9) Spočtěte objem tělesa omezeného plochami, užijte sférické souřadnice, $\alpha>0$

(a)* $(x^2+y^2+z^2)^3 = 3xyz$

(b) $(x^2+y^2+z^2)^2 = xyz$

(c) $(x^2+y^2+z^2)^2 = \alpha(x^2+y^2-z^2)$

(d) $(x^2+y^2+z^2)^{5/2} = \alpha(x^2+y^2-z^2)$

(e) $(x^2+y^2+z^2)^{5/2} = x^2+y^2-z^2$

(10) Určete polohu těžiště homogenního tělesa M bodů $[x,y,z] \in \mathbb{R}^3$ splňujícího nerovnosti, užijte sférické souřadnice. $\alpha > 0$

(a) $x^2+y^2+z^2 < \alpha^2, z > 0$ **(b)** $x^2+y^2+z^2 < \alpha^2, z > \sqrt{x^2+y^2}$

(11) Spočtěte konvoluci z definice $f(\vec{x}) * g(\vec{x}) = \int_{\mathbb{R}^3} f(\vec{y})g(\vec{x}-\vec{y})d\vec{y}$, $\vec{x} \in \mathbb{R}^3$, $r = \|\vec{x}\|$, $\alpha > 0$

(a)* $r^2 * e^{-\alpha r}$ **(b)** $r^4 * e^{-\alpha r}$

Fubiniho věta III : Obecná substituce, Jakobián

(1) Spočtěte transformací dvojného integrálu vhodnou substitucí

(a)* $\iint_M \frac{dxdy}{1+x+y}, x>0, y>0, 1<x+y<2$

(b) $\iint_M \frac{dxdy}{(3+2x+2y)^4}$, M: trojúhelník [0,0][1,1][2,0]

(c)* $\iint_M xy\ dxdy, x<y<2x, 1<xy<2$ *Hint:* $u = xy, v = y/x$

(d) $\iint_M x^2+y\ dxdy, 1<xy<4, x<y<9x$ *Hint:* $u = x+y, v = y/x$

(e) $\iint_M x^3 dxdy, 1<xy<3, \frac{x^2}{2}<y<2x^2$ *Hint:* $u = xy, v = y/x^2$

(f) $\iint_M 2x-y\ dxdy, 1<x+y<4, x<y<5x$

(g)* $\iint_M x^2+y^2\ dxdy$, M: $|x|^3+|y|^3<1$

(h) $\iint_M \frac{dxdy}{1-x^2y^2}, M=[0,1]^2$, volte subst. $x = \frac{\cos v}{\cos u}, y = \frac{\sin u}{\sin v}$ [Beukers-Calabi-Kolk]

(2) Určete plošný obsah rovinného obrazce ohraničeného křivkami, případně zadaného nerozvnostmi, užijte vhodnou substituci, $\alpha > 0$

(a) $x+y=1, x+y=2, x=3y, x=4y$

(b) $\frac{1}{3} \leqslant \sqrt{x}+\sqrt{y} \leqslant \frac{1}{2}, \frac{1}{2}x \leqslant y \leqslant 2x$

(c) $xy=\alpha^2, xy=2\alpha^2, x=y, y=2x$

(d)* $x^{2/3}+y^{2/3} = \alpha^{2/3}$ [Asteroida]

(e)* $x^3+y^3=xy$ [Descartův list]

(f) $(4x^2+\frac{y^2}{9})^2 = xy$

(g) $(x^3+y^3)^2 = xy$

(h) $x^4+y^4 = xy$

(i) $(x^4+y^4)^{5/9} = xy$

(3) Určete polohu těžiště homogenního rovinného obrazce M bodů $[x,y]$ splňujících ($\alpha > 0$)

(a) $x^{2/3}+y^{2/3} < \alpha^{2/3}, x \geqslant 0, y \geqslant 0$

(4) Spočtěte transformací trojného integrálu vhodnou substitucí

(a) $\iiint_M \frac{dxdydz}{1+x+y+z}$, tetraedr [0,0,0][1,0,0][0,1,0][0,0,1] substitucí $u=\frac{x}{z}, v=\frac{y}{z}, w=1+x+y+z$

(b) $\iiint_M xy\ dxdydz$, M: $\frac{x^2}{2}+\frac{y^2}{9}+\frac{z^2}{4} \leqslant 1, x<0, y>0, z>0$

(c) $\iiint_M \frac{xyz\ dxdydz}{\sqrt{4x^2z^2-(y^2-x^2-z^2)^2}}, |z-x|<y<1, 0<x<1$, substituce $x=w$, $y=\sqrt{w^2+4u^2v(v-w)}$, $z=2uv$

(5) Určete objem tělesa omezeného plochami. $\alpha, \beta > 0$

(a) $z = 6-7x^2-y^2, z = 5x^2+5y^2$

(b) $z = xy, z = 0, x+y+z = 1$, dle sub. $u=\frac{z}{xy}, v=x, w=x+y+z+1$

(c) $x^{\frac{2}{3}}+y^{\frac{2}{3}}=\alpha^{\frac{2}{3}}, |z|=1+|x|^{\frac{1}{3}}|y|^{\frac{2}{3}}$

(d) $z = \frac{x^2}{\alpha^2}+\frac{y^2}{\beta^2}, \frac{x^2}{4}+\frac{y^2}{9} = x$

14

Křivkový a plošný integrál, integrální věty

Křivkový integrál skalárního pole (I. druhu)

(1) Spočtěte křivkové integrály $\int_C f(x,y)\,ds$ v rovině podél křivky $C \subset \mathbb{R}^2$ bodů $[x,y]$, $\alpha > 0$

(a)* $\displaystyle\int_C \frac{ds}{x-y}$, C: úsečka $[1,-2][3,2]$

(b) $\displaystyle\oint_C \frac{x+2}{x^2+y^2}\,ds$, $C\colon x^2+y^2=4$

(c) $\displaystyle\oint_C x^2+y^2\,ds$, $C\colon x^2+y^2=\alpha x$

(d) $\displaystyle\oint_C |y|\,ds$, $C\colon (x^2+y^2)^2=\alpha^2(x^2-y^2)$

(e) $\displaystyle\int_C \sqrt{2y}\,ds$, $C\colon \begin{bmatrix} x=\alpha(t-\sin t) \\ y=\alpha(1-\cos t) \\ t\in(0,2\pi) \end{bmatrix}$

(f) $\displaystyle\oint_C |x|^{\frac{3}{4}}+|y|^{\frac{3}{4}}\,ds$, $C\colon |x|^{\frac{2}{3}}+|y|^{\frac{2}{3}}=1$

(2) Určete délku křivky $C \subset \mathbb{R}^2$, $\alpha > 0$

(a) $C\colon x=t^2, y=t-\frac{t^3}{3}, t\in(-\sqrt{3},\sqrt{3})$

(b) $C\colon x=\cos^3 t, y=\sin^3 t, t\in(0,2\pi)$

(c)* $C : \rho(\varphi)=e^{\varphi}, \varphi\in[0,2\pi]$

(d) $C\colon \rho(\varphi)=\alpha(1+\cos\varphi), \varphi\in(0,\pi)$

(e) $C : \rho(\varphi)=\sin^3\frac{\varphi}{3}, \varphi\in(0,3\pi)$

(3) Určete polohu těžiště homogenní křivky $C \subset \mathbb{R}^2$, $\alpha > 0$

(a) $C : x=\alpha(t-\sin t), y=\alpha(1-\cos t), t\in(0,2\pi)$

(4) Určete plošný obsah válcové plochy $S \subset \mathbb{R}^3$ splňující, $\alpha > 0$

(a) $S : y^2=4x, 0<z<2\sqrt{x-x^2}$

(b) $S : x^2+y^2<\frac{1}{4}, 0<z<xy, x>0, y>0$

(c) $S : (y^2=x \vee 9x-4=0), 0<z<2y, y>0$

(d) $S : x^2+y^2=\alpha^2, 0<z<x, x>0, y>0$

(e) $S : x^2+y^2=\alpha^2, 0z<x^2+y^2$

(f) $S : x^2+y^2=\alpha x, x^2+y^2+z^2\leqslant\alpha^2$

(5) Spočtěte křivkové integrály $\int_C f(x,y,z)\,ds$ v prostoru podél křivky $C \subset \mathbb{R}^3$ bodů $[x,y,z]$, $\alpha > 0$

(a)* $\displaystyle\int_C x^2+y^2+z^2\,ds$, $C\colon \begin{bmatrix} x=\cos t,\ z=t \\ y=\sin t, t\in(0,2\pi) \end{bmatrix}$

(b) $\displaystyle\int_C \sqrt{1+x^2+y^2}\,ds$, $C\colon \begin{bmatrix} x^2+y^2+z^2=1 \\ x^2+y^2=x \end{bmatrix}$

(c) $\displaystyle\int_C z\,ds$, $C\colon \begin{bmatrix} x=t\cos t,\ \ z=t \\ y=t\sin t,\ \ t\in(0,\pi) \end{bmatrix}$

(d) $\displaystyle\int_C x+y\,ds$, $C\colon \begin{bmatrix} x^2+y^2+z^2=\alpha^2, \\ y=x, y>0, x>0 \end{bmatrix}$

(e) $\displaystyle\int_C xyz\,ds$, $C\colon \begin{bmatrix} x^2+y^2+z^2=\alpha^2, \\ x^2+y^2=\frac{\alpha^2}{4}, \\ x>0, y>0, z>0 \end{bmatrix}$

(f) $\displaystyle\int_C (x^2+y^2)z\,ds$, $C\colon \begin{bmatrix} x^2+2y^2=4, \\ z=y,\ z>0 \end{bmatrix}$

(g) $\displaystyle\int_C x^2\,ds$, $C\colon \begin{bmatrix} x^2+y^2+z^2=1 \\ x+y+z=0 \end{bmatrix}$

(6) Určete délku křivky $C \subset \mathbb{R}^3$, $\alpha > 0$

(a) $C : x=3t, y=3t^2, z=2t^3, t\in(0,1)$

(b) $C : x=e^{-t}\cos t, y=e^{-t}\sin t, z=e^{-t}, t\in[0,\infty)$

(c) $C\colon (x-y)^2=x+y, x^2-y^2=\frac{9}{8}z^2, [0,0,0]\to[1,0,\frac{2\sqrt{3}}{3}]$

(d) $C\colon x^2+y^2=z, \frac{y}{x}=\operatorname{tg} z, x>0, y>0, [0,0,0]\to[\sqrt{\frac{\pi}{8}},\sqrt{\frac{\pi}{8}},\frac{\pi}{4}]$

(7) Určete polohu těžiště homogenní křivky $C \subset \mathbb{R}^3$, $\alpha > 0$

(a) $C : x^2+y^2+z^2=1, x^2+y^2=x, z>0$

(b) $C=C_1\cup C_2\cup C_3$, $C_1\colon x^2+y^2=1$, $C_2\colon y^2+z^2=1$, $C_3\colon z^2+x^2=1$ (čtvrtoblouky kružnic I. oktantu)

Křivkový integrál vektorového pole (II. druhu)

(1) Spočtěte $\int_C \vec{f}\cdot d\vec{r}$ podél orientované křivky $C \subset \mathbb{R}^2$ z bodu A do B pomocí vhodné parametrizace, $\alpha, \beta > 0$

(a)* $\displaystyle\int_C x^2dx-y\,dy$, $C\colon \begin{bmatrix} \text{úsečka} \\ [1,-2]\to[3,2] \end{bmatrix}$

(b) $\displaystyle\int_C (x^2-y^2)dy$, $C\colon \begin{bmatrix} y=x^3 \\ [0,0]\to[3,27] \end{bmatrix}$

(c) $\displaystyle\int_C (x^2-2xy)\,dx+(y^2-2xy)\,dy$, $C : y=x^2, [-1,1]\to[1,1]$

(d) $\int_C (x+y)\ dx + (x-y)\ dy$, $C: \frac{x^2}{\alpha^2} + \frac{y^2}{\beta^2} = 1$

(e) $\int_C -x\cos y dx + y \sin x dy$, C : úsečka $[0,0] \to [\pi, 2\pi]$

(f)* $\oint_C \frac{xdy - ydx}{\sqrt{x^2+y^2}}$, $C: x^2+y^2 = 1$

(g) $\oint_C \frac{dx+dy}{|x|+|y|}$, $C = \partial((-1,1)\times(-1,1))$

(h) $\int_C \frac{y^2dx - x^2dy}{x^2+y^2}$, $C: \begin{bmatrix} x^2+y^2=\alpha^2 \\ [\alpha,0]\to[0,\alpha] \end{bmatrix}$

(2) Spočtěte $\int_C \vec{f} \cdot d\vec{r}$ podél orientované křivky $C \subset \mathbb{R}^3$ z bodu A do B pomocí vhodné parametrizace, $\alpha, \beta > 0$

(a) $\int_C ydx+zdy+xdz, C: \begin{bmatrix} z = xy \\ x^2+y^2=1 \\ [1,0,0]\to[0,1,0] \end{bmatrix}$

(b) $\int_C xdx+ydy+zdz, C: \begin{bmatrix} x^2+y^2=4 \\ x+z=2 \\ [2,0,0]\to[0,2,2] \end{bmatrix}$

(c) $\int_C ydx+zdy+xdz, C: \begin{bmatrix} z=\sqrt{x^2+y^2} \\ x^2+y^2=2x \\ \vec{\tau}[2,0,2] = \hat{y} \end{bmatrix}$

(d) $\int_C xdx+ydy+(xz-y)dz, C: \begin{bmatrix} x=t^2 \\ y=2t \\ z=4t^2 \\ t\in(0,1) \end{bmatrix}$

(e) $\oint_C x^2dx + z^2dy + x^2dz$, $C: \begin{bmatrix} x = 5 \\ y = 2+4\sin t \\ z = -3+4\cos t \end{bmatrix}, t\in(0,2\pi)$

Nezávislost na integrační cestě, potenciálové pole

(1) Nalezením potenciálu $\phi = \nabla \vec{f}$ spočtěte křivkové itegrály podél křivky $C \subset \mathbb{R}^2$ od bodu A do bodu B

(a) $\int_C y\ dx + x\ dy$, $C: [-1,2] \to [2,3]$

(b) $\int_C (3x^2y - 3y^2)\ dx + (x^3 - 6xy)\ dy$, $C: [1,3] \to [2,1]$

(c) $\int_C (3x^2y - 2xy^2)dx + (x^3 - 2x^2y)dy$, $C: [1,1] \to [2,-1]$

(d) $\int_C \frac{ydx - xdy}{x^2}$, $C: [2,1] \to [1,2]$, C leží v I. kvadrantu

(e) $\int_C \left(2xy^2+3x^2+\frac{1}{x^2}+\frac{2x}{y^2}\right)dx + \left(2x^2y+3y^2+\frac{1}{y^2}-\frac{2x^2}{y^3}\right)dy$, $C: [2,1] \to [1,2]$, C leží v I. kvadrantu

(2) Nalezením potenciálu $\phi = \nabla \vec{f}$ spočtěte křivkové itegrály podél křivky $C \subset \mathbb{R}^3$ od bodu A do bodu B

(a) $\int_C (3x^2y - z^2 + 2z)\ dx + (x^3 + 2yz - 3)\ dy + (y^2 - 2xz + 2x + 5)\ dz$, $C: [0,0,3] \to [3,3,0]$

(b) $\int_C (x^2 - 2yz)\ dx + (y^2 - 2xz)\ dy + (z^2 - 2xy)\ dz$, $C: [0,1,1] \to [3,0,2]$

(c) $\int_C \frac{x\ dx + y\ dy}{1+x^2+y^2} + 2z\ dz$, $C: [1,0,0] \to [0,1,1]$

Greenova věta

(1) Spočtěte pomocí Greenovy věty (u všech uzavřených křivek předpokládáme kladnou orientaci), $\alpha, \beta > 0$

(a) $\oint_C y^3dx - x^3dy$, $C: x^2+y^2 = x$

(b) $\oint_C x^2ydx - xy^2dy$, $C: x^2+y^2 = 1$

(c) $\oint_C (x+y)dx - (x-y)dy$, $C: \frac{x^2}{\alpha^2}+\frac{y^2}{\beta^2} = 1$

(d) $\oint_C (1-x^2)y\ dx + x(1+y^2)\ dy$, $C = \partial((0,2)\times(0,2))$

(e) $\oint_C \frac{(x+y)dx - (x-y)dy}{x^2+y^2}$, $C: x^2+y^2=\alpha^2$
Hint: Nahraďte jmenovatel

(2) Spočtěte pomocí dopněním na vhodnou uzavřenou křivku a aplikací Greenovy věty

(a) $\int_C (e^x \sin y - y)dx + (e^x\cos y - x)dy$, $C: x^2+y^2 = \alpha x, [\alpha, 0] \to [0,0]$

Plošný integrál skalárního pole (I. druhu)

(1) Spočtěte plošné integrály na plochách $S \subset \mathbb{R}^3$, $\alpha > 0$

(a)* $\iint_S (xy+yz+zx)\ dS$, $S: z = \sqrt{x^2+y^2}, x^2+y^2 \leqslant 2y$

(b) $\iint_S xz\ dS$, $S =$ trojúhelník $[1,0,0][0,1,0][0,0,1]$

(c) $\oiint_S xy\ dS$, $S: x^2+y^2 = 4, 0 \leqslant z \leqslant 1$

(d) $\iint_S \frac{dS}{\sqrt{x^2+y^2+z^2}}$, $S: (x^2+y^2+z^2)^2 = 2\alpha^2(z^2-x^2-y^2)$

(e) $\oiint_S |xyz|\ dS$, $S = \partial\left\{x^2+y^2 < z^2 < 1\right\}$

(f) $\iint_S |xyz|\, dS, \quad S: z = x^2+y^2, z \leqslant 1$

(g) $\iint_S x+y+z\, dS, \ S: x^2+y^2+z^2 = 1, z \geqslant 0$

(h) $\oiint_S \dfrac{dS}{(1+x+y)^2}$, $S = \partial$ tetraedru $[0,0,0][1,0,0][0,1,0][0,0,1]$,

(i) $\oiint_S \dfrac{dS}{x^2+y^2+z^2-1}, \ S: x^2+y^2+(z-3)^2 = 1$

(2) Najděte velikost plochy S množiny bodů $[x,y,z] \in \mathbb{R}^3$ splňující $(a > b > 0)$

(a) $3z = 4xy, x^2+y^2 \leqslant 1$

(b) $x^2+y^2 = 1, y^2+z^2 \leqslant 1$

(c) $x^2+y^2+z^2 = 1, x^2+y^2 \leqslant x$

(d) $z = x^2+y^2, \ z \leqslant 1$

(e) $z = 4-\sqrt{x^2+y^2}, \ 0 \leqslant z \leqslant 2$

(f) $2x+y-z = 0, \ \dfrac{x^2}{9}+\dfrac{y^2}{16} \leqslant 1$

(g) $x^2-y^2 = 2z, z \geqslant 0, x^2+y^2 \leqslant 1$

(h)* $(\sqrt{x^2+y^2}-a)^2+z^2 = b^2$ [Torus]

(i)* $z = \sqrt{x^2+y^2}, x^2+y^2 < 4x$

(j) $(x^2+y^2)^{3/4}+z = 1, z > 0$

(k) $|z|+(x^2+y^2)^{3/2} = 1$

(3) Najděte polohu těžiště homogenní plochy, $\alpha > 0$

(a) $S: x^2+y^2 = 2z, z \leqslant 1$

(b) $S: z = \sqrt{x^2+y^2}, x^2+y^2 \leqslant \alpha x$

(c) $S: x^2+y^2+z^2 = \alpha z$

Plošný integrál vektorového pole (II. druhu)

(1) Spočtěte tok $\iint_S \vec{f}\cdot\hat{n}\, dS$ vektorového pole $\vec{f}$ plochou S orientovanou normálou $\hat{n}$ z definice, tj. vhodnou parametrizací plochy. Orientaci ploch uvádíme v jednom bodě plochy, případně znaménkem skalárního součinu a speciálně u uzavřených ploch předpokládáme kladnou orientaci, tj. s vnějším normálovým vektorem, $\alpha, \beta > 0$

(a) $\iint_S x dydz + (y-z) dzdx + 2z dxdy$,
$S:$ trojúhelník $[3,0,0][0,2,0][0,0,6]$, $\hat{n}\cdot\hat{x} > 0$

(b) $\iint_S z dydz + x dzdx + y dxdy$,
$S: x+z = 2, x^2+y^2 \leqslant 4, \ \hat{n}\cdot\hat{z} > 0$

(c) $\iint_S x dydz + y dzdx + z dxdy$,
$S: x^2+9y^2 = 9, 0 \leqslant z \leqslant 4, \ \hat{n}([3,0,0]) = -\hat{x}$

(d)* $\iint_S x^2\, dydz + y^2\, dzdx + z^2\, dxdy$,
$S: x^2+y^2+2\alpha z = \alpha^2, x \leqslant 0, y \geqslant 0, z \geqslant 0, \ \hat{n}\cdot\hat{y} > 0$

(e) $\iint_S xz dydz - 2x^2 y dzdx - 2y^2 dxdy$,
$S: x^2+y^2 = z, x^2+y^2 \leqslant 1, \ \hat{n}([0,0,0]) = \hat{z}$

(f) $\overset{+}{\oiint}_S x dydz + y dzdx + z dxdy, S: x^2+y^2+z^2 = 1$

(g) $\iint_S (y-z) dydz + (z-x) dzdx + (x-y) dxdy$,
$S: \sqrt{x^2+y^2} = z, 0 < z < 1, \hat{n}\cdot\hat{z} < 0$

(h) $\iint_S \dfrac{x dydz + y dzdx + (1-z) dxdy}{x^2+y^2+(1-z)^2}$,
$S: z = 1-\sqrt{x^2+y^2}, x^2+y^2 < 1, \hat{n}\cdot\hat{z} < 0$

(i)* $\overset{+}{\oiint}_S x^2 dydz + y^2 dzdx + z^2 dxdy, S = \partial\left\{\sqrt{x^2+y^2} \leqslant z \leqslant \alpha\right\}$

(j) $\overset{+}{\oiint}_S x^2 dydz + y^2 dzdx + z^2 dxdy, S: x^2+y^2+z^2 = x+y+z$

(k) $\iint_S xz^2\, dydz + yz^2\, dzdx + (x^2+y^2)z\, dxdy$,
$S: \begin{bmatrix} x = u\cos v \\ y = u\sin v \\ z = \beta v \end{bmatrix}, [u,v] \in (0,\alpha)\times(0,2\pi), \ \hat{n}\cdot\hat{z} > 0$

(l) $\iint_S x\, dydz + y\, dzdx + dxdy$,
$S: z = x^{2/3}+y^{2/3}, \ x^{2/3}+y^{2/3} \leqslant 1, \ \hat{n}\cdot\hat{z} > 0$

Gauss–Ostrogradského věta

(1) Spočtěte tok $\overset{+}{\oiint}_S \vec{f}\cdot\hat{n}\, dS$ vektorového pole orientovanou plochou pomocí Gauss–Ostrogradského věty, jednotkové normály $\hat{n}$ ploch S předpokládáme vnější (tj. kladná orientace ploch), $\alpha, \beta, \gamma > 0$

(a) $\overset{+}{\oiint}_S x^2\, dydz + y^2\, dzdx + z^2\, dxdy, \quad S = \partial\,(0,1)^3$

(b) $\overset{+}{\oiint}_S (3x+y) dydz + (2y-z+5) dzdx + (x+2y+z) dxdy$,
$S = \partial\,\{0 \leqslant z \leqslant 1-x, 0 \leqslant x \leqslant 1, 0 \leqslant y \leqslant 1\}$

(c) $\overset{+}{\oiint}_S xy^2 dydz + yz^2 dzdx + zx^2 dxdy$,
$S = \partial\,\{1 \leqslant z \leqslant 3, 1 \leqslant x^2+y^2 \leqslant 4\}$

(d) $\overset{+}{\oiint}_S xy^2 dydz + yz^2 dzdx + zx^2 dxdy$,
$S = \partial\,\{0 \leqslant z, 1 \leqslant x^2+y^2+z^2 \leqslant 9\}$

(e) $\overset{+}{\oiint}_S x^3 dydz + y^3 dzdx + z^3 dxdy$,
$S = S_1 \cup S_2,\ S_1\colon \begin{bmatrix} x^2+y^2+z^2=1, \\ z \leqslant 0 \end{bmatrix},\ S_2\colon \begin{bmatrix} z=0, \\ x^2+y^2 \leqslant 1 \end{bmatrix}$

(f)* $\overset{+}{\oiint}_S x^2 dydz + y^2 dzdx + z^2 dxdy,\ S = \partial\left\{\sqrt{x^2+y^2} \leqslant z \leqslant \alpha\right\}$

(g) $\overset{+}{\oiint}_S x^3 dydz + y^3 dzdx + z^3 dxdy,\ S\colon x^2+y^2+z^2=1$

(h) $\overset{+}{\oiint}_S x^2 dydz + 2ydzdx + 2zdxdy, S = \partial\left\{\frac{y^2}{\beta^2} + \frac{z^2}{\gamma^2} < \frac{2x}{\alpha} < 2\right\}$

(i) $\overset{+}{\oiint}_S x^2 dydz + y^2 dzdx + z^2 dxdy, S\colon x^2+y^2+z^2 = 2x-4y+4$

(j) $\overset{+}{\oiint}_S x^2 dydz + y^2 dzdx + z^2 dxdy$,
$S = \partial\left\{-2 \leqslant z \leqslant 4 - x^2 - y^2, x^2+y^2 \leqslant 4\right\}$

(k) $\overset{+}{\oiint}_S 2xydydz - y^2 dzdx + 2zdxdy,\ S\colon \frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{4} + \frac{z^2}{9} = 1$

(l) $\overset{+}{\oiint}_S \dfrac{xdydz + ydzdx + zdxdy}{\sqrt{x^2+y^2+z^2}},\ S\colon x^2+y^2+z^2 = 1$
Hint: Změňte jmenovatel, aby pole nedivergovalo

(m) $\overset{+}{\oiint}_S (x-y+z)dydz + (y-z+x)dzdx + (z-x+y)dxdy$,
$S : |x-y+z| + |y-z+x| + |z-x+y| = 1$

(2) Spočtěte doplněním vhodného "víka" a použitím Gauss-Ostrogradského věty, $\alpha > 0$

(a) $\iint_S xdydz + ydzdx + zdxdy,\ S\colon \begin{bmatrix} x^2+y^2=9, \\ 0 \leqslant z \leqslant 4 \end{bmatrix}$

(b)* $\iint_S x^2 dydz + y^2 dzdx + z^2 dxdy$,
$S : x^2+y^2+2\alpha z = \alpha^2, x \leqslant 0, y \geqslant 0, z \geqslant 0,\ \hat{n}\cdot\hat{z} > 0$

(c) $\iint_S xy^2 dydz + yz^2 dzdx + zx^2 dxdy$,
$S : x^2+y^2+z^2 = 1, z > 0, \hat{n}\cdot\hat{z} > 0$

(d) $\iint_S xdydz + ydzdx - zdxdy$,
$S : x^2+y^2+z^2 = 4, x \geqslant 0, \hat{n}([2,0,0]) = -\hat{x}$

(e) $\iint_S xdydz + ydzdx + dxdy$,
$S : x^{\frac{2}{3}} + y^{\frac{2}{3}} = z, x^{\frac{2}{3}} + y^{\frac{2}{3}} \leqslant 1, \hat{n}\cdot\hat{z} > 0$

Stokesova věta

(1) Spočtěte křivkové integrály druhého druhu pomocí Stokesovy věty, orientaci uzavřených křivek udáváme buď pomocí pořadí bodů či pomocí tečného vektoru $\hat{\tau}$

(a) $\oint_C y^2\ dx + z^2\ dy + x^2\ dz$,
C: trojúhelník $[2,0,0] \to [0,2,0] \to [0,0,2]$

(b) $\oint_C y\ dx + z\ dy + x\ dz$,
$C\colon x^2+y^2+z^2=1, x+y+z=0, \hat{\tau}([\sqrt{\tfrac{1}{2}}, -\sqrt{\tfrac{1}{2}}, 0])\cdot\hat{y} > 0$

(c) $\oint_C (y-x)\ dx + (z-x)\ dy + (x-y)\ dz$,
$C\colon x^2+y^2=1, x+z=1, \hat{\tau}([1,0,0]) = \hat{y}$

(d) $\oint_C \dfrac{(z-y)dx + (x-z)dy + (y-x)dz}{x^2+y^2+z^2}, C = C_1 \cup C_2 \cup C_3$,
$C_1\colon \begin{bmatrix} x^2+y^2=1, \\ x \geqslant 0, y \geqslant 0 \end{bmatrix}, C_2\colon \begin{bmatrix} y^2+z^2=1, \\ y \geqslant 0, z \geqslant 0 \end{bmatrix}, C_3\colon \begin{bmatrix} z^2+x^2=1, \\ x \geqslant 0, z \geqslant 0 \end{bmatrix}$,
$[1,0,0] \to [0,1,0] \to [0,0,1]$ (čtvrtoblouky kružnic I. oktantu) *Hint:* Volte plochu ve Stokesově větě tak, aby se dal jmenovatel nahradit jednodušší funkcí nenulovou v počátku

(2) Spočtěte křivkové integrály druhého druhu pomocí Stokesovy věty doplněním na vhodnou uzavřenou křivku $a, h > 0$

(a) $\int_C (x^2 - yz)dx + (y^2 - xz)dy + (z^2 - xy)dz$,
C: $x = a\cos t, y = a\sin t, z = \frac{h}{2\pi}t,\ [a,0,0] \to [a,0,h]$

15

Vektorový a tenzorový počet

$\vec{c}$ je konstantní vektor, ϕ, ψ skalární pole a $\vec{u}, \vec{v}$ vektorová pole, σ obecný tenzor druhého řádu, $f : \mathbb{R} \to \mathbb{R}$

Sklalární a vektorový součin vektorů a tenzorů

(1) Pro vektory $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}, \vec{d}$ dokažte následující identity

(a)* $\vec{a}\times(\vec{b}\times\vec{c}) = \vec{b}(\vec{a}\cdot\vec{c}) - \vec{c}(\vec{a}\cdot\vec{b})$ **(b)** $\vec{a}\cdot(\vec{b}\times\vec{c}) = \vec{b}\cdot(\vec{c}\times\vec{a}) = \vec{c}\cdot(\vec{a}\times\vec{b})$ **(c)** $(\vec{a}\times\vec{b})\cdot(\vec{c}\times\vec{d}) = (\vec{a}\cdot\vec{c})(\vec{b}\cdot\vec{d}) - (\vec{a}\cdot\vec{d})(\vec{b}\cdot\vec{c})$

(2) Vyjádřete jako lineární kombinaci kartézských bázových vektorů $\hat{x}, \hat{y}, \hat{z}$

(a)* $\vec{u}\cdot I$ **(b)*** $(\vec{r}\times I)^\top$ **(c)*** $(\vec{u}\times I)\cdot\vec{v}$ **(d)*** $(\vec{u}\times\sigma)\cdot\vec{v}$ **(e)** $\vec{u}\times(\sigma\cdot\vec{v})$ **(f)*** $(\vec{u}\vec{v}) : (\vec{u}\vec{v})^\top$ **(g)*** $\mathrm{Tr}\,\sigma$ **(h)*** $\mathrm{Cr}\,\sigma$ **(i)*** $\sigma\cdot\sigma$ **(j)*** $\mathrm{Tr}(\sigma\cdot\sigma)$ **(k)** $\mathrm{Cr}(\sigma\cdot\sigma)$ **(l)** $\sigma\times\sigma$ **(m)** $\sigma : \sigma^\top$

Diferenciální operátory v kartézské bázi, obecná pravidla

(1) Spočtěte gradienty následujících polí z definice, užitím linearity, řetízkového a součinového pravidla

(a)* $\nabla(x + y^2)$ **(b)*** $\nabla(y^2\hat{x} - x^2\hat{y})$ **(c)*** $\nabla(x^2\hat{y}\hat{z})$ **(d)*** $\nabla\sqrt{2x^2 + y}$ **(e)** $\nabla\sqrt{x^2+y^2+z^2}$ **(f)** $\nabla(\hat{z}/\sqrt{x^2+y^2})$

(2) Spočtěte divergence a rotace následujících vektorových polí

(a) $x\hat{x} + y\hat{y} + z\hat{z}$ **(b)** $yz\hat{x} + zx\hat{y} + xy\hat{z}$ **(c)** $x^2y\hat{x} + xy^2\hat{y} + xy\hat{z}$ **(d)** $(y+z)\hat{x} + (z+x)\hat{y} + (x+y)\hat{z}$ **(e)** $(y-z)\hat{x} + (z-x)\hat{y} + (x-y)\hat{z}$ **(f)** $(y^2-z^2)\hat{x} + (z^2-x^2)\hat{y} + (x^2-y^2)\hat{z}$ **(g)** $\frac{2x\hat{y} - 2y\hat{x}}{x^2+y^2}$ **(h)** $\frac{x\hat{x}+y\hat{y}+z\hat{z}}{\sqrt{x^2+y^2+z^2}}$

(3) Spočtěte vyjádřením v kartézské bázi gradienty a další operátory obsahující poziční a axiální vektor a identický tenzor

(a)* $\nabla\vec{r}$ **(b)*** $\nabla\vec{\rho}$ **(c)** $\nabla\cdot\vec{r}$ **(d)** $\nabla\times\vec{r}$ **(e)** $\nabla(r^2)$ **(f)** $\nabla(\rho^2)$ **(g)*** Δr^2 **(h)** $\Delta\rho^2$ **(i)*** $\Delta\vec{r}$ **(j)*** $\nabla\times(\vec{r}\times I)$ **(k)*** $\nabla(\vec{\rho}\times\hat{c})$ **(l)*** $\nabla(\vec{r}\times\hat{c})$

(4) Obecná pravidla, Kroneckerovo delta, Levi-Civitův symbol, Einsteinova sumační konvence

(a)* $\nabla(\phi\vec{u})$ **(b)** $\nabla(r^2)$ **(c)** $\nabla\times(\vec{c}\times\nabla\phi)$ **(d)** $\nabla\cdot(\vec{c}\cdot\nabla\phi)$ **(e)** $\nabla\times\nabla\vec{u}$ **(f)*** $\nabla\times\nabla\times\vec{u}$ **(g)** $\nabla\times(\vec{u}\times\vec{v})$

(5) Dokažte následující relace. *Hint:* Derivace komutují

(a)* $\Delta(\nabla\times\nabla\times)\vec{u} = (\nabla\times\nabla\times)\Delta\vec{u}$ **(b)** $\Delta(\vec{r}\times\nabla)\phi = (\vec{r}\times\nabla)\Delta\phi$

(6) Spočtěte aplikací operátorů stopy Tr, Cr, případně kombinací řetízkového, součinového a dalších pravidel

(a)* $\nabla\cdot\vec{r}$ **(b)*** $\nabla\times\vec{r}$ **(c)** $\nabla\cdot\vec{\rho}$ **(d)** $\nabla\times\vec{\rho}$ **(e)*** Δr^2 **(f)** $\Delta\rho^2$ **(g)*** $\nabla\cdot(\phi I)$ **(h)** $\nabla\cdot(\vec{r}\times\hat{c})$ **(i)*** $\nabla\times(\vec{r}\times\hat{c})$ **(j)*** $\nabla\cdot(\phi\vec{u})$ **(k)*** $\nabla\times(\phi\vec{u})$ **(l)** $\Delta(\phi\psi)$ **(m)*** $\Delta(\phi\vec{u})$

Cylindrická a sférická báze, gradienty základních polí

(1) Vyjádřete v kartézské, cylindrické a sférické bázi *Hint:* $\hat{r} = \vec{r}/r$, $\hat{\theta} = \hat{r}\times\hat{\rho}$

(a)* I **(b)*** $\hat{z}$ **(c)*** $\hat{\rho}$ **(d)*** $\hat{\varphi}$ **(e)*** $\hat{r}$ **(f)** $\hat{\theta}$ **(g)*** $\hat{z}\times\hat{\rho}$ **(h)** $\hat{z}\times\hat{\varphi}$ **(i)*** $\hat{z}\times\hat{r}$ **(j)*** $\hat{\rho}\times I$ **(k)** $\hat{\theta}\times I$

(2) Spočtěte aplikací řetizkového a součinového pravidla

(a)* ∇r, *Hint:* $r^2 = x^2 + y^2 + z^2$ **(c)** $\nabla\varphi$, *Hint:* $\rho\cos\varphi = x$ **(e)*** $\nabla\hat{r}$, *Hint:* $\vec{r} = r\hat{r}$ **(g)*** $\nabla\hat{\varphi}$, *Hint:* $\hat{\varphi} = -\hat{\rho}\times\hat{z}$

(b) $\nabla\rho$, *Hint:* $\rho^2 = x^2 + y^2$ **(d)*** $\nabla\theta$, *Hint:* $r\sin\theta = \rho$ **(f)** $\nabla\hat{\rho}$, *Hint:* $\vec{\rho} = \rho\hat{\rho}$ **(h)** $\nabla\hat{\theta}$, *Hint:* $\rho\hat{\theta} = z\hat{r} - r\hat{z}$

(3) Spočtěte aplikací operátorů stop, řetizkového a součinového pravidla a dalších identit

(a)* $\nabla\cdot\hat{r}$ **(c)** $\nabla\cdot\hat{\varphi}$ **(e)*** $\nabla\times\hat{r}$ **(g)*** $\nabla\times\hat{\varphi}$ **(i)** Δr **(k)** $\Delta\varphi$ **(m)*** $\Delta\hat{r}$ **(o)*** $\Delta\times\hat{\varphi}$

(b) $\nabla\cdot\hat{\rho}$ **(d)*** $\nabla\cdot\hat{\theta}$ **(f)** $\nabla\times\hat{\rho}$ **(h)** $\nabla\times\hat{\theta}$ **(j)** $\Delta\rho$ **(l)*** $\Delta\theta$ **(n)** $\nabla\times\hat{\rho}$ **(p)** $\Delta\times\hat{\theta}$

Počítání se základními poli pomocí jejich gradientů a skládáním pravidel

(1) Spočtěte, $\alpha\in\mathbb{R}$

(a)* $\nabla\frac{1}{r}$ **(c)** $\Delta\frac{1}{\sqrt{r^2-2\alpha r+1}}$ **(e)** Δr^n **(g)*** $\nabla\frac{\vec{c}\cdot\vec{r}}{r^3}$ **(i)** $\nabla(\hat{z}\cdot\hat{r})$ **(k)** $\Delta(\hat{z}\cdot\hat{r})$ **(m)*** $\nabla\cdot(\hat{r}\hat{r})$ **(o)** $\nabla\cdot(\hat{\theta}\hat{\varphi})$

(b)* $\nabla^2\frac{1}{r}$ **(d)*** $\Delta\frac{1}{r}$ **(f)** $\Delta f(r)$ **(h)*** $\vec{c}\cdot\nabla^3\frac{1}{r^3}$ **(j)** $\nabla(\hat{z}\times\hat{r})$ **(l)** $\Delta(\hat{z}\times\hat{r})$ **(n)*** $\nabla\times(\hat{r}\hat{r})$ **(p)** $\nabla\times(\hat{r}\hat{\varphi})$

(2) Vyjádřete jako tenzor pomocí základních polí

(a)* $\Delta(\psi(\rho,\varphi,z)$ **(c)*** $\Delta(f(r)\hat{\varphi})$ **(e)** $\Delta(z\rho f(r)\hat{\varphi})$ **(g)** $\nabla\cdot(f(\rho)\hat{\rho}\hat{\rho})$ **(i)*** $\nabla\times(\rho f(r)\hat{\varphi})$ **(k)** $\hat{r}\cdot\nabla(\rho f(r)\hat{\varphi})$

(b)* $\Delta(\psi(r,\theta,\varphi)$ **(d)** $\Delta(\rho f(r)\hat{\varphi})$ **(f)*** $\nabla\cdot(f(r)\hat{r}\hat{r})$ **(h)** $\nabla(\rho f(r)\hat{\varphi})$ **(j)** $\nabla\cdot(\rho f(r)\hat{\varphi})$

(3) Vyjádřete v kartézské, cylindrické a sférické bázi jako funkce parametru $t\in\mathbb{R}$. *Hint:* $\frac{d}{dt} = \frac{d\vec{r}}{dt}\cdot\nabla$

(a)* $\vec{r}_{,t}$ **(b)*** $\vec{r}_{,tt}$ **(c)*** $\vec{r}_{,ttt}$ **(d)** $\vec{\rho}_{,t}$ **(e)** $\vec{\rho}_{,tt}$ **(f)** $\vec{\rho}_{,ttt}$

Integrace tenzorů

(1) Spočtěte vytknutím konstantního vektoru. *Hint:* $\hat{\varphi} = \hat{z}\times\hat{\rho}$

(a)* $\oiint_\Omega \hat{z}\,d\Omega$ **(b)** $\oiint_\Omega r\hat{z}\,d\Omega$ **(c)*** $\int_0^{2\pi}\hat{\varphi}\hat{\rho}\,d\varphi$

(2) Spočtěte použitím symetrie, tj. odhadněte rozklad výsledku do báze a vynásobte konstatními vektory, v případě tenzorů užijte operátorů stop

(a)* $\oiint_\Omega \hat{r}\,d\Omega$ **(c)*** $\oiint_\Omega z\hat{r}\,d\Omega$ **(e)** $\oiint_\Omega \rho\hat{\theta}\,d\Omega$ **(g)** $\oiint_\Omega \hat{z}\hat{r}\,d\Omega$

(b) $\oiint_\Omega \rho z\hat{r}\,d\Omega$ **(d)** $\oiint_\Omega z^2\hat{r}\,d\Omega$ **(f)*** $\oiint_\Omega \hat{r}\hat{r}\,d\Omega$ **(h)** $\oiint_\Omega \hat{r}\hat{r}\hat{r}\,d\Omega$

(3) Stokesovo obtékání rotující koule o poloměru $r = a$ viskózní kapalinou je určeno poli tlaku $p = p_\infty$ (konstanta) a rychlosti $\vec{v} = \omega\rho a^3\hat{\varphi}/r^3$, kde ω je (konstantní) úhlová rychlost. Určete velikost momentu síly $\vec{M}$ působící kapaliny na povrch koule, pro nějž platí $\vec{M} = \oiint_S \vec{r}\times\sigma\cdot\hat{n}\,dS$, kde $\sigma = -pI + \eta(\nabla\vec{v} + \nabla\vec{v}^\top)$.

(4)* Stokesovo obtékání fixní koule o poloměru $r = a$ viskózní kapalinou je určeno skalárním polem tlaku p a vektorovým polem rychlosti $\vec{v}$, pro něž platí

$$p = p_\infty - \frac{3v_\infty a\eta z}{2r^3}, \qquad \vec{v} = \nabla\times\left[\frac{\rho v_\infty}{2}\left(1-\frac{a}{r}\right)^2\left(1+\frac{a}{2r}\right)\hat{\varphi}\right]$$

kde p_∞ a $v_\infty\hat{z}$ jsou okrajové podmínky těchto polí v nekonečnu (daleko od koule) a η je konstanta (viskozita). Určete velikost síly $\vec{F}$ působící kapaliny na povrch koule, pro niž platí $\vec{F} = \oiint_S \hat{n}\cdot\sigma\,dS$, kde $\sigma = -pI + \eta(\nabla\vec{v} + \nabla\vec{v}^\top)$ je tzv. tenzor napětí, $\hat{n} = \hat{r}$ je jednotková normála k ploše $S : r = a$ a $dS = r^2 d\Omega$ je plošný element povrchu. *Hint:* $r\hat{z} = z\hat{r} - \rho\hat{\theta}$.

Integrální věty (Gauss–Ostrogradského a Stokesova pro tenzory)

(1)* $\oiint_\Omega z\hat{r}\,d\Omega$ **(2)*** $\int_0^{2\pi}\hat{\varphi}\hat{\rho}\,d\varphi$ **(3)** $\oiint_\Omega \rho\hat{\theta}\,d\Omega$ **(4)*** $\oiint_\Omega \hat{r}\hat{r}\,d\Omega$

16

Speciální funkce

Gama

(1) Spočtěte následující integrály

(a) $\int_0^1$

Digama

(1) Spočtěte následující integrály

(a) $\int_0^1 \frac{\ln^2 x}{1+x+x^2} dx$ **(b)** $\int_0^\pi \ln \sin x \; dx$

Polygama

(1) Spočtěte následující integrály

(a) $\int_0^1 \ln x \ln(1-x) dx$

(b) $\int_0^1 \frac{\ln x \ln(1-x)}{1-x} \; dx$

(c) $\int_0^1 \ln x \ln(1+x) \; dx$

(d) $\int_0^1 \ln(1-x) \ln(1+x) \; dx$

(e) $\int_0^1 \frac{\ln x}{1+x} \; dx$

(f) $\int_0^1 \frac{\ln^2(1-x)}{x} \; dx$

(g) $\int_0^1 \frac{\ln^2(1+x)}{x} \; dx$

(h) $\int_0^1 \ln^2(1+x) \ln x \; dx$

(i) $\int_0^1 \ln x \ln(1-x) \ln(1+x) dx$

(j) $\int_0^1 \frac{\ln(1-x)\ln(1+x)}{x} \; dx$

Polylogaritmy

(1) Spočtěte následující integrály

(a) $\int_0^1 \frac{\ln x \ln(1-x)}{x} dx$

(b) $\int_0^1 \frac{\ln x}{1+x} \; dx$

(c) $\int_0^1 \frac{\ln x \ln(1+x)}{x} \; dx$

(d) $\int_0^1 \mathrm{Li}_2^2 \, x \; dx$

(e) $\int_0^1 \ln x \ln(1+x) \; dx$

(f) $\int_0^1 \ln(1-x) \ln(1+x) \; dx$

(g) $\int_0^1 \frac{\ln^2(1+x)}{x} \; dx$

(h) $\int_0^1 \ln x \ln(1-x) \ln(1+x) dx$

(i) $\int_0^1 \frac{\ln(1-x)\ln(1+x)}{x} \; dx$

17

Fourierova řada

Fourierova trigonometrická řada, Gibbsův jev

(1) Rozviňte funkci do trigonometrické fourierovy řady na daném intervalu. Dále určete konvergenci této řady k původní funkci ve smyslu konvergence v L^2, ve smyslu bodové konvergence a ve smyslu stejnoměrné konvergence (případně v závislosti na parametru $\alpha \in \mathbb{R}$).

(a) $\sin^4 x, \quad [-\pi, \pi)$

(b) $x, \quad [-\pi, \pi)$

(c)* $x^2, \quad [-\pi, \pi)$

(d) $\operatorname{sgn} x, \quad [-\pi, \pi)$

(e) $|x|, \quad [-1, 1)$

(f)* $x^2 \operatorname{sgn} x, \quad [-\pi, \pi)$

(g) $\max\{x, 0\}, \quad [-\pi, \pi)$

(h) $x(\pi^2 - x^2), \quad [-\pi, \pi)$

(i) $x|x|, \quad [-\pi, \pi)$

(j) $x \sin x, \quad [-\pi, \pi)$

(k) $\operatorname{sgn} x \cos x, \quad [-\pi, \pi)$

(l)* $\cos(\alpha x), \quad [-\pi, \pi)$

(m) $\cosh(\alpha x), \quad [-\pi, \pi)$

(n) $e^{\alpha x}, \quad [-1, 1)$

(o) $|\sin x|, \quad \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$

(p) $\frac{\pi}{4}(\cos x - 1) + \frac{x}{2}, \ [0, \pi)$

(q)* $\ln\left|\cos\frac{x}{2}\right|, \quad (-\pi, \pi)$

(r) $\ln\left|\sin\frac{x}{2}\right|, \ (-\pi, \pi) \setminus \{0\}$

(s) $\ln\left|\cot\frac{x}{2}\right|, \quad (-\pi, \pi)$

(t) $x \cot\frac{x}{2}, \quad [-\pi, \pi)$

(u) $\dfrac{1-\alpha^2}{1-2\alpha\cos x+\alpha^2}, \ [-\pi, \pi)$

(2) Pomocí řad v předchozí úloze sečtěte řady (užijte buď dosazení nebo Parsevalovu rovnost), $\alpha \in \mathbb{R}$

(a)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2}$

(b) $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{(2n+1)^2}$

(c)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^4}$

(d) $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^6}$

(e) $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(4n)!(-1)^n}{(4n+3)!}$

(f)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\alpha^2 - n^2}$

(g)* $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\alpha^2 + n^2}$

(h) $\displaystyle\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\alpha^4 + n^4}$

18

Ortogonální systémy polynomů

$\phi_l(x) = k_l x^l + \tilde{k}_l x^{l-1} + \cdots$ [Řídící a subř. koef.] $\langle \phi_l, \phi_{l'} \rangle_\rho = \int_a^b \phi_l(x) \bar{\phi}_{l'}(x) \rho(x) dx = \|\phi_l\|_\rho^2 \delta_{ll'}$ [Ortogonální relace]
$G(x,t) = \sum_{l=0}^{\infty} t^l \phi_l(x)$ [Generující funkce] $E(x,t) = \sum_{l=0}^{\infty} t^l \phi_l(x)/l!$ [Exponenciální generující funkce]

Čebyševovy polynomy I. druhu

$T_l(x) = \cos(l \arccos x)$ [Explicitní vzorec], $\rho(x) = \frac{\chi_{[-1,1]}(x)}{\sqrt{1-x^2}}$ [Váha]

(1) Z explicitního vzorce Čebyševových polynomů prvního druhu odvoďte

(a)* $T_0(x), T_1(x), T_2(x), T_3(x)$ **(c)*** Rekurentní vztah $T_{l+1}(x)$ **(e)*** jejich diferenciální rovnici

(b)* Ortogonální relace **(d)*** Řídící koeficient k_l **(f)*** Generující funkci

(2)* Z diferenciální rovnice odvoďte postupným derivováním (Rokytova metoda) Rodriguesův vzorec

$$T_l(x) = (-1)^l \frac{2^l l!}{(2l)!} \sqrt{1-x^2} \left[(1-x^2)^{l-\frac{1}{2}} \right]^{(l)}$$

(3) Najděte rozvoj funkce $f(x)$ do Čebyševových polynomů prvního druhu na $[-1, 1]$

(a)* $\operatorname{sgn} x$

Čebyševovy polynomy II. druhu

$U_l(x) = \frac{\sin((l+1)\arccos x)}{\sqrt{1-x^2}}$ [Explicitní vzorec], $\rho(x) = \chi_{[-1,1]}(x)\sqrt{1-x^2}$ [Váha]

(1) Z explicitního vzorce Čebyševových polynomů druhého druhu odvoďte

(a) $U_0(x), U_1(x), U_2(x), U_3(x)$ **(c)** Rekurentní vztah $U_{l+1}(x)$ **(e)** jejich diferenciální rovnici

(b) Ortogonální relace **(d)** Řídící koeficient k_l **(f)** Generující funkci $G(x,t)$

(2) Z diferenciální rovnice odvoďte postupným derivováním (Rokytova metoda) Rodriguesův vzorec

$$U_l(x) = (-1)^l \frac{2^l (l+1)!}{(2l+1)!} \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} \left[(1-x^2)^{l+\frac{1}{2}} \right]^{(l)}$$

(3) Najděte rozvoj funkce $f(x)$ do Čebyševových polynomů druhého druhu na $[-1, 1]$

(a) $\operatorname{sgn} x$

Laguerrovy polynomy

$L_{ls}(x) = \frac{1}{l!} x^{-s} e^x \left(x^{s+l} e^{-x} \right)^{(l)}, \ s > -1$ [Rodriguesův vzorec], $\rho(x) = x^s e^{-x} \chi_{[0,\infty)}(x)$ [Váha]

(1) Z Rodriguesova vzorce Laguerrových polynomů odvoďte

(a) Rekurentní vztah $L_{l+1}(x)$ **(b)*** Řídící koeficient k_l **(c)*** Ortogonální relace

(2)* Pro libovolnou funkci $f(x)$ analytickou na $(0, \infty)$ a libovolné $t \in (-1, 1)$ odvoďte fundamentální integrál

$$\int_0^\infty f(x-tx) x^s e^{-x} dx = \sum_{l=0}^{\infty} \int_0^\infty t^l L_{ls}(x) f(x) x^s e^{-x} \, dx = \int_0^\infty f(x) \, G(x,t) x^s e^{-x} dx$$

Bonus: Vhodnou substutucí na levé straně a porovnáním získejte $G(x,t)$ explicitně. *Hint:* Taylorova řada okolo bodu x, poté per partes. *Hint na Bonus:* Fundamentální lemma variačního počtu.

(3) Najděte rozvoj funkce $f(x)$ do Laguerových polynomů na $[0, \infty)$, $\alpha \in \mathbb{R}$

(a)* $e^{\alpha x}$

Hermitovy polynomy

$H_l(x) = (-1)^l e^{x^2} (e^{-x^2})^{(l)}$ [Rodriguesův vzorec], $\rho(x) = e^{-x^2}$ [Váha]

(1) Z Rodriguesova vzorce Hermitových polynomů odvoďte

(a)* Rekurentní vztah $H_{l+1}(x)$ **(b)*** Řídící koeficient k_l **(c)*** Ortogonální relace

(2)* Pro libovolnou funkci $f(x)$ analytickou na $\mathbb{R}$ a libovolné $t \in \mathbb{R}$ odvoďte fundamentální integrál

$$\int_{-\infty}^{\infty} f(x+t)e^{-x^2}dx = \sum_{l=0}^{\infty}\int_{-\infty}^{\infty}\frac{t^l}{l!}H_l(x)f(x)e^{-x^2}\,dx = \int_{-\infty}^{\infty} f(x)\,E(x,t)e^{-x^2}dx$$

Bonus: Vhodnou substitucí na levé straně a porovnáním získejte $E(x,t)$ explicitně.

(3) Najděte rozvoj funkce $f(x)$ do Hermitových polynomů na $(-\infty,\infty)$, $\alpha \in \mathbb{R}$

(a)* $e^{\alpha x}$

(4) Ukažte **(a)** $\sum_{n=0}^{\infty}\frac{t^n}{n!}H_{2n+j}(x) = H_j\left(\frac{x}{\sqrt{1+4t}}\right)\frac{e^{\frac{4tx^2}{1+4t}}}{\sqrt{1+4t}^{j+1}}$ **(b)** $\sum_{n=0}^{\infty}\frac{t^n}{2^n n!}H_n(x)H_n(y) = \frac{1}{\sqrt{1-t^2}}\exp\left(\frac{2txy-t^2(x^2+y^2)}{1-t^2}\right)$

Legenderovy polynomy

$$P_l(x) = \frac{(-1)^l}{2^l l!}\left[(1-x^2)^l\right]^{(l)} \quad \text{[Rodriguesův vzorec]}, \qquad \rho(x) = \chi_{[-1,1]}(x) \quad \text{[Váha]}$$

(1) Z Rodriguesova vzorce Legenderových polynomů odvoďte

(a)* $P_0(x), P_1(x), P_2(x), P_3(x)$ **(c)*** Řídící koeficient k_l **(e)*** Ortogonální relace

(b) Rekurentní vztah $P_{l+1}(x)$ **(d)*** Hodnoty $P_l(0)$ **(f)** Hodnoty $P_l(\pm 1)$

(2)* Pro libovolnou funkci $f(x)$ analytickou na $(-1,1)$ a libovolné $t \in (-1,1)$ odvoďte fundamentální integrál

$$\int_{-1}^{1} f\left(x+\tfrac{1}{2}t(1-x^2)\right)dx = \sum_{l=0}^{\infty}\int_{-1}^{1} t^l P_l(x)f(x)\,dx = \int_{-1}^{1} f(x)\,G(x,t)dx$$

Bonus: Vhodnou substitucí na levé straně a porovnáním získejte $G(x,t)$ explicitně.

(3) Z Generující funkce $G(x,t)$ Legenderových polynomů odvoďte

(a)* Hodnoty $P_l(\pm 1)$, a identity: **(b)*** $(2l+1)P_l(x) = P'_{l+l}(x) - P'_{l-1}(x)$ **(c)*** $(2l+1)xP_l(x) = (l+1)P_{l+1}(x) + lP_{l-1}(x)$

(d)* Ortogonální relace $\int_{-1}^{1} P_l(x)P_{l'}(x)\,dx = \frac{2}{2l+1}\delta_{ll'}$. *Hint:* $\int_{-1}^{1}\frac{dx}{\sqrt{1-2tx+t^2}\sqrt{1-2sx+s^2}} = \int_{-1}^{1}\frac{dz}{1-tsz^2}$

(4)* Ověřte postupným derivováním, že Legenderovy polynomy splňují $\left[(1-x^2)P_l(x)\right]'' = -l(l+1)P_l(x)$. *Hint:* Funkce splňující tuto ODR splňují téže Rodriguesovu formuli jako Legenderovy polynomy (až na násobek). Z této ODR poté odvoďte

(a) $(2l+1)(1-x^2)P'_l(x) = l(l+1)(P_{l-1}(x) - P_{l+1}(x))$ **(b)** $\int_{-1}^{1} P_l(x)P_{l'}(x)(1-x^2)\,dx = \frac{2l(l+1)}{2l+1}\delta_{ll'}$

(5) Najděte rozvoj funkce $f(x)$ do Legenderových polynomů na $x \in (-1,1)$, $\alpha \in \mathbb{R}, y \in [-1,1]$ (*Hint:* Přímo nebo z fundamentálního integrálu),

(a)* $\operatorname{sgn} x$ **(c)** x_+ **(e)** $\theta(x-y)$ **(g)** $\ln(1-x^2)$ **(i)** $\frac{1}{\sqrt{|x|}}$ **(j)** $\sqrt{|x|}$ **(l)** $\sqrt{1-x^2}$

(b) $|x|$ **(d)*** $\delta(x-y)$ **(f)** $\sqrt{1-x}$ **(h)** $\operatorname{argtgh} x$ **(k)** $\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$ **(m)** $\ln|x|$

(6) Sečtěte řady (*Hint:* Dosaďte nebo užijte Parsevalovu rovnost)

(a) $\displaystyle\sum_{n=0}^{\infty}\frac{(4n+3)(2n)!^2}{8^n(n+1)!^2 n!^2}$

(7) Odvoďte Maclaurinovu řadu funkce $f(y) = \left(\arcsin\sqrt{2y-y^2}\right)/\sqrt{2y-y^2}$ dosazením $t = xy$ do generující funkce $G(x,t)$ Legenderových polynomů a následnou integrací $\int_{-1}^{1} dx$

Asociované Legenderovy polynomy

$$P_{lm}(x) = \sqrt{1-x^2}^{\,m}\frac{(-1)^l}{2^l l!}\left[(1-x^2)^l\right]^{(l+m)}, \; -l \leqslant m \leqslant l \quad \text{[Rodriguesův vzorec]}, \qquad \rho(x) = \chi_{[-1,1]}(x) \quad \text{[Váha]}$$

(1) Z Rodriguesova vzorce odvoďte

(a)* $P_{lm}(x) = \sqrt{1-x^2}^{\,m}P_l^{(m)}(x), m \geqslant 0$ **(b)** Hodnoty $P_{lm}(0)$ **(d)** Ortogon. relace pro libov. m

(c)* Ortogonální relace pro $m \geqslant 0$

(2) Odvoďte si Rodriguesův vzorec z jejich diferenciální rovnice i pro Asociované Legenderovy polynomy

19

Komplexní analýza

Derivace, holomorfie a Cauchy–Riemannovy podmínky

(1) Určete, kde je funkce $f : \mathbb{C} \to \mathbb{C}$ holomorfní dle Cauchy–Riemannových podmínek, derivujte, $\alpha \in \mathbb{C}$

(a)* $|z|^2$ **(b)*** z^2 **(c)*** e^z **(d)** $1/z$ **(e)*** $\sqrt{z}$ **(f)*** z^α **(g)** $\ln z$

(2) Určete, kde je funkce holomorfní dle skládání známých holomorfních funkcí

(a)* $e^{\sin z}$ **(b)*** $\dfrac{1}{1-z^2}$ **(c)*** $\dfrac{1}{1+z^2}$ **(d)*** $\dfrac{1}{e^z-1}$ **(e)** $\operatorname{tgh} z$

Řezy funkcí

(1) Určete, kde je funkce holomorfní (u všech funkcí uvažujte hlavní větve), určete skoky na řezech

(a)* $\sqrt[3]{z-1}$ **(b)*** $\dfrac{\sqrt{z+1}}{\sqrt{z-1}}$ **(c)*** $\ln(z+1)-\ln(z-1)$ **(d)** $\sqrt{\dfrac{z+1}{z-1}}$ **(e)*** $\sqrt[3]{\dfrac{z+1}{z-1}}$ **(f)*** $\ln(1+iz)$ **(g)*** $\ln\left(\dfrac{z+1}{z-1}\right)$ **(h)*** $\ln(z^2-1)$ **(i)*** $\ln\left(\dfrac{iz-i}{z+1}\right)$

(2) Jak mohou vypadat řezy $f(z)$ různými volbami větví funkcí $\ln(\bullet)$ a $\sqrt{\bullet}$? (Volte jen mezi hlavními a vedlejšími větvemi)

(a) $\sqrt{1+z}\sqrt{1-z}$ **(b)** $\dfrac{\ln(z^2+1)}{\sqrt{z}(z+1)}$

(3) Navolte větve funkcí $\ln(\bullet)$, $(\bullet)^{2/3}$ a $(\bullet)^{1/3}$ tak, aby funkce $f(z)$ měla řez na intervalu $[-1, 1]$.

(a) $(1-z)^{2/3}(1+z)^{1/3}$ **(b)** $\ln\left(\dfrac{1+z}{1-z}\right)$ **(c)** $\dfrac{\ln\left(\dfrac{1+z}{1-z}\right)}{(1-z)^{2/3}(1+z)^{1/3}}$

Komplexní integrál

(1) Spočtěte z definice komplexní integrály $\int_C f(z)\,dz$ podél konturu C (v kladném smyslu, není-li uvedeno jinak), spočtěte pro hlavní a vedlejší větev, $\alpha > 0, n \in \mathbb{Z}$

(a)* $\displaystyle\int_C z^2 dz$, C: úsečka $0 \to 3+2i$

(b)* $\displaystyle\int_C z\bar{z}\,dz$, C: oblouk $0 \to 1+i \to 2i$

(c) $\displaystyle\int_C z^2 dz$, C: oblouk $0 \to 1+i \to 2i$

(d) $\displaystyle\int_C z^2\,dz$, $C : |z-i| = 1, \operatorname{Re} z > 0$

(e) $\displaystyle\int_C \frac{dz}{z\bar{z}}$, $C : |z| = 1, \operatorname{Im} z > 0$

(f) $\displaystyle\int_C \frac{dz}{1+z^2}$, $C: z = t + it^2, t \in (-\infty, \infty)$

(g)* $\displaystyle\oint_{|z|=\alpha} z^n\,dz$

(h)* $\displaystyle\oint_{|z|=\alpha} \sqrt{z}\,dz$

(i)* $\displaystyle\oint_{|z|=\alpha} \ln z\,dz$

(2) Spočtěte pomocí komplexní primitivní funkce (vyhněte se řezům!)

(a)* $\displaystyle\int_C z^2 dz$, C: úsečka $0 \to 3+2i$

(b)* $\displaystyle\int_C z^2 dz$, C: oblouk $0 \to 1+i \to 2i$

(c)* $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{(1+x+x)^2}$

(d)* $\displaystyle\int_1^\infty \frac{x^2-1}{x^4+1}dx$, *Hint:* $\frac{x^2-1}{x^4+1} = \operatorname{Re}\frac{1+i}{x^2-i}$

Cauchyho věta, ML lemma a Jordanův odhad

(1) Odhadněte integrály a spočtěte limity, $R, \varepsilon > 0$

(a)* $\displaystyle\lim_{R\to\infty}\int_{C_R} \frac{dz}{1+z^2}$, C_R : oblouk $R \to iR \to -R$

(b)* $\displaystyle\lim_{R\to\infty}\int_{C_R} \frac{e^{iz}}{z}\,dz$, C_R : oblouk $R \to iR \to -R$

(c)* $\displaystyle\lim_{\varepsilon\to 0^+}\oint_{C_\varepsilon} \frac{dz}{1+z^2}$, $C_\varepsilon = \{z \in \mathbb{C} \mid |z| = \varepsilon\}$

(d)* $\displaystyle\lim_{\varepsilon\to 0^+}\oint_{C_\varepsilon} \frac{dz}{1+z^2}$, $C_\varepsilon = \{z \in \mathbb{C} \mid |z-i| = \varepsilon\}$

(e) $\displaystyle\lim_{h\to\infty}\int_{C_h} \operatorname{tg} z\,dz$, $C_h : z = h + it, t \in (-\infty, \infty)$

(2) Spočtěte integrály doplněním na vhodnou uzavřenou křivku, aplikujte Cauchyho větu

(a)* $\int_{C_1} z^2 dz$, C_1: oblouk $0 \to 1+i \to 2i$ **(b)*** $\oint_{|z-i|=1} \frac{dz}{1+z^2}$ **(c)** $\int_C \frac{dz}{1+z^2}$, $C: z = t + it^2, t \in (-\infty, \infty)$

Laurentova řada, klasifikace singularit a residuum

(1) Nalezněte rezidua ve všech singularitách $\sigma \in \mathbb{C}$ dané funkce, $n \in \mathbb{N}$

(a) $\frac{1}{z^3+z}$ **(b)** $\frac{z^2}{z^4+1}$ **(c)** $\frac{1}{(z^2+1)^3}$ **(d)** $\frac{1}{(z^2+1)(z-1)^2}$ **(e)** $\frac{z^{2n}}{(z-1)^n}$ **(f)** $\frac{1}{\sin \pi z}$ **(g)** $\frac{1}{\sin^3 z}$ **(h)** $\operatorname{cotg} \pi z$ **(i)** $\frac{1}{\sinh z}$ **(j)** $\frac{1}{\cosh z}$ **(k)** $\operatorname{tgh} z$ **(l)** $\frac{\cos z}{(z-1)^2}$ **(m)** $\frac{1}{e^z+1}$ **(n)** $\frac{\sin \pi z}{(z-1)^3}$ **(o)** $\frac{1}{\sin(z^2)}$ **(p)** $\frac{1}{z^6(z-2)}$ **(q)** $\frac{z^8+1}{z^6(z+2)}$ **(r)** $\frac{z^{10}+1}{z^6(z^2+4)}$ **(s)** $\frac{\cos z}{(z^2+1)^2}$ **(t)** $\frac{\sin z}{(z^2+1)^2}$ **(u)** $e^{1/z}$ **(v)** $z^2 \sin \frac{1}{1-z}$

(2) Zjistěte, zda má funkce singularitu v nekonečnu a určete reziduum (všechny funkce mají hlavní větve). *Hint:* Vyberte si směr, rozviňte a užijte větu o jednoznačnosti Laurentovy řady na holomorfním prstenci.

(a)* $\ln\left(\frac{z+1}{z-1}\right)$ **(b)*** $\operatorname{tg} z$ **(c)*** $\sqrt{1+\sqrt{z}}$ **(d)*** e^z **(e)*** $\frac{1}{\sin \frac{1}{z}}$ **(f)** $z \sin z \sin \frac{1}{z}$ **(g)*** $\sqrt{z}\sqrt{z-1}$ **(h)** $(z-1)^{\frac{2}{3}}(z+1)^{\frac{1}{3}} \ln \frac{z+1}{z-1}$ **(i)** $z^5 \sqrt{\left(\frac{1}{z}+i\right)} \ln \frac{z}{z-1}$

Residuová věta

Řešení z této sekce vizte tady: `https://www.karlin.mff.cuni.cz/~beckd/MAF/ContourIntegrals.pdf`

(1) Spočtěte pomocí kruhového konturu, $\alpha \in \mathbb{R}$

(a) $\int_0^{2\pi} \frac{dx}{(5-3\cos x)^2}$ **(b)** $\int_0^{2\pi} \frac{\cos^2 x}{1+\sin^2 x}\, dx$ **(c)** $\int_0^{2\pi} \frac{dx}{\cosh \alpha - \cos x}$ **(d)** $\int_0^{2\pi} \frac{\cos^2 x\, dx}{(1+4\sin^2 x)^2}$ **(e)** $\int_0^{2\pi} \frac{dx}{\cos^2 x - \cos x + 1}$ **(f)** $⨍_0^{\pi} \frac{dx}{\cos x - \alpha}$ **(g)** $\int_0^{2\pi} \ln(1-2\alpha\cos x+\alpha^2)dx$

(2) Spočtěte pomocí polokruhového konturu, $\alpha, k \in \mathbb{R}$

(a) $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{dx}{x^2+\alpha^2}$ **(b)** $\int_0^{\infty} \frac{x^3}{(1+x^2)^3}\, dx$ **(c)** $\int_0^{\infty} \frac{dx}{(1+x^2)^2(4+x^2)}$ **(d)** $\int_0^{\infty} \frac{\ln^2 x\, dx}{x^2+\alpha^2}$ **(e)** $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{\sin kx}{x(x^2+\alpha^2)}\, dx$ **(f)** $\int_0^{\infty} \frac{x \sin x}{(x^2+\alpha^2)^2}\, dx$ **(g)** $\int_0^{\infty} \frac{\sin^3 x}{x^3}\, dx$ **(h)** $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{\sin x - x\cos x}{x^3}\, dx$ **(i)** $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{x^2 \sin^2 x}{x^2+1}\, dx$ **(j)** $⨍_{-\infty}^{\infty} \frac{dx}{1-x^3}$ **(k)** $⨍_{-\infty}^{\infty} \frac{e^{ikx}}{x-a}\, dx$ **(l)** $⨍_0^{\infty} \frac{\ln x}{(x-1)^2}\, dx$ **(m)** $\int_0^{\infty} \frac{\ln^2 x}{1+x^2}\, dx$ **(n)** $⨍_0^{\infty} \frac{\ln^2 x\, dx}{\sqrt{x}(x-1)^2(x-4)}$ **(o)** $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{\ln(x^2+1)}{x^2+1}$ **(p)** $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{\operatorname{arctg} x}{x(1+x^2)}$ **(q)** $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{\ln(1+x^2)}{1-x+x^2}$ **(r)** $\int_0^{\infty} \frac{\ln(1+x^4)}{(1+x^2)^2}$ **(s)** $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{\ln^2(1+x^2)}{1+x^2}\, dx$ **(t)** $\int_0^{\infty} \frac{\ln x \ln(1+x^2)}{1+x^2}\, dx$

(3) Spočtěte pomocí wedge konturu, $\alpha \in \mathbb{R}$

(a) $\int_{-\infty}^{\infty} \frac{dx}{x^6+1}$ **(b)** $\int_0^{\infty} e^{-\alpha x^2} \sin(x^2)\, dx$ **(c)** $\int_0^{\infty} \frac{x\, dx}{(1+x^4)^2}$ **(d)** $\int_0^{\infty} \frac{x^{\alpha-1}\, dx}{x^3+1}$ **(e)** $\int_0^{\infty} \frac{\ln x}{\sqrt{x}(x^6+1)}\, dx$ **(f)** $\int_0^{\infty} \frac{x \ln x}{1+x^3}\, dx$ **(g)** $\int_0^{\infty} \frac{\ln x}{1+x^4}\, dx$ **(h)** $\int_0^{\infty} \frac{\ln^2 x}{1+x^4}\, dx$ **(i)** $⨍_0^{\infty} \frac{dx}{1-x^3}$ **(j)** $⨍_0^{\infty} \frac{\ln x\, dx}{(x^4-1)^2}$ **(k)** $⨍_0^{\infty} \frac{\ln x\, dx}{\sqrt{x}(x^6-1)^2}$ **(l)** $\int_0^{\infty} \frac{\ln^2 x\, dx}{x^2+x+1}$

(m) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x\,dx}{1-x+x^2}$ **(n)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x\,dx}{x^2+2x+2}$ **(o)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\operatorname{arctg} x}{x(1+x^4)}\,dx$

(4) Spočtěte pomocí obdelníkového konturu, $\alpha \in \mathbb{R}$

(a)* $\displaystyle\int_{-\infty}^\infty \frac{\cos\alpha x}{\cosh x}\,dx$ **(c)** $\displaystyle\int_{-\infty}^\infty \frac{e^{\alpha x}}{\cosh x}\,dx$ **(e)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\cosh\left(\frac{x}{2}\right)}{1+\cosh^2 x}\,dx$ **(g)** $\displaystyle\int_{-\infty}^\infty \frac{dx}{\cosh x-\cos\alpha}$

(b) $\displaystyle\int_{-\infty}^\infty \frac{\sin\alpha x}{\sinh x}\,dx$ **(d)** $\displaystyle\int_{-\infty}^\infty \frac{e^{x/2}\,dx}{e^{2x}+2e^x+2}$ **(f)** $\displaystyle\int_{-\infty}^\infty \frac{x\,dx}{\sinh x}$ **(h)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{x\,dx}{1+e^x}$

(i) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\sin x}{\sinh x}e^{-x}\,dx$

(5) Spočtěte pomocí key-hole konturu, $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$

(a) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{\sqrt{x}(1+x)^2}$ **(g)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x\,dx}{\sqrt[3]{x}(1+x)^2(1+x^2)}$ **(m)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{(1+x+x^2)^2}$ **(s)** $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln^2}{1-x+x^2}\,dx$

(b) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{\sqrt{x}(x^6+1)^2}$ **(h)** $\displaystyle\fint_0^\infty \frac{x^\alpha\,dx}{(\beta+x)(1+x^2)}$ **(n)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x}{(1+x)^3}$ **(t)** $\displaystyle\fint_0^\infty \frac{\ln x}{(x-1)^2}\,dx$

(c) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x}{\sqrt{x}(1+x)^2}\,dx$ **(i)** $\displaystyle\int_1^\infty \frac{dx}{x\sqrt{x^2-1}}$ **(o)** $\displaystyle\fint_0^\infty \frac{dx}{x^2-6x+1}$ **(u)** $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln x\,dx}{\sqrt{x(1-x)}}$

(d) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x\,dx}{(x+1)^2(x+4)\sqrt{x}}$ **(j)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{(1+x)^2(1+x^2)}$ **(p)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x\,dx}{1+x+x^2}$ **(v)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\operatorname{arctg}^3 x}{x^3}\,dx$

(e) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln\,dx}{\sqrt[3]{x}(1+x)}$ **(k)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{(1+x)(1+x^3)}$ **(q)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln^2 x}{(x+1)^2}\,dx$ **(w)** $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln x}{(1+x)}\,dx$

(f) $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln x}{\sqrt[3]{x}(1+x)^3}\,dx$ **(l)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{dx}{(1+x^2)(1+x^3)}$ **(r)** $\displaystyle\int_0^\infty \frac{\ln^3 x\,dx}{(1+x)^2(1+x^2)}$

(6) Spočtěte pomocí bone konturu, $\alpha \in \mathbb{R}$

(a) $\displaystyle\int_0^1 \sqrt{x}\sqrt{1-x}\,dx$ **(i)** $\displaystyle\fint_{-1}^1 \frac{\sqrt{1-x^2}}{x-\alpha}\,dx$ **(p)** $\displaystyle\int_0^1 \ln^3\left(\frac{1+x}{1-x}\right)\frac{dx}{x^3}$

(b) $\displaystyle\int_0^1 \sqrt{\frac{x}{1-x}}\frac{dx}{1+x^2}$ **(j)** $\displaystyle\int_0^1 \frac{2x-1}{1-x+x^2}\ln\left(\frac{x}{1-x}\right)\,dx$ **(q)** $\displaystyle\int_0^1 \sin(\pi x)x^x(1-x)^x$

(c) $\displaystyle\int_{-1}^1 \frac{1}{4+x^2}\frac{dx}{\sqrt[3]{(1-x)^2(1+x)}}$ **(k)** $\displaystyle\int_0^1 \frac{dx}{(1+x+x^2)^2}$ **(r)** $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln x}{\sqrt{x(1-x)}}\,dx$

(d) $\displaystyle\int_{-1}^1 \frac{\sqrt{1-x^2}}{5-3x}\,dx$ **(l)** $\displaystyle\int_0^1 \ln^2\left(\frac{x}{1-x}\right)\,dx$ **(s)** $\displaystyle\int_0^1 \sqrt{\frac{x}{1-x}}\,dx$

(e) $\displaystyle\int_0^1 \sqrt{\frac{x}{1-x}}\ln\left(\frac{x}{1-x}\right)\,dx$ **(m)** $\displaystyle\int_0^1 \ln\left(\frac{1+x}{1-x}\right)\frac{dx}{x}$ **(t)** $\displaystyle\int_0^1 \frac{\ln^2 x}{\sqrt{x(1-x)}}\,dx$

(f) $\displaystyle\int_0^1 \ln^2\left(\frac{x}{1-x}\right)\frac{dx}{\sqrt{x}\sqrt{1-x}}$ **(n)** $\displaystyle\int_0^1 \ln^3\left(\frac{1+x}{1-x}\right)\frac{dx}{x}$ **(u)** $\displaystyle\int_0^1 \ln^2\left(\frac{x}{1-x}\right)\arccos\sqrt{x}\,dx$

(g) $\int_{-1}^1 \sqrt[3]{(1-x)^2(1+x)}\ln\left(\frac{1+x}{1-x}\right)dx$ **(o)** $\displaystyle\int_{-1}^1 \left(\ln\left(\frac{1+x}{1-x}\right)-2x\right)\frac{dx}{x^3}$ **(v)** $\displaystyle\int_0^1 \ln\left(\frac{x}{1-x}\right)\ln x\arccos\sqrt{x}\,dx$

(h) $\displaystyle\int_{-1}^1 \ln\left(\frac{1+x}{1-x}\right)\frac{dx}{\sqrt[3]{(1-x)^2(1+x)}}$

Cauchyův vzorec

(1) Pro matici $\mathbf{A}$ spočtěte $f(\mathbf{A})$ dle vzorce $f(\mathbf{A}) = \frac{1}{2\pi i}\oint (z\mathbf{I}-\mathbf{A})^{-1}f(z)\,dz$, $n \in \mathbb{N}$, f holomorfní na $\mathbb{C}$,

(a) $\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 2 & -2 \\ 0 & -2 \end{bmatrix}$, $f(z) = \exp z$ **(b)** $\mathbf{A} = \begin{bmatrix} -1/2 & -\sqrt{3}/2 \\ -\sqrt{3}/2 & 1/2 \end{bmatrix}$, $f(z) = \sin z$

20

Integrální transformace

Fourierova transformace jedné proměnné

Najděte Fourierovu transformaci $\hat{f}(k)$ funkce $f(x), x \in \mathbb{R}$ (případně v závislosti na parametrech $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$, $n \in \mathbb{N}$)

(1)* $\dfrac{1}{x^2+\alpha^2}$

(2)* $\dfrac{x}{x^2+\alpha^2}$

- **(a)** přímo (Residuová věta)
- **(b)** derivací dle k

(3)* $\dfrac{1}{(x^2+\alpha^2)^2}$

- **(a)** přímo (Residuová věta)
- **(b)** derivací dle α
- **(c)** konvolucí, neboť se jedná o součin dvou téže funkcí $1/(x^2+\alpha^2)$,

(4) $\dfrac{x^3}{(x^2+\alpha^2)^2}$

(5) $\dfrac{x^3+1}{x^4+1}$

(6) $\dfrac{1}{(x^2+\alpha^2)^n}$

(7)* $\chi_{[-,1,1]}(x)$

(8) $\theta(x)e^{-\alpha x}\cos(\beta x)$

(9)* $\dfrac{\sin x}{x}$

- **(a)** přímo (Residuová věta),
- **(b)** pomocí inverzní formule

(10)* $\dfrac{\sin x - x\cos x}{x^3}$

- **(a)** přímo (Residuová věta)
- **(b)** derivací dle x a poté integrací dle k

(11)* $e^{-\alpha x^2}$

(12) $xe^{-\alpha x^2}$

(13) $e^{-x^2}(-1)^n\left(e^{-x^2}\right)^{(n)}$

(14) $\dfrac{\chi_{[-1,1]}(x)}{\sqrt{1-x^2}}$

Hint: Rozviňte exponenciálu do řady a integrál spočtěte užitím beta funkce, identifikujte rozvoj známé speciální funkce

(15)* $\dfrac{\theta(x)}{\sqrt{x}}$ *Hint:* wedge contour

(16) $\sin(\alpha x^2)$

Hint: napište jako imaginarní část a poté užijte wedge contour (ne substituovat odmocninu!)

Pomocí Fourierovy transformace řešte parciální diferenciální rovnici pro funkci $u = u(x,t) \in \mathcal{S}$ proměnných $t \in \mathbb{R}$ a $x \in \mathbb{R}$ pro jisté obecné počáteční $u_0(x) = u(x,0)$ a s parametry $\alpha > 0, \beta \in \mathbb{R}$

(1) $u_{,t} = \alpha u_{,xx} - \beta u$

Spočtěte konvoluci užitím Fourierovy transformace $x \in \mathbb{R}, \quad \alpha > 0$

(1)* $e^{-\alpha|x|} * e^{-\alpha|x|}$

Fourierova transformace více proměnných

(1) Najděte Fourierovu transformaci $\hat{f}(\vec{k})$ funkce $f(\vec{x}), \vec{x}\in\mathbb{R}^n, r=\|\vec{x}\|$ (případně v závislosti na parametru $\alpha\in\mathbb{R}$)

- **(a)*** $e^{-\alpha r^2}$ *Hint:* $r^2 = x_1^2 + \ldots + x_n^2$
- **(b)** $f(\vec{x}) = \exp(-\vec{x}\cdot\mathbf{C}\cdot\vec{x})$, kde $\mathbf{C}$ je positivně definitní **symetrická** matice.

Hint: Dá se psát $\mathbf{C} = \mathbf{A}^2 = \mathbf{A}^T\mathbf{A}$ pro nějakou pos. def. symetrickou matici $\mathbf{A}$. Dále užijte vzorec pro obecnou lineární transformaci. Vyjádřete opět s původní maticí.

(2) Pomocí Fourierovy transformace řešte parciální diferenciální rovnici pro funkci $u = u(\vec{x},t) \in \mathcal{S}$ více proměnných $\vec{x} \in \mathbb{R}^n$ pro jisté obecné počáteční $u_0(\vec{x}) = u(\vec{x},0)$

- **(a)*** $u_{,t} - \Delta u = 0$ [Vedení tepla]

Fourierova transformace radiálně symetrických funkcí

(1) Najděte Fourierovu transformaci $\hat{f}(\vec{k})$ funkce $f(\vec{x}), \vec{x} \in \mathbb{R}^n, r = \|\vec{x}\|$ (případně v závislosti na parametrech $\alpha, \lambda \in \mathbb{R}$)

(a)* $e^{-\alpha r^2}$ (radiálně i axiálně)

(b)* $\dfrac{1}{\alpha^2+r^2}$, $n=3$ (radiálně i axiálně)

(c) $\dfrac{r^2}{1+r^4}$, $n=3$

(d)* r^λ, $\lambda\in\left(-n,\frac{1-n}{2}\right)$, *Hint:* Ansatz $\frac{c(\lambda,n)}{k^{n+\lambda}}$ [Riesz]

(e)* $e^{-\alpha\lambda}$, *Hint:* Ansatz $c(\alpha,n)/(\alpha^2+n^2)^{\frac{n+1}{2}}$

(f) $f(\vec{x})=\chi_{[0,R]}(r)$, $n=3$, $R>0$
Hint: Rozviňte exponenciálu do řady a identifikujte výsledek integrace člen po členu jako reprezentaci známé speciální funkce.

(g) $f(\vec{x})=e^{-\alpha r}$, $n=3$, $\alpha>0$
Hint: Užijte vzorec pro výpočet FT radiálních funkcí ve třech dimenzích.

(2) Pomocí Fourierovy transformace řešte parciální diferenciální rovnici pro funkci $u=u(\vec{x},t)\in\mathcal{S}$ tří proměnných $\vec{x}\in\mathbb{R}^3$, s případnou počátečními podmínkami, $f,u_0\in\mathcal{S}$.

(a)* $\Delta u-\alpha^2 u=f$ [Helmholtzova] **(b)** $u_{,tt}+\Delta u=0$, $u(\vec{x},0)=u_0(\vec{x})$

(3) Ověřte následující integrály, $\alpha>0$ (*Hint:* Přepište jako konvoluce).

(a)* $$\int_{B_3(1)}\int_{B_3(1)}\frac{e^{-\alpha\|\vec{x}-\vec{y}\|}}{\|\vec{x}-\vec{y}\|}\,d\vec{x}\,d\vec{y}=\frac{8\pi^2}{\alpha^5}\left(1-\alpha^2+\frac{2}{3}\alpha^3-(1+\alpha)^2e^{-2\alpha}\right)$$

(b) $$\int_{B_3(1)}\int_{B_3(1)}\theta(\alpha-\|\vec{x}-\vec{y}\|)\,d\vec{x}\,d\vec{y}=\begin{cases}\frac{\pi^2\alpha^3}{18}\left(\alpha^3-18\alpha+32\right), & 0<\alpha\leqslant 2\\ \frac{16\pi^2}{9}, & \alpha>2\end{cases}$$

Laplaceova transformace

(1) Užitím Laplaceovy transformace najděte řešení obyčejné diferenciální rovnice na intervalu $(0,\infty)$

(a) $y''-5y'+6y=0, y(0)=y'(0)=2$ **(b)** $y''+xy'-2y=2, y(0)=y'(0)=0$

21

Distribuce

Vyčíslování a úpravy s distribucemi

(1) Zjednodušte ve smyslu distribucí, $\varphi \in \mathcal{S}(\mathbb{R})$, resp. $\varphi \in \mathcal{S}(\mathbb{R}^n)$, $\vec{\alpha} \in \mathbb{R}^n$, $x \in \mathbb{R}, \vec{x} \in \mathbb{R}^n, r = \|\vec{x}\|, \alpha > 0$

(a)* $\langle \delta(\vec{x} - \vec{a}), \varphi(\vec{x}) \rangle$

(b)* $\langle \delta(A \cdot \vec{x}) \rangle, A \in \mathbb{R}^{n \times n}$

(c)* $\langle \delta', \varphi(x)) \rangle$

(d)* $x e^{-x} \delta''$

(e) $(\delta'' + 2\delta' + \delta) \cos(2x)$

(f)* $x^2 g_n''(x) - n(n+1) g_n(x)$, $g(x) = \begin{cases} (a/x)^n, & x > a \\ (x/a)^{n+1}, & x < a \end{cases}$

(g) $x^2\, T_{\text{f.p.}x^{-2}}$

(h) $\Delta \ln r, \quad n = 2$

(i)* $\Delta \frac{1}{r}, \quad n = 3$

(j)* $e^{-\alpha r^2} \Delta \delta(\vec{x}), \quad n = 3$

(k) $e^{-\alpha r^2} \Delta^2 \delta(\vec{x}), \quad n = 3$

(l)* $\Delta \frac{e^{-\alpha r}}{r}, \quad n = 3$

(2) Ověřte ve smyslu slabé limity jednorozměrných distribucí

(a) $\lim\limits_{n \to \infty} n(\delta_{\frac{1}{n}} - \delta_0) = -\delta'$

(b)* $\lim\limits_{n \to \infty} n^2 (\delta_{\frac{1}{n}} - 2\delta_0 + \delta_{-\frac{1}{n}}) = \delta''$

(c) $\lim\limits_{n \to \infty} T_{f_n} = T_{\text{f.p.}1/x^2}$, kde $f_n(x) = \begin{cases} 1/x^2, & |x| \geqslant 1/n, \\ -n^2, & |x| < 1/n. \end{cases}$

(d)* $\lim\limits_{n \to \infty} T_{\frac{n}{1+n^2x^2}}$

(e) $\lim\limits_{n \to \infty} T_{\frac{1}{\pi} \frac{n}{e^{nx} + e^{-nx}}} = \frac{1}{2}\delta$

(f) $\lim\limits_{n \to \infty} T_{\frac{-2n^3 x}{\pi(1+n^2x^2)^2}}$

(g)* $\lim\limits_{\lambda \to -2} H_{|x|^\lambda}$

(h)* $\lim\limits_{n \to \infty} \frac{1}{n} \sum\limits_{k=0}^{n-1} \delta_{\frac{k}{n}} = T_{\chi_{[0,1]}}$

(3) Spočtěte konvoluce z definice $x \in \mathbb{R}, \alpha > 0, n \in \mathbb{N}_0$

(a)* XXX

(b)* $H_{x_+^{-3/2}} * T_{x_+^{-1/2}}$

(c) $T_{\text{f.p.}\frac{1}{x^{n+1}}} * T_{\chi_{(-1,1)}(x)}$

Obyčejné diferenciální rovnice s distribucemi

(1) Na prostoru regulárních distribucí najděte řešení následujících obyčejných diferenciálních rovnic, $x \in \mathbb{R}, \alpha \in \mathbb{R}, n \in \mathbb{N}_0$,

(a)* $T'' - 5T' + 6T' = \delta_0$

(b) $T'' + T' - 6T' = \delta_0$

Fourierova transformace distribucí

(1) Spočtěte jednorozměrnou Fourierovu transformaci ve smyslu distribucí, $x \in \mathbb{R}, \alpha \in \mathbb{R}, n \in \mathbb{N}_0$,

(a)* $\delta(x - \alpha)$

(b)* $e^{i\alpha x}$

(c)* $J_n(x)$

(d)* $\delta^{(n)}(x - \alpha)$

(e)* x^n

(f)* $T_{\frac{1}{x \pm i0}}$

(g)* $T_{\frac{1}{(x \pm i0)^n}}$

(h)* $x_\pm^n$

(i)* $T_{\text{p.v.}\frac{1}{x}}$

(j)* $T_{\text{f.v.}\frac{1}{x^{n+1}}}$

(k)* $x^n \operatorname{sgn} x$

(l)* $H_{x_\pm^\lambda}$

(m)* $H_{|x|^\lambda}$

(n)* $H_{|x|^\lambda \operatorname{sgn} x}$

(o)* $H_{\frac{1}{(x \pm i0)^\lambda}}$

(p) $H_{x_+^{-3/2}}$

(q) $T_{\text{f.p.}x^{-2}}$

(r) T_θ

(2) Spočtěte vícerozměrnou Fourierovu transformaci ve smyslu distribucí, $\vec{x}, \vec{\alpha} \in \mathbb{R}^n, r = \|\vec{x}\|, R > 0, j \in \mathbb{N}$,

(a)* $\delta(\vec{x} - \vec{\alpha})$

(b)* $\nabla \delta(\vec{x})$

(c)* $\Delta \delta(\vec{x})$

(d)* $\Delta^j \delta(\vec{x})$

(e)* r^{2j}

(f) $\delta(r - R), \ n = 3$

(3) Spočtěte konvoluci užitím Fourierovy transformace $x \in \mathbb{R}, \vec{x} \in \mathbb{R}^3, r = \|\vec{x}\|, \quad \alpha > 0$

(a)* $x^2 * e^{-\alpha|x|}$

(b) $H_{x_+^{-3/2}} * T_{x_+^{-1/2}}$

(c) $T_{\text{f.p.}x^{-2}} * T_{x^2}$

(d) $T_\theta * T_{e^{-\alpha r}}$

(e)* $T_{r^2} * T_{e^{-\alpha r}}$

(f) $H_{r^{-4}} * T_{e^{-\alpha r}}$

(4) Pomocí Fourierovy transformace najděte $f \in \mathcal{S}$ splňující následující vztah ($\alpha, \beta > 0, x_0 \in \mathbb{R}, \vec{x}_0 \in \mathbb{R}^3$),

(a)* $f^{(4)}(x) + \alpha^4 f(x) = \delta_0$

(b)* $e^{-\beta|x-x_0|} = \int_{-\infty}^{\infty} f(y)\, e^{-\alpha|x-y|} dy$

(c) $\theta(x) = f(x) + 2\int_{-\infty}^{\infty} \theta(y)\, f(x-y)\ dy$

Hint: Volte $f(x) = e^{-x} g(x)$

(d)* $e^{-\beta\|\vec{x}-\vec{x}_0\|} = \int_{\mathbb{R}^3} f(\vec{y})\, e^{-\alpha\|\vec{x}-\vec{y}\|} d\vec{y}$

(5) Pomocí Fourierovy transformace řešte parciální diferenciální rovnici pro funkci $u = u(\vec{x}, t) \in \mathcal{S}$ více proměnných $\vec{x} \in \mathbb{R}^n$, $\vec{\alpha} \in \mathbb{R}^n$, $\beta > 0$, případně s počátečními podmínkami $u_0, v_0 \in \mathcal{S}$.

(a) $u_{,t} + \vec{\alpha} \cdot \nabla u = 0, \quad u(\vec{x}, 0) = u_0(\vec{x})$

(b) $(\Delta^2 - \beta^2\Delta + \beta^4)u = \delta(\vec{x}), \quad n = 3$

(c) $u_{,tt} - \Delta u = 0, \qquad u(\vec{x}, 0) = u_0(\vec{x}), \quad \dfrac{\partial u}{\partial t}(\vec{x}, 0) = v_0(\vec{x}), \qquad n = 3$ [Vlnová]

Přehled vzorců

Řecká písmena

α A alfa	ϵ ε E epsilon	ι I ióta	ν N ný	ρ ϱ P ró	ϕ φ Φ fí
β B beta	ζ Z zéta	κ K kappa	ξ Ξ ksí	σ ς Σ sigma	χ X chí
γ Γ gama	η H éta	λ Λ lambda	o O omikron	τ T tau	ψ Ψ psí
δ Δ delta	θ ϑ Θ théta	μ M mí	π Π pí	υ Υ ypsilon	ω Ω omega

Základní poznatky

$a^n - b^n = (a-b)(a^{n-1} + a^{n-2}b + \ldots + ab^{n-2} + b^{n-1})$

$z^n = r\angle\alpha \Rightarrow z = \sqrt[n]{r}\angle(\frac{\alpha}{n} + \frac{2\pi k}{n}), k = 0, \ldots, n-1$ [Binomická rce]

$\begin{bmatrix} |z_1 \pm z_2| \leqslant |z_1| + |z_2| \\ |z_1 \pm z_2| \geqslant ||z_1| - |z_2|| \end{bmatrix}$ [Trojúhelníkové nerovnosti v $\mathbb{C}$]

$(1+x)^n \leqslant 1 + nx, x \geqslant -1, n \in \mathbb{N}$ [Bernoulliova nerovnost]

$\binom{n}{k} = \frac{n!}{k!(n-k)!}$ [Binomický koeficient]

$(a+b)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a^k b^{n-k}$ [Binomická věta]

$\sum_{k=1}^n k = \frac{n(n+1)}{2}$ [Suma lineární posloupnosti]

$\sum_{k=1}^n k^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$ [Suma kvadrátů]

$\sum_{n=1}^\infty \frac{1}{n^2} = \frac{\pi^2}{6}, \quad \sum_{n=1}^\infty \frac{1}{n^4} = \frac{\pi^4}{90}$ [$\zeta(2)$ a $\zeta(4)$]

$(2n)!! = 2^n n!, \quad (2n-1)!! = \frac{(2n)!}{2^n n!}$ [Dvojný faktoriál]

$\lim_{n\to\infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = e \approx 2.71828$ [Eulerovo číslo]

$\lim_{n\to\infty} \frac{(2n)!!^2}{(2n-1)!!(2n+1)!!} = \frac{\pi}{2}$ [Wallisova formule]

$n! \approx \sqrt{2\pi n}\, n^n e^{-n}$ [Stirlingova formule]

$H_n = \sum_{k=1}^n \frac{1}{k} = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \ldots + \frac{1}{n}$ [Harmonické číslo]

$H_n^{(m)} = \sum_{k=1}^n \frac{1}{k^m} = 1 + \frac{1}{2^m} + \cdots + \frac{1}{n^m}$

$\gamma = \lim_{n\to\infty} (H_n - \ln n)$ [Euler–Mascheroniho konstanta]

$\Pi_n = \{\{P_1, P_2, \ldots, P_l\} \mid P_1 \sqcup P_2 \sqcup \cdots \sqcup P_l = [n], 1 \leqslant l \leqslant n\}$
[Disjunktní rozklady množiny $[n] = \{1, 2, \ldots, n\}$]

$\chi_A(x) = \begin{cases} 1 & x \in \operatorname{int} A \\ 1/2 & x \in \partial A \\ 0 & x \in \operatorname{ext} A \end{cases}$ [Charakteristická funkce]

$\theta(x) = \chi_{(0,\infty)}(x)$ [Heavisidova funkce]

$\operatorname{sgn} x = \theta(x) - \theta(-x)$ [Znaménková funkce]

$x_+ = \max\{x, 0\}, x_- = \max\{-x, 0\}$ [Kladná a záporná část]

$f(x) * g(x) = \int_{-\infty}^{\infty} f(y)g(x-y)dy$ [Konvoluce]

Hyperbolické a hyperbolometrické funkce

$\sinh x = \frac{e^x - e^{-x}}{2}$

$\cosh x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$

$\operatorname{tgh} x = \frac{\sinh x}{\cosh x}$

$\coth x = \frac{\cosh x}{\sinh x}$

$\operatorname{argsinh} x = \ln(x + \sqrt{1 + x^2})$

$\operatorname{argcosh} x = \ln(x + \sqrt{x^2 - 1})$

$\operatorname{argtgh} x = \frac{1}{2} \ln \frac{1+x}{1-x}$

$\operatorname{argcotgh} x = \frac{1}{2} \ln \frac{x+1}{x-1}$

Duplicitiní, bisektivní a jiné formule

$\sin(2x) = 2 \sin x \cos x$

$\cos(2x) = \cos^2 x - \sin^2 x$

$\sinh(2x) = 2 \sinh x \cosh x$

$\cosh(2x) = \cosh^2 x + \sinh^2 x$

$\operatorname{tg}(2x) = \frac{2 \operatorname{tg} x}{1 - \operatorname{tg}^2 x}$

$\operatorname{tgh}(2x) = \frac{2 \operatorname{tgh} x}{1 + \operatorname{tgh}^2 x}$

$\operatorname{cotg}(2x) = \frac{\operatorname{cotg}^2 x - 1}{2 \operatorname{cotg} x}$

$\operatorname{cotgh}(2x) = \frac{\operatorname{cotg}^2 x + 1}{2 \operatorname{cotgh} x}$

$\cos^2 x + \sin^2 x = 1$

$\sin^2 x = \frac{1 - \cos(2x)}{2}$

$\cos^2 x = \frac{1 + \cos(2x)}{2}$

$\sec^2 x = 1 + \operatorname{tg}^2 x$

$\cosh^2 x - \sinh^2 x = 1$

$\sinh^2 x = \frac{\cosh(2x) - 1}{2}$

$\cosh^2 x = \frac{\cosh(2x) + 1}{2}$

$\operatorname{sech}^2 x = 1 - \operatorname{tgh}^2 x$

Součtové vzorce

$\sin(x \pm y) = \sin x \cos y \pm \cos x \sin y$

$\cos(x \pm y) = \cos x \cos y \mp \sin x \sin y$

$\operatorname{tg}(x \pm y) = \frac{\operatorname{tg} x \pm \operatorname{tg} y}{1 \mp \operatorname{tg} x \operatorname{tg} y}$

$\sinh(x \pm y) = \sinh x \cosh y \pm \cosh x \sinh y$

$\cosh(x \pm y) = \cosh x \cosh y \pm \sinh x \sinh y$

$\operatorname{cotg}(x \pm y) = \frac{\operatorname{cotg} x \operatorname{cotg} y \mp 1}{\operatorname{cotg} y \pm \operatorname{cotg} x}$

$\operatorname{tgh}(x \pm y) = \frac{\operatorname{tgh} x \pm \operatorname{tgh} y}{1 \pm \operatorname{tgh} x \operatorname{tgh} y}$

$\operatorname{cotgh}(x \pm y) = \frac{\operatorname{cotgh} x \operatorname{cotgh} y \pm 1}{\operatorname{cotgh} y \pm \operatorname{cotgh} x}$

Limita a derivace

$\alpha, L \in \mathbb{R}, \beta > 0, f, g : \mathbb{R} \to \mathbb{R}, \qquad \lim_{x\to\alpha} f(x) = L \Leftrightarrow \forall \varepsilon > 0\, \exists \delta > 0\, \forall x \in \mathcal{P}_\delta(\alpha) \Rightarrow f(x) \in \mathcal{U}_\varepsilon(L), \qquad f'(x) = \lim_{h\to 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$

$(\alpha f)' = \alpha f'$

$(f \pm g)' = f' \pm g'$

$(f_{-1})' = 1/f'(f_{-1})$

[Newton]

$(fg)' = f'g + fg'$

$(fg)^{(n)} = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} f^{(k)} g^{(n-k)}$

[Leibniz]

$\left(\frac{f}{g}\right)' = \frac{f'g - fg'}{g^2}$

$\lim_{x\to\alpha} \frac{f(x)}{g(x)} \overset{"0/0"}{=} \lim_{x\to\alpha} \frac{f'(x)}{g'(x)},$

$f(\alpha) = g(\alpha) = 0$ [l'Hospital]

$[f(g)]' = f'(g)g'$

$[f(g)]^{(n)} = \sum_{\pi\in\Pi_n} f^{(|\pi|)}(g) \prod_{P\in\pi} g^{(|P|)}$

[Faà di Bruno]

$\alpha' = 0$

$x' = 1$

$(x^2)' = 2x$

$(1/x)' = -1/x^2$

$(\sqrt{x})' = \frac{1}{2\sqrt{x}}$

$(x^\alpha)' = \alpha x^{\alpha-1}$

$(e^x)' = e^x$

$(\beta^x)' = \beta^x \ln \beta$

$(\ln x)' = \frac{1}{x}$

$(\log_\beta x)' = \frac{1}{x \ln \beta}$

$(\sin x)' = \cos x$

$(\cos x)' = -\sin x$

$(\operatorname{tg} x)' = \frac{1}{\cos^2 x}$

$(\operatorname{cotg} x)' = -\frac{1}{\sin^2 x}$

$(\sinh x)' = \cosh x$

$(\cosh x)' = \sinh x$

$(\operatorname{tgh} x)' = \frac{1}{\cosh^2 x}$

$(\operatorname{cotgh} x)' = -\frac{1}{\sinh^2 x}$

$(\arcsin x)' = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$

$(\arccos x)' = -\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$

$(\operatorname{arctg} x)' = \frac{1}{1+x^2}$

$(\operatorname{arccotg} x)' = -\frac{1}{1+x^2}$

$(\operatorname{argsinh} x)' = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}$

$(\operatorname{argcosh} x)' = \frac{1}{\sqrt{x^2-1}}$

$(\operatorname{argtgh} x)' = \frac{1}{1-x^2}$

$(\operatorname{argcotgh} x)' = \frac{1}{1-x^2}$

Taylorova řada

$f(x) = f(a) + f'(a)(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \cdots + \frac{f^{(n)}(a)}{n!}(x-a)^n + \frac{f^{(n+1)}(c)}{(n+1)!}(x-a)^{n+1}, c \in [a, x]$ [Taylorova věta]

$g(f_{-1}(y)) = g(a) + \sum_{n\geqslant 1} \left(\frac{d}{ds}\right)^{n-1} \left[g'(s)\left(\frac{s-a}{f(s)-f(a)}\right)^n\right]\Big|_{s=a} \frac{(y-f(a))^n}{n!}, \qquad y \to f(a)$ [Lagrangeova inverzní formule]

Maclaurinovy rozvoje

$$e^x = 1 + x + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \frac{x^4}{4!} + \frac{x^5}{5!} + \frac{x^6}{6!} + \dots$$

$$\frac{1}{1-x} = 1 + x + x^2 + x^3 + x^4 + x^5 + x^6 + \dots$$

$$\ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \frac{x^4}{4} + \frac{x^5}{5} - \frac{x^6}{6} + \dots$$

$$(1+x)^\alpha = 1 + \alpha x + \frac{\alpha(\alpha-1)}{2!}x^2 + \frac{\alpha(\alpha-1)(\alpha-2)}{3!}x^3 + \frac{\alpha(\alpha-1)(\alpha-2)(\alpha-3)}{4!}x^4 + \dots \text{ [Newton]}$$

$$\frac{1}{(1-x)^\alpha} = 1 + \alpha x + \frac{\alpha(\alpha+1)}{2!}x^2 + \frac{\alpha(\alpha+1)(\alpha+2)}{3!}x^3 + \frac{\alpha(\alpha+1)(\alpha+2)(\alpha+3)}{4!}x^4 + \dots \text{[Newton}']$$

$$\sin x = x - \frac{x^3}{3!} + \frac{x^5}{5!} - \frac{x^7}{7!} + \frac{x^9}{9!} - \frac{x^{11}}{11!} + \dots$$

$$\cos x = 1 - \frac{x^2}{2!} + \frac{x^4}{4!} - \frac{x^6}{6!} + \frac{x^8}{8!} - \frac{x^{10}}{10!} + \dots$$

$$\operatorname{tg} x = x + \frac{x^3}{3} + \frac{2x^5}{15} + \frac{17x^7}{315} + \frac{62x^9}{2835} + \dots$$

$$\cot x = \frac{1}{x} - \frac{x}{3} - \frac{x^3}{45} - \frac{2x^5}{945} - \frac{x^7}{4725} + \dots$$

$$\sec x = 1 + \frac{x^2}{2} + \frac{5x^4}{24} + \frac{61x^6}{720} + \frac{277x^8}{8064} + \dots$$

$$\csc x = \frac{1}{x} + \frac{x}{6} + \frac{7x^3}{360} + \frac{31x^5}{15120} + \frac{127x^7}{604800} + \dots$$

$$\sinh x = x + \frac{x^3}{3!} + \frac{x^5}{5!} + \frac{x^7}{7!} + \frac{x^9}{9!} + \frac{x^{11}}{11!} + \dots$$

$$\cosh x = 1 + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^4}{4!} + \frac{x^6}{6!} + \frac{x^8}{8!} + \frac{x^{10}}{10!} + \dots$$

$$\operatorname{tgh} x = x - \frac{x^3}{3} + \frac{2x^5}{15} - \frac{17x^7}{315} + \frac{62x^9}{2835} - \dots$$

$$\coth x = \frac{1}{x} + \frac{x}{3} - \frac{x^3}{45} + \frac{2x^5}{945} - \frac{x^7}{4725} + \dots$$

$$\operatorname{sech} x = 1 - \frac{x^2}{2} + \frac{5x^4}{24} - \frac{61x^6}{720} + \frac{277x^8}{8064} - \dots$$

$$\operatorname{csch} x = \frac{1}{x} - \frac{x}{6} + \frac{7x^3}{360} - \frac{31x^5}{15120} + \frac{127x^7}{604800} - \dots$$

Primitivní funkce

$$a, b, C, \alpha \in \mathbb{R}, \beta > 0,\ f, g : \mathbb{R} \to \mathbb{R}, \qquad F'(x) = f(x) \implies \int f(x)\ dx = F(x) + C$$

$$\int \alpha f\ dx = \alpha \int f\ dx$$

$$\int f \pm g\ dx = \int f\ dx \pm \int g\ dx$$

$$\int f(ax+b)\ dx = \tfrac{1}{a}F(ax+b) + C$$

$$\int f'(x)/f(x)\ dx = \ln|F(x)| + C$$

$$\int g'(x)f(g(x))dx = \int f(y)dy,\ y = g(x)$$

$$\int f(x)dx = \int f(g(t))g'(t)dt,\ x = g(t)$$

$$\int fg'\ dx = fg - \int f'g\ dx \quad \text{[Per Partes]}$$

$$\int fg^{(n)} = \sum_{k=0}^{n-1}(-1)^k f^{(k)} g^{(n-1-k)} + (-1)^n \int f^{(n)} g$$

$$\int x^\alpha\ dx = \frac{x^{\alpha+1}}{\alpha+1} + C,\ \alpha \neq -1$$

$$\int \frac{dx}{x} = \ln|x| + C$$

$$\int e^x\ dx = e^x + C$$

$$\int \beta^x\ dx = \beta^x / \ln\beta + C$$

$$\int \sin x\ dx = -\cos x + C$$

$$\int \cos x\ dx = \sin x + C$$

$$\int \sinh x\ dx = \cosh x + C$$

$$\int \cosh x\ dx = \sinh x + C$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} = \arcsin x + C$$

$$\int \frac{dx}{1+x^2} = \operatorname{arctg} x + C$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{1+x^2}} = \operatorname{argsinh} x + C$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{x^2-1}} = \operatorname{argcosh} x + C$$

$$\int \frac{dx}{1-x^2} = \operatorname{argtgh} x + C, |x| < 1$$

$$\int \frac{dx}{1-x^2} = \operatorname{argcotgh} x + C, |x| > 1$$

Definice integrálu, derivace a integrál

$$F'(x) = f(x) \Rightarrow \int_a^b f(x)dx = F(x)\Big|_a^b = F(b^-) - F(a^+) \quad \text{[Newton]}$$

$$\frac{d}{dt}\int_{a(t)}^{b(t)} f(x,t)dx = f(x,t)\frac{dx}{dt}\Bigg|_{a(t)}^{b(t)} + \int_{a(t)}^{b(t)} \frac{\partial}{\partial t} f(x,t)dx \quad \text{[Leibniz]}$$

$$\int_a^b f\ dx = \lim_{\max\limits_{j=1,\dots,n} |x_j - x_{j-1}| \to 0} \sum_{j=1}^n f(\xi_j)(x_j - x_{j-1}) \quad \text{[Riemann]}$$

$$\int_M f_+\ d\mu = \sup_{s=\sum_{j=1}^n a_j \chi_{A_j}} \left\{ \sum_{j=1}^n a_j \mu(A_j \cap M) \right\} \quad \text{[Lebesgue]}$$

Regularizace integrálu

$$\fint_a^b \frac{f(x)}{x-c}\ dx = \lim_{\varepsilon \to 0^+} \left(\int_a^{c-\varepsilon} + \int_{c+\varepsilon}^b \right) \frac{f(x)}{x-c}\ dx \quad \text{[Cauchy PV]}$$

$$\fint_a^b \frac{f(x)}{(x-c)^{n+1}}\ dx = \frac{1}{n!}\left(\frac{d}{dc}\right)^n \fint_a^b \frac{f(x)}{x-c}\ dx \quad \text{[Hadamard]}$$

Substituce pro racionální funkce speciálního argumentu

$$\int \frac{dx}{Q(x)} = \frac{2}{\sqrt{-D}} \operatorname{arctg} \frac{Q'(x)}{\sqrt{-D}}, \quad D < 0, \quad \text{kde} \quad Q(x) = ax^2 + bx + c = a(x-\alpha)(x-\beta), \quad D = b^2 - 4ac \quad \text{[Master formule]}$$

$$\int R(\sin x, \cos x)\ dx = \int R\left(\frac{2t}{1+t^2}, \frac{1-t^2}{1+t^2}\right)\frac{2dt}{1+t^2} \qquad t = \tan\frac{x}{2} \quad \text{[Weierstrassova universální]}$$

$$\int R(\sinh x, \cosh x)\ dx = \int R\left(\frac{2t}{1-t^2}, \frac{1+t^2}{1-t^2}\right)\frac{2dt}{1-t^2} \qquad t = \tanh\frac{x}{2} \quad \text{[Weierstrassova universální}']$$

$$\int R\left(x, \sqrt{Q(x)}\right)\ dx = \begin{cases} \int R\left(\frac{c-t^2}{\pm 2t\sqrt{a}-b}, \frac{\pm c\sqrt{a}-bt}{\pm 2t\sqrt{a}-b}\right)\ dx & \sqrt{Q} = \pm x\sqrt{a} + t \\ \int R\left(\frac{\pm 2t\sqrt{c}-b}{a-t^2}, \frac{\pm a\sqrt{c}-bt}{a-t^2}\right)\ dx & \sqrt{Q} = xt \pm \sqrt{c} \\ \int R\left(\frac{a\beta-\alpha t^2}{a-t^2}, \frac{a(\beta-\alpha)t}{a-t^2}\right)\frac{2at(\beta-\alpha)\ dt}{(a-t^2)^2} & \sqrt{Q} = (x-\alpha)t \end{cases} \quad \text{[Eulerovy]}$$

$$\int R(Q(x))\frac{dx}{\sqrt{Q(x)}} = \int R\left(\frac{b^2-4ac}{4(t^2-a)}\right)\frac{dt}{a-t^2} \qquad t = \frac{d}{dx}\sqrt{Q(x)} \quad \text{[Abelova]}$$

$$\int R\left(x \pm \frac{1}{x}\right)\left(1 \mp \frac{1}{x^2}\right)\ dx = \int R(t)\ dt \qquad t = x \pm \frac{1}{x} \quad \text{[Slobinova]}$$

Speciální určité integrály a řady

$$n \in \mathbb{N}_0, \alpha \in \mathbb{R}, \beta > 0$$

$$\int_0^\infty \sin(\alpha x)e^{-\beta x}\ dx = \frac{\alpha}{\alpha^2+\beta^2}$$

$$\int_0^\infty \cos(\alpha x)e^{-\beta x}\ dx = \frac{\beta}{\alpha^2+\beta^2}$$

$$\int_0^\infty \frac{x^{\beta-1}}{1+x^\alpha}\ dx = \frac{\pi}{\alpha\sin(\pi\frac{\beta}{\alpha})}$$

$$\sum_{n=1}^\infty \frac{1}{\alpha^2-n^2} = \frac{\pi\cot(\alpha\pi)}{2\alpha} - \frac{1}{2\alpha^2} \quad \text{[Mittag-Leffler]}$$

$$\sum_{n=1}^\infty \frac{1}{\alpha^2+n^2} = \frac{\pi\coth(\alpha\pi)}{2\alpha} - \frac{1}{2\alpha^2}$$

$$L_n = \int_0^{\pi/2} \sin^{2n+1} x dx = \frac{(2n)!!}{(2n+1)!!} \quad \text{[Wallis]}$$

$$S_n = \int_0^{\pi/2} \sin^{2n} x\ dx = \frac{(2n-1)!!}{(2n)!!}\frac{\pi}{2}$$

$$G_n = \int_0^\infty x^n e^{-x}\ dx = n!$$

$$D_n = \int_0^{\pi/2} \frac{\sin((2n+1)x)}{\sin x}\ dx = \frac{\pi}{2}$$

$$\int_{-\infty}^\infty e^{-x^2}\ dx = \sqrt{\pi} \quad \text{[Gaussův]}$$

$$\int_{-\infty}^\infty \frac{\sin\alpha x}{x}\ dx = \pi\operatorname{sgn}\alpha \quad \text{[Dirichletův]}$$

$$\left.\begin{aligned} \int_0^\infty \sin x^2\ dx \\ \int_0^\infty \cos x^2\ dx \end{aligned}\right\} = \sqrt{\frac{\pi}{8}} \quad \text{[Fresnelovy]}$$

$$\int_0^{2\pi} \ln(1 - 2\alpha\cos x + \alpha^2)dx = \begin{cases} 0, & |\alpha| < 1 \\ 4\pi\ln|\alpha|, & |\alpha| \geqslant 1 \end{cases} \quad \text{[Diniho]}$$

$$\int_{-\infty}^\infty \frac{\cos(\alpha x)}{1+x^2}\ dx = \pi e^{-|\alpha|} \quad \text{[Laplaceův]}$$

$$\int_0^\infty \frac{x^3}{e^x-1}\ dx = \frac{\pi^4}{15} \quad \text{[Bose–Einsteinův]}$$

$$\int_0^\infty \frac{x^{s-1}}{e^x-1}\ dx = \Gamma(s)\zeta(s)$$

Diferenciální počet více proměnných

$$f(\vec{x}+\vec{h})=f(\vec{x})+df(\vec{x})|_{\vec{h}}+\frac{1}{2}d^2f(\vec{x})|_{\vec{h}}+\frac{1}{3!}d^3f(\vec{x})|_{\vec{h}}+\frac{1}{4!}d^4f(\vec{x})|_{\vec{h}}+\ldots+\frac{1}{n!}d^nf(\vec{x})|_{\vec{h}}+\frac{1}{(n+1)!}d^{n+1}f(\vec{x}+\theta\vec{h})|_{\vec{h}}\quad \text{[Taylorův rozvoj]}$$

Polární, cylindrická a sférická substituce a jejich Jakobiány

[Polární]

$$\begin{bmatrix} x=\rho\cos\varphi \\ y=\rho\sin\varphi \end{bmatrix} \quad \rho=\sqrt{x^2+y^2}, \quad J=\rho$$

[Cylindrická]

$$\begin{bmatrix} x=\rho\cos\varphi \\ y=\rho\sin\varphi \\ z=z \end{bmatrix} \quad \rho=\sqrt{x^2+y^2}, \quad J=\rho$$

[Sférická]

$$\begin{bmatrix} x=r\sin\theta\cos\varphi \\ y=r\sin\theta\sin\varphi \\ z=r\cos\theta \end{bmatrix} \quad r=\sqrt{x^2+y^2+z^2}, \quad J=r^2\sin\theta$$

Rovinné křivky

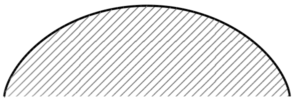

$x(t)=a(t-\sin t)$, $y(t)=a(1-\cos t)$

[Cykloida]

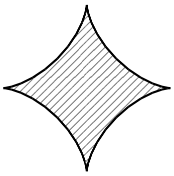

$x^{2/3}+y^{2/3}=a^{2/3}$

[Asteroida]

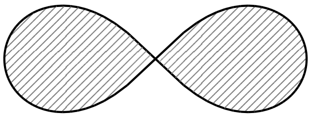

$(x^2+y^2)^2=2a^2(x^2-y^2)$

[Lemniskáta Bernoulliho]

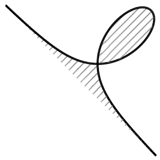

$x^3+y^3=3axy$

[Descartův list]

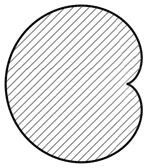

$\rho=2a(1-\cos\varphi)$

[Kardioida]

Kvadriky a jiné prostorové plochy

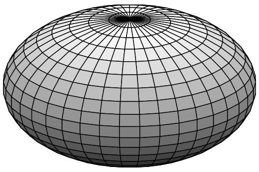

$\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}+\frac{z^2}{c^2}=1$

[Elipsoid, sféra]

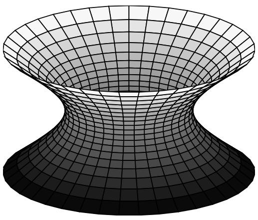

$\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}-\frac{z^2}{c^2}=-1$

[Hyperboloid jednodílný]

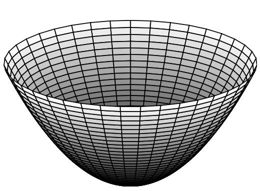

$\frac{z}{c}=\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}$

[Paraboloid eliptický]

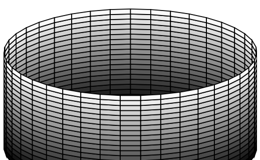

$\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$

[Válec eliptický]

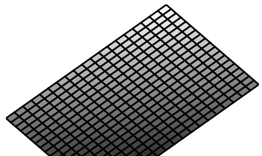

$ax+by+cz=d$

[Rovina]

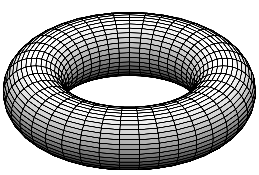

$z^2+(\sqrt{x^2+y^2}-a)^2=b^2$

[Torus]

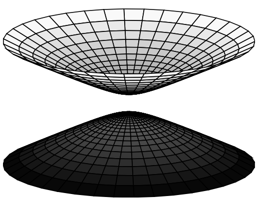

$\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}-\frac{z^2}{c^2}=1$

[Hyperboloid dvoudílný]

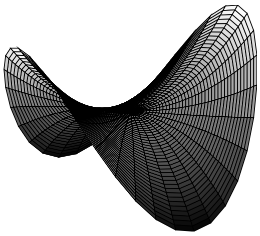

$\frac{z}{c}=\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}$

[Paraboloid hyperbolický]

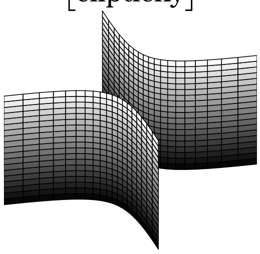

$\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$

[Válcová plocha hyperbolická]

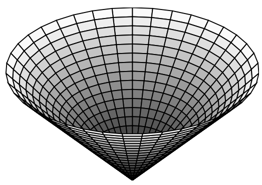

$\frac{z}{c}=\sqrt{\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}}$

[Kužel]

Obecná parametrizace křivek a ploch, transformace diferenciálů

Objem a jeho parametrizace:

$V\colon \vec{r}=\vec{r}(u,v,w),\quad (u,v,w)\in M\subset\mathbb{R}^3$

$dV=dx\,dy\,dz$ [Element objemu]

$dV=|(\vec{r}_{,u}\times\vec{r}_{,v})\cdot\vec{r}_{,w}|\,du\,dv\,dw$

$dV=|\det(\vec{r}_{,u},\vec{r}_{,v},\vec{r}_{,w})|\,du\,dv\,dw$

$\quad=\rho\,d\rho\,d\varphi\,dz$

$\quad=r^2\sin\theta\,dr\,d\theta\,d\varphi$

$\vec{r}=x\hat{x}+y\hat{y}+z\hat{z}$ [Poziční vektor]

Křivka a její parametrizace:

$C\colon \vec{r}=\vec{r}(t),\quad t\in(a,b)\subset\mathbb{R}$

$d\vec{r}=\hat{x}dx+\hat{y}dy+\hat{z}dz$ [Elem. pozic.]

$d\vec{r}=\hat{\tau}\,ds=\vec{r}_{,t}\,dt$

$ds=\|d\vec{r}\|=\|\vec{r}_{,t}\|\,dt$ [Elem. dráhy]

$ds^2=dx^2+dy^2+dz^2$

$\quad=d\rho^2+\rho^2d\varphi^2+dz^2$

$\quad=dr^2+r^2d\theta^2+r^2\sin^2\theta\,d\varphi^2$

$\hat{\tau}=\vec{r}_{,t}/\|\vec{r}_{,t}\|$

[Jednot. tečný vektor ke křivce]

Plocha a její parametrizace:

$S\colon \vec{r}=\vec{r}(u,v),\quad (u,v)\in A\subset\mathbb{R}^2$

$d\vec{S}=\hat{x}dydz+\hat{y}dzdx+\hat{z}dxdy$ [El. plochy]

$d\vec{S}=\hat{n}\,dS=\vec{r}_{,u}\times\vec{r}_{,v}\,du\,dv$

$dS=\|d\vec{S}\|=\|\vec{r}_{,u}\times\vec{r}_{,v}\|\,du\,dv$

$\quad=\sqrt{\|\vec{r}_{,u}\|^2\|\vec{r}_{,v}\|^2-(\vec{r}_{,u}\cdot\vec{r}_{,v})^2}\,du\,dv$

$\quad=\sqrt{1+z_{,x}^2+z_{,y}^2}\,dx\,dy$ [Spec. para.]

$\hat{n}=\pm\frac{\vec{r}_{,u}\times\vec{r}_{,v}}{\|\vec{r}_{,u}\times\vec{r}_{,v}\|}=\pm\frac{z_{,x}\hat{x}+z_{,y}\hat{y}-\hat{z}}{\sqrt{1+z_{,x}^2+z_{,y}^2}}$

[Jednot. normálový vek. k ploše]

Trojný, křivkový a plošný integrál v prostoru

$\vec{r} = x\hat{x} + y\hat{y} + z\hat{z}$ [Poziční vektor] $\phi(\vec{r}) = \phi(x, y, z)$ [Skalární pole] $\vec{f}(\vec{r}) = P\hat{x} + Q\hat{y} + R\hat{z}$ [Vektorové pole]

Klasický zápis:	Parametrizace na obyč. integrál:	Název integrálu:
$\int_C \phi(x, y, z)\ ds$	$\left[\int_C \phi(\vec{r})\ ds = \int_a^b \phi(\vec{r}(t))\,\lVert\vec{r}(t)\rVert\ dt\right]$	[Křivkový integrál I. druhu]
$\int_C P\ dx + Q\ dy + R\ dz$	$\left[\int_C \vec{f}(\vec{r}) \cdot d\vec{r} = \int_a^b \vec{f}(\vec{r}(t)) \cdot \vec{r}(t)\ dt\right]$	[Křivkový integrál II. druhu]
$\iint_S \phi(x, y, z)\ dS$	$\left[\iint_S \phi(\vec{r})\ dS = \iint_A \phi(\vec{r}(u, v))\,\lVert\vec{r}_{,u} \times \vec{r}_{,v}\rVert\ dudv\right]$	[Plošný integrál I. druhu]
$\iint_S P\ dydz + Q\ dzdx + R\ dxdy$	$\left[\iint_S \vec{f}(\vec{r}) \cdot\ d\vec{S} = \iint_A \vec{f}(\vec{r}(u, v)) \cdot (\vec{r}_{,u} \times \vec{r}_{,v})\ dudv\right]$	[Plošný integrál II. druhu]
$\iiint_V \phi(x, y, z)\ dxdydz$	$\left[\iiint_V \phi(\vec{r})\ dV = \iiint_M \phi(\vec{r}(u, v, w))\,\lvert\det(\vec{r}_{,u}, \vec{r}_{,v}, \vec{r}_{,w})\rvert\ dudvdw\right]$	[Trojný integrál]

Integrální věty v rovině a prostoru

$\oint_{\partial A} Pdx + Qdy = \iint_A \left(\frac{\partial Q}{\partial x} - \frac{\partial P}{\partial y}\right) dxdy, \quad A \subset \mathbb{R}^2$ [Greenova]

$\int_A^B \frac{\partial \phi}{\partial x}dx + \frac{\partial \phi}{\partial y}dy + \frac{\partial \phi}{\partial z}dz = \phi(B) - \phi(A)$ $\left[\int_A^B \nabla\phi \cdot d\vec{r} = \phi(B) - \phi(A)\right]$ [Nezávislost na integrační cestě, potenciál]

$\oint_{\partial S} Pdx + Qdy + Rdz = \iint_S \left(\frac{\partial R}{\partial y} - \frac{\partial Q}{\partial z}\right)dydz + \left(\frac{\partial P}{\partial z} - \frac{\partial R}{\partial x}\right)dzdx + \left(\frac{\partial Q}{\partial x} - \frac{\partial P}{\partial y}\right)dxdy$ $\left[\oint_{\partial S} \vec{f} \cdot d\vec{r} = \iint_S (\nabla \times \vec{f}) \cdot d\vec{S}\right]$ [Stokesova]

$\oiint_{\partial V}^{+} Pdydz + Qdzdx + Rdxdy = \iiint_V \left(\frac{\partial P}{\partial x} + \frac{\partial Q}{\partial y} + \frac{\partial R}{\partial z}\right) dxdydz$ $\left[\oiint_{\partial V}^{+} \vec{f} \cdot d\vec{S} = \iiint_V \nabla \cdot \vec{f}\ dV\right]$ [Gauss–Ostrogradského]

Vektorový a tenzorový počet v prostoru

$\mathbf{x} = (x_i)_{i=1,2,3} = (x, y, z)$ [Kartézské souřadnice]
$\phi = \phi(x, y, z)$ [Skalár, skalární pole]
$\hat{x}, \hat{y}, \hat{z}$ [Jednot. pole ve směru x, y, z, pravotoč. repér]
$\vec{a} = \sum_i a_i\hat{x}_i = a_x\hat{x} + a_y\hat{y} + a_z\hat{z}$ [Vektor, vektorové pole]
$\lVert\vec{a}\rVert = \sqrt{a_x^2 + a_y^2 + a_z^2}$ [Velikost vektoru]
$\hat{a} = \vec{a}/\lVert\vec{a}\rVert$ [Normovaný, jednotkový vektor]
$\vec{r} = x\hat{x} + y\hat{y} + z\hat{z}$ [Poziční vektor]

$\vec{a} \cdot \vec{b} = \lVert\vec{a}\rVert\lVert\vec{b}\rVert \cos\gamma \Rightarrow \vec{a} \cdot \vec{a} = \lVert\vec{a}\rVert^2$ [Skalární součin]
$\vec{a} \cdot \vec{b} = a_x b_x + a_y b_y + a_z b_z$
$\hat{x}_i \cdot \hat{x}_j = \delta_{ij}$ [Ortogonalita, Kroneckerovo delta δ_{ij}]

$\left.\begin{array}{l} \vec{a} \times \vec{b} \perp \operatorname{span}(\vec{a}, \vec{b}) \\ \lVert\vec{a} \times \vec{b}\rVert = \lVert\vec{a}\rVert\lVert\vec{b}\rVert \sin\gamma \\ \{\vec{a}, \vec{b}, \vec{a} \times \vec{b}\}\ \text{pravotoč. báze} \end{array}\right\}$ [Vektorový součin]

$\vec{a} \times \vec{b} = (a_y b_z - a_z b_y)\hat{x} + (a_z b_x - a_x b_z)\hat{y} + (a_x b_y - a_y b_x)\hat{z}$
$\hat{x}_i \times \hat{x}_j = \varepsilon_{ijk}\hat{x}_k$ [Pravotočivost, Levi-Civitův symbol ε_{ijk}]
$\sum_k \varepsilon_{ijk}\varepsilon_{rsk} = \delta_{ir}\delta_{js} - \delta_{is}\delta_{jr}$
$\vec{a} \times \vec{b} = -\vec{b} \times \vec{a} \Rightarrow \vec{a} \times \vec{a} = 0$ [Antisymetrie]
$\vec{a} \cdot (\vec{b} \times \vec{c}) = \vec{b} \cdot (\vec{c} \times \vec{a}) = \vec{c} \cdot (\vec{a} \times \vec{b})$ [Cyklická symetrie]
$\lVert\vec{a} \times \vec{b}\rVert = \sqrt{\lVert\vec{a}\rVert^2\lVert\vec{b}\rVert^2 - (\vec{a} \cdot \vec{b})^2}$ [Lagrangeova ident.]
$\vec{a} \times (\vec{b} \times \vec{c}) = \vec{b}(\vec{a} \cdot \vec{c}) - \vec{c}(\vec{a} \cdot \vec{b})$ [BAC−CAB identita]
$(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot (\vec{c} \times \vec{d}) = (\vec{a} \cdot \vec{c})(\vec{b} \cdot \vec{d}) - (\vec{a} \cdot \vec{d})(\vec{b} \cdot \vec{c})$

$I = \hat{x}\hat{x} + \hat{y}\hat{y} + \hat{z}\hat{z}$ [Identický tenzor]

$\sigma = \sum_{ij} \sigma_{ij}\hat{x}_i\hat{x}_j$ [Obecný tenzor 2. řádu, tenz. pole]
$\sigma^\top = \sum_{ij} \sigma_{ij}\hat{x}_j\hat{x}_i, \quad (\vec{a}\vec{b})^\top = \vec{b}\vec{a}$ [Transpozice]
$T = \sum_{i_1 \ldots i_n} T_{i_1 \ldots i_n}\hat{x}_{i_1} \cdots \hat{x}_{i_n}$ [Obecný tenzor n-tého řádu]
$\operatorname{Tr} T = \sum_{i_1 \ldots i_n} T_{i_1 \ldots i_n}(\hat{x}_{i_1} \cdot \hat{x}_{i_2})\hat{x}_{i_3} \cdots \hat{x}_{i_n}$ [Stopa tenzoru]
$\operatorname{Cr} T = \sum_{i_1 \ldots i_n} T_{i_1 \ldots i_n}(\hat{x}_{i_1} \times \hat{x}_{i_2})\hat{x}_{i_3} \cdots \hat{x}_{i_n}$ [Křížová stopa]
$\sigma \mathbin{:} T = \sum_{ij i_1 \ldots i_n} \sigma_{ij} T_{i_1 \ldots i_n}(\hat{x}_i \cdot \hat{x}_{i_2})(\hat{x}_j \cdot \hat{x}_{i_1})\hat{x}_{i_3} \cdots \hat{x}_{i_n}$

$\partial_{x_i} = \partial_i = {}_{,i}$ [Parciální derivace dle x_i]
$d = dx\,\partial_x + dy\,\partial_y + dz\,\partial_z$ [Diferenciál, p.d. dle param.]
$\nabla = \sum_i \hat{x}_i\partial_i = \hat{x}\partial_x + \hat{y}\partial_y + \hat{z}\partial_z$ [Gradient]
$d\phi = \phi_{,x}dx + \phi_{,y}dy + \phi_{,z}dz$ [Diferenciál skal. pole]
$\nabla\phi = \sum_i \phi_{,i}\hat{x}_i = \phi_{,x}\hat{x} + \phi_{,y}\hat{y} + \phi_{,z}\hat{z}$ [Grad. skal. pole]
$dT = \sum_{i_1 \ldots i_n} (dT_{i_1 \ldots i_n})\hat{x}_{i_1} \cdots \hat{x}_{i_n}$ [Diferenciál tenzoru]
$\nabla T = \sum_{i_1 \ldots i_n} (\nabla T_{i_1 \ldots i_n})\hat{x}_{i_1} \cdots \hat{x}_{i_n}$ [Gradient tenzoru]
$dT = d\vec{r} \cdot \nabla T$
$\nabla\cdot = \operatorname{Tr} \nabla$ [Divergence]
$\nabla\times = \operatorname{Cr} \nabla$ [Rotace]
$\Delta = \operatorname{Tr} \nabla^2 = \nabla \cdot \nabla = \partial_x^2 + \partial_y^2 + \partial_z^2$ [Laplacián]

$\vec{a} \cdot \nabla T = \lim_{t \to 0} \frac{1}{t}\left(T(\vec{r} + t\vec{a}) - T(\vec{r})\right)$ [Zavedení gradientu]
$T(\vec{r} + \vec{h}) = T + \vec{h} \cdot \nabla T + \frac{1}{2}\vec{h}\vec{h} \mathbin{:} \nabla^2 T + \ldots$ [Tayl. rozvoj tenzoru]
$\nabla_{\vec{u}} T = \vec{u}/\lVert\vec{u}\rVert \cdot \nabla T$ [Derivace ve směru]
$\nabla\phi \perp \phi = C$ [Kolmost gradientu a izoploch skal. pole]

$\nabla\times(\nabla\times T) = \nabla\nabla\cdot T - \Delta T$ [rot rot = grad div − laplace]
$\nabla\times\nabla T = 0$ [rot grad = 0]
$\nabla\times(\vec{u}\times\vec{v}) = \vec{u}\nabla\cdot\vec{v} - \vec{v}\nabla\cdot\vec{u} - \vec{u}\cdot\nabla\vec{v} + \vec{v}\cdot\nabla\vec{u}$
$\nabla(\phi T) = (\nabla\phi)T + \phi\nabla T$ [Pravidlo součinu]
$\nabla\cdot(\phi T) = (\nabla\phi)\cdot T + \phi\nabla\cdot T$ [Stopa předchozí formule]
$\nabla\cdot(\vec{u}T) = (\nabla\cdot\vec{u})T + \vec{u}\nabla\cdot T$ [Vektorizace předchozí f.]
$\Delta(\phi T) = (\Delta\phi)T + 2(\nabla\phi)\cdot\nabla T + \phi\Delta T$
$\nabla f(\phi) = f'(\phi)\nabla\phi$ [Řetízkové pravidlo fce skal. pole]
$\Delta f(r) = \frac{1}{r}(rf)'' = \frac{1}{r^2}(r^2 f')'$ [Laplacián radiálních polí]
$\Delta(\vec{r}\times\nabla)T = (\vec{r}\times\nabla)\Delta T$
$\Delta(r^n) = n(n+1)r^{n-2}$
$\nabla\vec{r} = I$
$\nabla\times\vec{u} = 0 \Rightarrow \vec{u} = \nabla\phi$ [Potenciálové vek. pole]
$\nabla\cdot\vec{u} = 0 \Rightarrow \vec{u} = \nabla\times\vec{A}$ [Solenoidální vek. pole]

$d\vec{r} = \hat{x}dx + \hat{y}dy + \hat{z}dz$ [Dráhový element]
$ds^2 = \|d\vec{r}\|^2 = dx^2 + dy^2 + dz^2$ [Délkový element]
$d\vec{S} = \hat{n}dS = \hat{x}dydz + \hat{y}dzdx + \hat{z}dxdy$ [Ori. plošný el.]
$dS^2 = \|d\vec{S}\|^2 = dy^2dz^2 + dz^2dx^2 + dx^2dy^2$ [Plošný el.]
$dV = dxdydz$ [Objemový element]

$\int_M T dM = \sum_{i_1\dots i_n} (\int_M T_{i_1\dots i_n} dM)\,\hat{x}_{i_1}\cdots\hat{x}_{i_n}$ [Integrál tenzoru]
$\int_A^B d\vec{r}\cdot\nabla T = T(B) - T(A)$ [Nezáv. na cestě, potenciál]
$\oiint_{\partial V} d\vec{S}\,T = \iiint_V dV\,\nabla T$ [Gauss–Ostrogradského věta]
$\oint_{\partial S} d\vec{r}\,T = \iint_S d\vec{S}\times\nabla T$ [Stokesova věta]
$\frac{d}{dt}\int_{M(t)} T dM = \int_{M(t)} T_{,t} + \nabla\cdot(\vec{v}T) dM$ [Reynoldsův teorém]

Ortogonální křivočaré souřadnice, základní souřadná pole v prostoru

$\mathbf{x} = (x_i)_{i=1,2,3} = (x, y, z)$ [Kartézské souřadnice]
$\vec{r} = x\hat{x} + y\hat{y} + z\hat{z}$ [Poziční vektor]
$\vec{\rho} = x\hat{x} + y\hat{y}$ [Axiální vektor]
$r = \|\vec{r}\| = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$ [Radiální vzdálenost]
$\rho = \|\vec{\rho}\| = \sqrt{x^2 + y^2}$ [Axiální vzdálenost]
$\varphi = \operatorname{arctg}(x, y)$ [Azimut]
$\theta = \operatorname{arctg}(z, \rho)$ [Polární úhel]

$\mathbf{q} = (q_\alpha)_{\alpha=1,2,3} = (q_1, q_2, q_3)$ [Obec. ortog. souřadnice]
$\mathbf{x}(\mathbf{q}) = (x_i(q_1, q_2, q_3))_{i=1,2,3}$ [Transformační relace]
$J = \det \mathbf{x}_{,\mathbf{q}} = \det(x_{i,\alpha})_{i\alpha}$ [Jakobián]

$dV = J\, dq_1 dq_2 dq_3$ [Objemový element]

$\hat{x}_i$ [Jednotkové pole ve směru růstu x_i]
$\hat{q}_\alpha$ [Jednotkové pole ve směru růstu q_α]
$(\hat{q}_1, \hat{q}_2, \hat{q}_3)$ [Pravotočivý repér, triáda]
$\hat{q}_\alpha\cdot\hat{q}_\beta = \delta_{\alpha\beta}$ [Ortogonalita]
$\hat{q}_\alpha\times\hat{q}_\beta = \varepsilon_{\alpha\beta\gamma}\hat{q}_\gamma$ [Pravotočivost]

$(\rho, \varphi, z), (\hat{\rho}, \hat{\varphi}, \hat{z})$ [Cylindrické souřadnice, repér]
$(r, \theta, \varphi), (\hat{r}, \hat{\theta}, \hat{\varphi})$ [Sférické souřadnice, repér]
$d\Omega = \sin\theta d\theta d\varphi$ [Element povrchu jednotkové koule]

	Kartézský			*Cylindrický*		*Sférický*	
$x_i(q)$				$x = \rho\cos\varphi$	$y = \rho\sin\varphi$	$\rho = r\sin\theta$	$z = r\cos\theta$
$\vec{r}$	$x\hat{x} + y\hat{y} + z\hat{z}$			$\rho\hat{\rho} + z\hat{z}$		$r\hat{r}$	
$d\vec{r}$	$\hat{x}dx + \hat{y}dy + \hat{z}dz$			$\hat{\rho}d\rho + \rho\hat{\varphi}d\varphi + \hat{z}dz$		$\hat{r}dr + r\hat{\theta}d\theta + r\sin\theta\hat{r}d\varphi$	
ds^2	$dx^2 + dy^2 + dz^2$			$d\rho^2 + \rho^2 d\varphi^2 + dz^2$		$dr^2 + r^2d\theta^2 + r^2\sin^2\theta d\varphi^2$	
dV	$dxdydz$			$\rho\, d\rho d\varphi dz$		$r^2\sin\theta\, drd\theta d\varphi$	
∇	$\hat{x}\partial_x + \hat{y}\partial_y + \hat{z}\partial_z$			$\hat{\rho}\partial_\rho + \frac{1}{\rho}\hat{\varphi}\partial_\varphi + \hat{z}\partial_z$		$\hat{r}\partial_r + \frac{1}{r}\hat{\theta}\partial_\theta + \frac{1}{r\sin\theta}\hat{r}\partial_\varphi$	
ϕ	x	y	z	ρ	φ	r	θ
∇	0	0	0	$\hat{\rho}$	$\frac{1}{\rho}\hat{\varphi}$	$\hat{r}$	$\frac{1}{r}\hat{\theta}$
Δ	0	0	0	$\frac{1}{\rho}$	0	$\frac{2}{r}$	$\frac{1}{r^2}\operatorname{cotg}\theta$
$\hat{q}$	$\hat{x}$	$\hat{y}$	$\hat{z}$	$\hat{\rho}$	$\hat{\varphi}$	$\hat{r}$	$\hat{\theta}$
d	0	0	0	$\hat{\varphi}d\varphi$	$-\hat{\rho}d\varphi$	$\hat{\theta}d\theta + \sin\theta\hat{\varphi}d\varphi$	$-\hat{r}d\theta + \cos\theta\hat{\varphi}d\varphi$
∇	0	0	0	$\frac{1}{\rho}\hat{\varphi}\hat{\varphi}$	$-\frac{1}{\rho}\hat{\varphi}\hat{\rho}$	$\frac{1}{r}(\hat{\theta}\hat{\theta} + \hat{\varphi}\hat{\varphi})$	$\frac{1}{r}(-\hat{\theta}\hat{r} + \operatorname{cotg}\theta\,\hat{\varphi}\hat{\varphi})$
$\nabla\cdot$	0	0	0	$\frac{1}{\rho}$	0	$\frac{2}{r}$	$\frac{1}{r}\cot\theta$
$\nabla\times$	0	0	0	0	$\frac{1}{\rho}\hat{z}$	0	$\frac{1}{r}\hat{\varphi}$
Δ	0	0	0	$-\frac{1}{\rho^2}\hat{\rho}$	$-\frac{1}{\rho^2}\hat{\varphi}$	$-\frac{2}{r^2}\hat{r}$	$-\frac{1}{r^2}(2\operatorname{cotg}\theta\hat{r} + \csc^2\theta\hat{\theta})$

Integrace ve vícedimensionálním prostoru

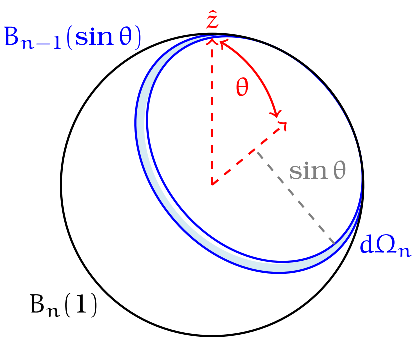

$B_n(r) = \{\vec{x}\in\mathbb{R}^n \mid \|\vec{x}\| \leqslant r\}$ [n-koule o poloměru r]
$d\Omega_n$ [Element povrchu jednotkové n-koule]
$\omega_n = \int_{\partial B_n(1)} d\Omega_n = \frac{2\pi^{n/2}}{\Gamma(n/2)}$ [Povrch jednotkové n-koule]
$S_n(r) = \omega_n r^{n-1}$ [Povrch n-koule o poloměru r]
$V_n(r) = \frac{\omega_n}{n} r^n$ [Objem n-koule o poloměru r]
$d\vec{x} = dr\, dS_n = r^{n-1} dr\, d\Omega_n$ [Obecný objemový element]
$d\vec{x} = \omega_n r^{n-1}\, dr$ [Radiální symetrie]
$d\vec{x} = \omega_{n-1} r^{n-1} \sin^{n-2}\theta\, dr\, d\theta$ [Axiální symetrie]

Rozšíření funkcí do komplexního oboru

$$z = x + iy = r(\cos\varphi + i\sin\varphi) \in \mathbb{C},\quad i = \sqrt{-1},\quad \alpha \in \mathbb{C},\quad x, y \in \mathbb{R},\quad r > 0,\ \varphi \in \begin{cases} [0, 2\pi) & \text{[Hlavní větev]} \\ (-\pi, \pi] & \text{[Vedlejší větev]} \end{cases}$$

$\operatorname{Re} z = x$ $\quad |z| = r$ $\quad e^z = e^x(\cos y + i\sin y)$ $\quad \sqrt{z} = \sqrt{r}e^{i\varphi/2}$ $\quad \sin z = \frac{e^{iz} - e^{-iz}}{2i}$ $\quad \sinh z = \frac{e^z - e^{-z}}{2}$

$\operatorname{Im} z = y$ $\quad \arg z = \varphi$ $\quad \ln z = \ln r + i\varphi$ $\quad z^\alpha = r^\alpha e^{i\varphi\alpha}$ $\quad \cos z = \frac{e^{iz} + e^{-iz}}{2}$ $\quad \cosh z = \frac{e^z + e^{-z}}{2}$

$\sin(iz) = i\sinh z$ $\quad \cos(iz) = i\cosh z$ $\quad \sinh(iz) = i\sin z$ $\quad \cosh(iz) = i\cos z$ [Osbornova pravidla]

Komplexní analýza

$$f : \mathbb{C} \to \mathbb{C},\quad f(z) = w,\quad z = x + iy = re^{i\varphi}\quad w = u + iv = \eta e^{i\psi},\qquad f'(z) = \lim_{|h|\to 0} \frac{f(z+h) - f(z)}{h},\qquad F'(z) = f(z)$$

$\begin{bmatrix} u_{,x} & = & v_{,y} \\ u_{,y} & = & -v_{,x} \end{bmatrix}$ $\quad \begin{bmatrix} ru_{,r} & = & v_{,\varphi} \\ u_{,\varphi} & = & -rv_{,r} \end{bmatrix}$ $\quad \begin{bmatrix} \eta_{,x} & = & \eta\psi_{,y} \\ \eta_{,y} & = & -\eta\psi_{,x} \end{bmatrix}$ $\quad \begin{bmatrix} r\eta_{,r} & = & \eta\psi_{,\varphi} \\ \eta_{,\varphi} & = & -r\eta\psi_{,r} \end{bmatrix}$ [Cauchy–Riemannovy podmínky]

$\exists f'(z)$ na $\mathcal{U}_\varepsilon(z), \forall z \in M$ [Holomorfie f na $M \subset \mathbb{C}$]

$C : z = z(t), t \in (a, b)$ [Kontur, komplexní křivka]

$\int_C f(z)\ dz = \int_a^b f(z(t))z'(t)dt$ [Komplexní integrál]

$|\int_C f(z)\ dz| \leqslant \underbrace{\int_C |f(z)||dz|}_{\text{Jordanův}} \leqslant \underbrace{\sup_{z\in C} f(z)}_{M} \underbrace{\int_C |dz|}_{L}$ [Odhady]

f holomorf. na $C \Rightarrow \int_C f(z)\, dz = F(z(t))\big|_a^b$ [Primitivní fce]

f hol. na $\operatorname{Int} C \Rightarrow \oint_C f(z)\, dz = 0$ [Cauchyho věta]

$B_{u,v}(\sigma) = \{z \in \mathbb{C} \mid u < |z - \sigma| < v\}$ [Mezikruží]

f hol. na $B_{u,v}(\sigma) \Rightarrow f(z) = \sum_{l\in\mathbb{Z}} a_l(z - \sigma)^l$ [Laurentova řada]

$a_l = \frac{1}{2\pi i}\oint_{|z|=r} \frac{f(z)dz}{(z-\sigma)^{l+1}}, r \in (u, v)$ [Koeficienty L.Ř.]

$$u = 0 \Rightarrow \begin{cases} a_l = 0, l < 0, & \text{[}\sigma\text{ odstranitelná singularita]} \\ a_l = 0, l < n, & \text{[}\sigma\text{ pól } n\text{-tého řádu]} \\ \text{jinak}, & \text{[}\sigma\text{ esenciální singularita]} \end{cases}$$

$\operatorname{Res}_\sigma f(z) = a_{-1}, \operatorname{Res}_\infty f(z) = -a_{-1}$ [Residuum]

$\operatorname{Res}_\sigma f(z) = \lim_{z\to\sigma} \frac{1}{(n-1)!}[(z - \sigma)^n f(z)]^{(n)}$ [Residuum n-pólu]

f hol. na $M/S, S = \{\sigma_1, \dots, \sigma_n\}$ [Meromorfie f na $M \subset \mathbb{C}$]

f mer. na $\begin{Bmatrix} \operatorname{Int} C \\ \operatorname{Ext} C \end{Bmatrix} \Rightarrow \oint_C f dz = \begin{Bmatrix} 2\pi i \sum_{\sigma\in \operatorname{Int} C} \operatorname{Res}_\sigma f \\ -2\pi i \sum_{\sigma\in \operatorname{Ext} C \cup \infty} \operatorname{Res}_\sigma f \end{Bmatrix}$ [Residuová v.]

Chybová a komplementární chybová funkce

$\operatorname{erf}(x) = \frac{2}{\sqrt{\pi}}\int_0^x e^{-y^2}\ dy$ [Definice chybov. funkce]

$\operatorname{erfc}(x) = 1 - \operatorname{erf}(x)$ [Definice kompl. chybov. funkce]

Gama funkce

$\Gamma(z) = \int_0^\infty t^{z-1}e^{-t}\ dt, \qquad \operatorname{Re} z > 0$ [Definice]

$\Gamma(z) = \lim_{n\to\infty} \frac{n!n^z}{z(z+1)\cdots(z+n)}$ [Gaussova limita]

$\Gamma(z) = \frac{1}{z}\prod_{n=1}^{\infty} \frac{(1+1/n)^z}{1+z/n}$ [Eulerův součin]

$\Gamma(z) = \frac{e^{-\gamma z}}{z}\prod_{n=1}^{\infty} \frac{e^{z/n}}{1+z/n}$ [Weierstrassův součin]

$\Gamma(z+1) = z\Gamma(z), \qquad z \in \mathbb{C} \setminus \mathbb{Z}_{\leqslant 0}$ [Rekurence]

$\Gamma(n) = (n-1)!, \Gamma(\frac{1}{2}) = \sqrt{\pi},\ n \in \mathbb{N}$ [Speciální hodnoty]

$\Gamma(n + \frac{1}{2}) = \frac{(2n)!}{4^n n!}\sqrt{\pi},\ \Gamma(-n + \frac{1}{2}) = (-1)^n \frac{4^n n!}{(2n)!}\sqrt{\pi},\ n \in \mathbb{N}$

$\Gamma(z)\Gamma(1-z) = \frac{z}{\sin\pi z}, \qquad z \in \mathbb{C} \setminus \mathbb{Z}$ [Reflekční formule]

$\Gamma(2z) = \frac{2^{2z-1}}{\sqrt{\pi}}\Gamma(z)\Gamma(z + \frac{1}{2})$ [Duplikační formule]

$\prod_{k=0}^{n-1}\Gamma(z + \frac{k}{n}) = n^{\frac{1}{2} - nz}(2\pi)^{\frac{n-1}{2}}\Gamma(nz)$ [Multiplikační formule]

$\lim_{z\to -n}(z+n)\Gamma(z) = (-1)^n/n!, \quad n \in \mathbb{N}_0$ [Póly]

$\Gamma(z) \approx \sqrt{\frac{2\pi}{z}}z^z e^{-z},\ |z| \gg 1$ [Asymptotika v nekonečnu]

$\Gamma(z) = \frac{1}{z}\exp\left(-\gamma z + \sum_{k=2}^{\infty} \frac{(-1)^k}{k}\zeta(k)z^k\right)$ [Rozvoj v počátku]

Beta funkce

$B(x, y) = \int_0^1 t^{x-1}(1-t)^{1-y}\ dt$ [Definice]

$B(x, y) = \frac{\Gamma(x)\Gamma(y)}{\Gamma(x+y)}$ [Vyjádření v Gama funkcích]

$\int_0^{\pi/2} \sin^\alpha\theta\cos^\beta\theta\ d\theta = \frac{1}{2}B(\frac{\alpha+1}{2}, \frac{\beta+1}{2})$ [Goniom. integrál]

$B(x, y) = \int_0^1 \frac{t^{x-1} + t^{y-1}}{(1+t)^{x+y}}\ dt$ [Valeanův integrál]

Zeta funkce

$$\mathbf{P} = \{2, 3, 5, 7, 11, 13, \dots\}, \qquad n \in \mathbb{N}_0$$

$\zeta(s) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^s}$ [Definice]

$\xi(s) = \pi^{-\frac{s}{2}}\Gamma(\frac{s}{2})\zeta(s)$ [Riemannova symetrizace]

$\zeta(s) = \prod_{p\in\mathbf{P}} \frac{1}{1-p^{-s}}$ [Eulerův součin]

$\xi(s) = \xi(1-s)$ [Reflekční formule]

$\zeta(2n) = \frac{(-1)^{n+1}(2\pi)^{2n}B_{2n}}{2(2n)!},\ \zeta(-n) = \frac{B_{n+1}}{n+1}$ [Spec. hodnoty]

$\zeta(s) = \frac{1}{1-s} + \gamma + \cdots$ [Asymptotika v singularitě $s = 1$]

Digamma funkce

$$n, p, q \in \mathbb{N}_0, \qquad 0 < p < q$$

$\psi(z) = \frac{d}{dz}\ln\Gamma(z)$ [Definice]

$\psi(z+1) = \frac{1}{z} + \psi(z)$ [Rekurence]

$\psi(z) = -\gamma - \frac{1}{z} + \sum\limits_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k} - \frac{1}{k+z}$ [Vyjádření pomocí řady]

$\psi(z) = -\gamma + \int_0^1 \frac{1-t^{z-1}}{1-t}\,dt$ [Vyjádření pomocí integrálu]

$\psi(1-z) - \psi(z) = \pi\cot(\pi z)$ [Reflekční formule]

$\psi(n) = -\gamma + H_{n-1},$ [Speciální hodnoty]

$\psi(n+\frac{1}{2}) = -\gamma + 2H_{2n} - H_n - 2\ln 2$ [Gauss ↓]

$\psi(\frac{p}{q}) = -\gamma - \frac{\pi}{2}\cot\frac{\pi p}{q} - \ln q + \sum\limits_{n=1}^{q-1}\cos\frac{2\pi n p}{q}\ln(2\sin\frac{\pi n}{q})$

$\psi(z) = -\frac{1}{z} - \gamma + \sum\limits_{k=2}^{\infty}(-1)^k\zeta(k)z^{k-1}$ [Rozvoj v počátku]

$\psi(z) \approx \ln z - \frac{1}{2z} - \sum\limits_{k=2}^{\infty}\frac{B_{2k}}{2kz^{2k}}$ [Asymptotika v nekonečnu]

Polygamma funkce

$n, m \in \mathbb{N}_0$

$\psi_m(z) = \psi^{(m)}(z) = \frac{d^m}{dz^m}\psi(z)$ [Definice]

$\psi_m(z+1) = (-1)^m\frac{m!}{z^{m+1}} + \psi_m(z)$ [Rekurence]

$\psi_m(z) = (-1)^{m+1}m!\sum\limits_{k=0}^{\infty}\frac{1}{(k+z)^{m+1}}$ [Vyjádření řadou]

$\psi_m(z) = \psi_m(1) + \int_0^1 \ln^m t\,\frac{1-t^{z-1}}{1-t}\,dt$ [Vyjádření integrálem]

$(-1)^m\psi_m(1-z) - \psi_m(z) = \pi(\cot(\pi z))^{(m)}$ [Reflekční f.]

$\psi_m(n) = (-1)^m m!(H_{n-1}^{(m+1)} - \zeta(m+1))$ [Spec. hodnoty]

$\psi_m(\frac{1}{2}) = (-1)^{m+1}m!\zeta(m+1)(2^{m+1}-1)$

$\psi_m(n+\frac{1}{2}) = \psi_m(\frac{1}{2}) + (-1)^m m!(2^{m+1}H_{2n}^{(m+1)} - H_n^{(m+1)})$

Polylogaritmus

$n \in \mathbb{N}_0$

$\mathrm{Li}_s(x) = \sum_{n=1}^{\infty}\frac{x^n}{n^s}$ [Definice]

$\mathrm{Li}_0(x) = \frac{x}{1-x}, \quad \mathrm{Li}_1(x) = -\ln(1-x), \quad \mathrm{Li}_2(x) = \int_0^x -\frac{\ln(1-t)}{t}\,dt$

$\mathrm{Li}_s(x) = \frac{1}{\Gamma(s)}\int_0^{\infty}\frac{t^{s-1}\,dt}{e^t/x-1}$ [Vyjádření integrálem]

$(\mathrm{Li}_{s+1}(x))' = \frac{1}{x}\mathrm{Li}_s(x)$ [Derivace]

$\mathrm{Li}_s(x) = \left(x\frac{d}{dx}\right)^n\frac{x}{1-x}$ [Rekurze pro záporné indexy]

$\mathrm{Li}_s(x) + \mathrm{Li}_s(-x) = 2^{1-s}\mathrm{Li}_s(x^2)$ [Symetrizace]

$\mathrm{Li}_s(x) \approx \frac{\Gamma(1-s)}{(1-x)^{1-s}}, \quad s < 1$ [Asymptotika v $x = 1$]

$\mathrm{Li}_s(0) = 0, \quad \mathrm{Li}_s(1) = \zeta(s), \quad \mathrm{Li}_s(-1) = (2^{1-s}-1)\zeta(s)$

Dilogaritmus:

$\mathrm{Li}_2(x) + \mathrm{Li}_2(1-x) = \frac{\pi^2}{6} - \ln x\ln(1-x)$ [Reflekční formule]

$\mathrm{Li}_2(1-x) + \mathrm{Li}_2(1-\frac{1}{x}) = -\frac{1}{2}\ln^2 x$ [Landenova formule]

$\mathrm{Li}_2(-1) = -\frac{\pi^2}{12}, \quad \mathrm{Li}_2(1) = \frac{\pi^2}{6}, \quad \mathrm{Li}_2(\frac{1}{2}) = \frac{\pi^2}{12} - \frac{1}{2}\ln^2 2$

Trilogaritmus:

$\mathrm{Li}_3(-1) = -\frac{3}{4}\zeta(3),\ \mathrm{Li}_3(1) = \zeta(3),\ \mathrm{Li}_3(\frac{1}{2}) = \frac{1}{6}\ln^3 2 - \frac{\pi^2}{12}\ln 2 + \frac{7}{8}\zeta(3)$

Besselovy funkce

I. druhu:

$J_\nu(x) = \sum\limits_{j=1}^{\infty}\frac{(-1)^j}{j!\Gamma(j+\nu+1)}\left(\frac{x}{2}\right)^{2j+\nu}, \quad x, \nu \in \mathbb{R} > 0$ [Definice]

$x^2J_\nu'' + xJ_\nu' + (x^2-\nu^2)J_\nu = 0$ [ODR]

$J_n(x) = \frac{1}{2\pi}\int_{-\pi}^{\pi}e^{in\theta - ix\sin\theta}\,d\theta, n \in \mathbb{N}_0$ [Integrální reprez.]

$J_{-\frac{1}{2}}(x) = \sqrt{\frac{2}{\pi x}}\cos x, J_{\frac{1}{2}}(x) = \sqrt{\frac{2}{\pi x}}\sin x$ [Spec. hodnoty]

$J_\nu(x) \approx \sqrt{\frac{2}{\pi x}}\cos(x - \frac{\nu\pi}{2} - \frac{\pi}{4}), \quad |x| \gg 1$ [Asymptotika]

II. druhu

$Y_\nu(x) = \frac{J_\nu(x)\cos(\pi x) - J_{-\nu}(x)}{\sin(\pi x)}$ [Definice, stejná ODR!]

$Y_\nu(x) \approx \sqrt{\frac{2}{\pi x}}\sin(x - \frac{\nu\pi}{2} - \frac{\pi}{4}), \quad |x| \gg 1$ [Asymptotika]

Modifikované Besselovy funkce

I. druhu:

$I_\nu(x) = \sum\limits_{j=1}^{\infty}\frac{1}{j!\Gamma(j+\nu+1)}\left(\frac{x}{2}\right)^{2j+\nu}, \quad x, \nu \in \mathbb{R} > 0$ [Definice]

$x^2I_\nu'' - xI_\nu' - (x^2+\nu^2)I_\nu = 0$ [ODR]

$I_n(x) = \frac{1}{2\pi}\int_{-\pi}^{\pi}e^{x\cos\theta}\cos(n\theta)\,d\theta, n \in \mathbb{N}_0$ [Integr. reprez.]

$I_{\frac{1}{2}}(x) = \sqrt{\frac{2}{\pi x}}\sinh x \approx I_\nu(x), |x| \gg 1$ [Spec. h., asymptot.]

II. druhu

$K_\nu(x) = \frac{\pi}{2}\frac{I_{-\nu}(x) - I_\nu(x)}{\sin(\pi x)}$ [Definice, stejná ODR!]

$K_\nu(x) = \int_0^{\infty}e^{-x\cosh\theta}\cosh(\nu\theta)\,d\theta, \nu \in \mathbb{R}$ [Integr. reprez.]

$K_0(x) = \int_0^{\infty}\frac{\cos(tx)}{\sqrt{1+t^2}}\,dt$ [Integr. reprez. K_0]

$K_{\frac{1}{2}}(x) = \sqrt{\frac{\pi}{2x}}e^{-x} \approx K_\nu(x), x \gg 1$ [Spec. h., asymptotika]

Eliptické integrály prvního a druhého druhu

$K(k)=\int_0^{\pi/2}\frac{d\theta}{\sqrt{1-k^2\sin^2\theta}}$ [Eli. int. 1. druhu]

$E(k)=\int_0^{\pi/2}\sqrt{1-k^2\sin^2\theta}\,d\theta$ [Eli. int. 2. druhu]

$K\left(\frac{2\sqrt{k}}{1+k}\right)=(1+k)\,K(k)$ [Landenova transf.]

$E\left(\frac{2\sqrt{k}}{1+k}\right)=\frac{1}{1+k}\big(2E(k)+(1-k^2)K(k)\big)$ [Landenova transf.']

$\frac{dK}{dk}=\frac{E}{k(1-k^2)}-\frac{K}{k},\qquad \frac{dE}{dk}=\frac{E}{k}-\frac{K}{k}$ [Derivace]

$\int_0^{\pi}\frac{dk}{\sqrt{1-2k\cos\theta+k^2}}=2\,K(k)$

$\int_0^{\pi}\frac{\cos\theta\;dk}{\sqrt{1-2k\cos\theta+k^2}}=\frac{2}{k}\,(K(k)-E(k))$

$\int_0^{\pi}\frac{\sin^2\theta\;dk}{\sqrt{1-2k\cos\theta+k^2}}=\frac{2}{3k^2}\,\big((1+k^2)\,E(k)-(1-k^2)\,K(k)\big)$

$\int_0^{\pi}\sqrt{1-2k\cos\theta+k^2}\;dk=4\,E(k)-2(1-k^2)\,K(k)$

Legenderovy polynomy

$$\sum_{n=0}^{\infty}t^nP_n(\cos\alpha)=\frac{1}{\sqrt{1-2t\cos\alpha+t^2}}\qquad \sum_{l=0}^{\infty}t^lP_l(\cos\alpha)P_l(\cos\beta)=\frac{\frac{2}{\pi}K\left(\frac{\sqrt{-4t\sin\alpha\sin\beta}}{\sqrt{1-2t\cos(\alpha-\beta)+t^2}}\right)}{\sqrt{1-2t\cos(\alpha-\beta)+t^2}}$$

$$\sum_{l=0}^{\infty}(2l+1)P_l(\cos\alpha)P_l(\cos\beta)P_l(\cos\gamma)=\frac{2}{\pi\sqrt{1+2\cos\alpha\cos\beta\cos\gamma-\cos^2\alpha-\cos^2\beta-\cos^2\gamma}}$$

Distribuce

$$\delta(f(x))=\sum_j\frac{1}{|f'(x_j)|}\delta(x-x_j),\quad f(x_j)=0$$

$T_n\to^* T\Leftrightarrow\forall\varphi\in\mathcal{S}:\lim_{n\to\infty}\langle T_n,\varphi\rangle=\langle T,\varphi\rangle$ [Slabá limita]

XXX $\dfrac{1}{(k\pm i0)^{n+1}}=T_{f.v.\frac{1}{k^{n+1}}}\mp\dfrac{\pi i}{n!}(-1)^n\delta^{(n)}(k)$

Fourierova transformace

$$\alpha>0,\quad x\in\mathbb{R},k\in\mathbb{R},\quad \vec{x}\in\mathbb{R}^n,\vec{k}\in\mathbb{R}^n,r=\|\vec{x}\|,\kappa=\|\vec{k}\|,\quad r^2=\rho^2+z^2$$

$f(x)=\frac{1}{2\pi}\int_{-\infty}^{\infty}\hat{f}(k)\,e^{ikx}\,dk\Longleftrightarrow\hat{f}(k)=\int_{-\infty}^{\infty}f(x)\,e^{-ikx}\,dx$ | $f(\vec{x})=\frac{1}{(2\pi)^n}\int_{-\infty}^{\infty}\hat{f}(\vec{k})\,e^{i\vec{k}\cdot\vec{x}}\,dk\Longleftrightarrow\hat{f}(\vec{k})=\int_{-\infty}^{\infty}f(\vec{x})\,e^{-i\vec{k}\cdot\vec{x}}\,d\vec{x}$

$\hat{f}(\vec{k})=\omega_{n-1}\int_0^{\infty}\int_0^{\pi}g(r)\,e^{-i\kappa r\cos\theta}\,r^{n-1}\sin^{n-2}\theta\,d\theta\,dr,\qquad f(\vec{x})=g(r)$ [Radiální funkce sféricky]

$\hat{f}(\vec{k})=\omega_{n-1}\int_{-\infty}^{\infty}\int_0^{\infty}g(\sqrt{\rho^2+z^2})\,e^{-i\kappa z}\,\rho^{n-2}\,d\rho\,dz,\qquad f(\vec{x})=g(\sqrt{\rho^2+z^2})$ [Radiální funkce cylindricky]

$\hat{f}(\vec{k})=\frac{(2\pi)^{\frac{n}{2}}}{\kappa^{\frac{n}{2}-1}}\int_0^{\infty}r^{\frac{n}{2}}g(r)\,J_{\frac{n}{2}-1}(\kappa r)\,dr,\qquad f(\vec{x})=g(r)$ [Radiální funkce explicitně pomocí Besselových funkcí]

$\hat{f}(\vec{k})=\frac{4\pi}{\kappa}\int_0^{\infty}r\,g(r)\sin(\kappa r)\,dr,\qquad f(\vec{x})=g(r),\quad\vec{x}\in\mathbb{R}^3$ [Radiální funkce třírozměrná]

Radonova transformace

$$\hat{n}_\vartheta=(\cos\vartheta,\sin\vartheta),\quad \hat{t}_\vartheta=(-\sin\vartheta,\cos\vartheta),\qquad f:\mathbb{R}^2\to\mathbb{R},\quad \vartheta\in(0,\pi),\quad s\in(-\infty,\infty)$$

$\mathcal{R}_\vartheta[f](s)=\displaystyle\int_{-\infty}^{\infty}f(s\hat{n}_\vartheta+u\hat{t}_\vartheta)\,du$ [Definice RT] $\Longleftrightarrow$ $f(\vec{x})=\dfrac{1}{2\pi^2}\displaystyle\int_0^{\pi}\fint_{-\infty}^{\infty}\frac{\frac{\partial}{\partial s}\mathcal{R}_\vartheta[f](s)}{\vec{x}\cdot\hat{n}_\vartheta-s}\,ds\,d\vartheta$ [Inverzní RT]

Tabulka Fourierových transformací (1D)

$f(x)$	$\hat{f}(k) = \int_{-\infty}^{\infty} f(x)e^{-ikx}\, dx$
$e^{-\alpha x^2}$	$\sqrt{\frac{\pi}{\alpha}}e^{-\frac{k^2}{4\alpha}}$
$\chi_{[-\alpha,\alpha]}(x)$	$\frac{2\sin(\alpha k)}{k}$
$\frac{\sin(\alpha x)}{x}$	$\pi\chi_{[-\alpha,\alpha]}(k)$
$\frac{1}{\alpha^2+x^2}$	$\frac{\pi}{\alpha}e^{-\alpha\lvert k\rvert}$
$\frac{x}{\alpha^2+x^2}$	$-i\pi e^{-\alpha\lvert k\rvert}\operatorname{sgn} k$
$e^{-\alpha\lvert x\rvert}$	$\frac{2\alpha}{\alpha^2+k^2}$
$\frac{\chi_{[-1,1]}(x)}{\sqrt{1-x^2}}$	$\pi J_0(k)$
$J_n(x)$	$(-i)^n\frac{2T_n(k)}{\sqrt{1-k^2}}\chi_{[-1,1]}(k)$
$\delta^{(n)}(x)$	$i^n k^n$
x^n	$2\pi i^n\delta^{(n)}(k)$
$x^n\operatorname{sgn} x$	$2(-i)^{n+1}n!T_{f.v.\frac{1}{k^{n+1}}}$
$\theta(x)$	$-iT_{p.v.\frac{1}{k}} + \pi\delta(k)$
$x_\pm^n$	$\frac{n!(\mp i)^{n+1}}{(k\mp i0)^{n+1}}$
$T_{f.v.\frac{1}{x^{n+1}}}$	$\pi\frac{(-i)^{n+1}}{n!}k^n\operatorname{sgn} k$
$\frac{1}{(x\pm i0)^{n+1}}$	$2\pi\frac{(\mp i)^{n+1}}{n!}k_\pm^n$
$x_\pm^\lambda$	$e^{\mp\frac{\pi}{2}i(\lambda+1)}\Gamma(\lambda+1)(k\pm i0)^{-\lambda-1}$
$\lvert x\rvert^\lambda$	$\frac{\pi\lvert k\rvert^{-\lambda-1}}{\Gamma(-\lambda)\cos\frac{\pi\lambda}{2}}$
$\lvert x\rvert^\lambda\operatorname{sgn} x$	$\frac{\pi i\lvert k\rvert^{-\lambda-1}\operatorname{sgn} k}{\Gamma(-\lambda)\sin\frac{\pi\lambda}{2}}$
$(x\pm i0)^\lambda$	$e^{\pm\frac{\pi\lambda i}{2}}\frac{2\pi k_\pm^{-\lambda-1}}{\Gamma(-\lambda)}$

Tabulka FT (multidimensionální)

$f(\vec{x})$	$\hat{f}(\vec{k}) = \int_{\mathbb{R}^n} f(\vec{x})e^{-i\vec{k}\cdot\vec{x}}\, d\vec{x}$
$e^{-\alpha r^2}$	$(\pi/\alpha)^{n/2}\,e^{-\frac{\kappa^2}{4\alpha}}$
$\frac{e^{-\alpha r}}{r}$	$\frac{4\pi}{\alpha^2+\kappa^2}$ [$n=3$]
$\frac{1}{\alpha^2+r^2}$	$\frac{2\pi^2}{\kappa}e^{-\kappa\alpha}$ [$n=3$]
r^λ	$\frac{\pi^{\frac{n}{2}}2^{\lambda+n}\Gamma\left(\frac{\lambda+n}{2}\right)}{\kappa^{\lambda+n}\Gamma\left(-\frac{\lambda}{2}\right)}$ [Riesz]
$e^{-\alpha r}$	$\frac{2^n\pi^{\frac{n-1}{2}}\alpha\Gamma\left(\frac{n+1}{2}\right)}{(\alpha^2+\kappa^2)^{\frac{n+1}{2}}}$
$\Delta^l\delta(\vec{x})$	$(-1)^l\kappa^{2j}$
r^{2j}	$(2\pi)^n(-1)^j\Delta^j\delta(\vec{k})$

Ortogonální systémy polynomů

$$\phi_l(x) = k_l x^l + \tilde{k}_l x^{l-1} + \cdots$$

$$\langle\phi_l,\phi_{l'}\rangle_\rho = \int_a^b\phi_l(x)\bar{\phi}_{l'}(x)\rho(x)dx = \lVert\phi_l\rVert_\rho^2\delta_{ll'} \text{ [OG]}$$

Název	ϕ_l	(a,b)	$\rho(x)$	Rodrigues: $\phi_l =$	ODR	$\lVert\phi_l\rVert_\rho^2$	k_l	$\tilde{k}_l/k_l$	$G(x,t)=\sum_{l=0}^\infty t^l\phi_l$ [$/l!$]
Laguerre	L_{ls}	$(0,\infty)$	$x^s e^{-x}$	$\frac{1}{l!}x^{-s}e^x(x^{s+l}e^{-x})^{(l)}$	$(x^{s+1}e^{-x}L_{ls}')' = -lx^{s+1}e^{-x}L_{ls}$	$\frac{(l+s)!}{l!}$	$\frac{(-1)^l}{l!}$	$-l(l+s)$	$\exp\left(-\frac{xt}{1-t}\right)/(1-t)^{s+1}$
Hermite	H_l	$(-\infty,\infty)$	e^{-x^2}	$(-1)^l e^{x^2}(e^{-x^2})^{(l)}$	$(e^{-x^2}H_l')' = -2le^{-x^2}H_l$	$2^l l!\sqrt{\pi}$	2^l	0	$\exp(2xt-t^2)$ [$/l!$]
Čebyšev I	T_l	$(-1,1)$	$\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$	$\cos(l\arccos x)$	$(\sqrt{1-x^2}\,T_l')' = -l^2T_l/\sqrt{1-x^2}$	$\begin{cases}\pi, & l=0\\ \pi/2, & l>0\end{cases}$	$\begin{cases}1, & l=0\\ 2^{l-1}, & l>0\end{cases}$	0	$\frac{1-xt}{1-2xt+t^2}$
Čebyšev II	U_l	$(-1,1)$	$\sqrt{1-x^2}$	$\frac{\sin((l+1)\arccos x)}{\sqrt{1-x^2}}$	$\left[(1-x^2)^{3/2}U_l'\right]' = -l(l+2)\sqrt{1-x^2}U_l$	$\pi/2$	2^l	0	$\frac{1}{1-2xt+t^2}$
Legendre	P_l	$(-1,1)$	1	$\frac{(-1)^l}{2^l l!}\left[(1-x^2)^l\right]^{(l)}$	$\left[(1-x^2)P_l'\right]' = -l(l+1)P_l$	$\frac{2}{2l+1}$	$\frac{(2l)!}{2^l l!^2}$	0	$\frac{1}{\sqrt{1-2xt+t^2}}$
Asociované Legendre	P_{lm}	$(-1,1)$	1	$\sqrt{1-x^2}^m P_l^{(m)}$	$\left[(1-x^2)P_{lm}'\right]' = \left(\frac{m^2}{1-x^2}-l(l+1)\right)P_{lm}$	$\frac{(l+m)!}{(l-m)!}\frac{2}{2l+1}$	$Y_{lm}(\theta,\varphi) = (-1)^m\sqrt{\frac{2l+1}{4\pi}\frac{(l-m)!}{(l+m)!}}P_{lm}(\cos\theta)e^{im\varphi}$		

Souřadné systémy

		Kartézský	*Cylindrický*	*Sférický*
Transformační vztahy			$[x=\rho\cos\varphi,\quad y=\rho\sin\varphi,\quad z=z]$	$[x=r\sin\theta\cos\varphi,\quad y=r\sin\theta\sin\varphi,\quad z=r\cos\theta)$
Poziční vektor	$\vec{r}$	$x\hat{x}+y\hat{y}+z\hat{z}$	$\rho\hat{\rho}+z\hat{z}$	$r\hat{r}$
Dráhový element	$d\vec{r}$	$\hat{x}\,dx+\hat{y}\,dy+\hat{z}\,dz$	$\hat{\rho}\,d\rho+\rho\hat{\varphi}\,d\varphi+\hat{z}\,dz$	$\hat{r}\,dr+r\hat{\theta}\,d\theta+r\sin\theta\hat{\varphi}\,d\varphi$
Orientovaný plošný element	$d\vec{S}$	$\hat{x}\,dydz+\hat{y}\,dzdx+\hat{z}\,dxdy$	$\rho\hat{\rho}\,d\varphi dz+\hat{\varphi}\,dzd\rho+\rho\hat{z}\,d\rho d\varphi$	$r^2\sin\theta\hat{r}\,d\theta d\varphi+r\hat{\theta}\sin\theta\,d\varphi dr+r\hat{\varphi}\,drd\theta$
Objemový element	dV	$dxdydz$	$\rho\,d\rho d\varphi dz$	$r^2\sin\theta\,drd\theta d\varphi$